

371 40187

ว 456 ๓

๙. 3

ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ภายหลังการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

11 ต.ค. 2533

ปริญญานิพนธ์

ของ

บุญถิ่น ลำสัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

เมษายน 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

170619

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้นิยามาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... 1 ก ม 9 1973 3 ก ม 9 ประธาน

(ผศ. เกษร เจริญรักษ์)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. ไชยาล หวังพานิช)

คณะกรรมการสอบ

..... 1 ก ม 9 1973 3 ก ม 9 ประธาน

(ผศ. เกษร เจริญรักษ์)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. ไชยาล หวังพานิช)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. พว พันธ์เมฆา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... 1 ก ม 9 1973 3 ก ม 9 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่..... เดือน..... พุทธศักราช..... พ.ศ..... 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก บุคลากรหลาย ๆ ท่าน นับเป็นผลงานที่มวลมนุษยได้ร่วมกันคิด สร้างสรรค์ ผลักดัน แก่ไข ชัดเกล าจนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ คือ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระหว่างทำปริญญานิพนธ์จนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์ ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เอกสารอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ในการสร้างและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ลมูล รัตตากร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของหนังสือที่นำมาใช้ในการทดลอง และรับเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก โดยได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการทดลองด้วย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุนทร แก้วลาย ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์แนะนำตรวจแก้ไขเค้าโครงปริญญานิพนธ์ในเบื้องต้น เหมือนหนึ่งเป็น "ศาสดา" ที่ทางสว่างให้ผู้วิจัยได้พบกับประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ และกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ทั้งสองท่าน ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เอื้อต่อการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญานนท์ รองศาสตราจารย์ เฉลียว-พันธุ์สีดา และอาจารย์นงนวล พงษ์ไพบูลย์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิดและชี้แนะแนวทางในเบื้องต้นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ อาจารย์สุรีย์ สุวรรณะ ที่ได้กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหนังสือสำหรับเด็กและได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยไม่เคยมีพื้นฐานความรู้

ในสาขาวิชาอื่นมาก่อน นับเป็นประโยชน์อย่างมากหาศาลที่ผู้วิจัยจะได้นำไปพัฒนางานในหน้าที่เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษยต่อไป

ขอขอบพระคุณเพื่อนิสิตปริญญาโทบรรณารักษศาสตร์ รหัส '30 ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและให้ความเป็นห่วง โดยเฉพาะคุณณงนาฏ ตันติเสวี คุณอารีรัตน์ วิชาช่าง คุณสุพรรณ อภัยวงศ์ และคุณพงศ์ศักดิ์ สังขวิญญู ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาอื่น ๆ คือ คุณสุธน สิทธิวิชานร คุณสายันต์ ทองตัน คุณณัฏฐา แทนธานี ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัย โดยเฉพาะคุณอลงกต ภูมิสาวยตร ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทำสไลด์และบันทึกเสียงประกอบสไลด์ รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและอุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ มากมาย

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมร นาคะสิงห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาสที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือ อาจารย์สนั่น จันทราชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางนางบุญ ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง รวมทั้งคณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนวัดบางนางบุญ โดยเฉพาะอาจารย์สมทรง พุคะวรรณ อาจารย์สถาพร ทรัพย์มีชัย อาจารย์สุพรรณิ วงศ์จิราษฎร์ อาจารย์वासนา แปลกพงษ์ศิริ อาจารย์สมพงษ์ พานทอง และอาจารย์บุษบา คงคล้าย ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ในระหว่างดำเนินการทดลองตลอด 8 สัปดาห์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณสุภาวดี มงคลปทุมรัตน์ ที่ได้กรุณาร่วมบรรยายเสียงประกอบสไลด์ ตรวจพิสูจน์อักษร และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบุพการีที่เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอระลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่เคยถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยนำมาถ่ายทอดโยงใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าถึงทุกวันนี้ คุณความดีและประโยชน์ที่พึงมีอันเนื่องมาจากเพียงเสี้ยวหนึ่งของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอโน้มเป็นเครื่องบูชาคุณบุพการี ครู อาจารย์ และมวลมนุษย

บุญถิ่น ลำสัน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	ความหมายของการอ่าน.....	11
	ความสำคัญของการอ่าน.....	13
	ความเข้าใจในการอ่าน.....	16
	ความสามารถในการอ่าน.....	21
	จุดมุ่งหมายของการอ่านในระดับประถมศึกษา.....	23
	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด.....	25
	การเสริมแรง.....	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง.....	40

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
	กลุ่มตัวอย่าง.....	41
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	42
	การดำเนินการทดลอง.....	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	60
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	67
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	67
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	68
	สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า.....	70
	อภิปรายผล.....	71
	ข้อเสนอแนะ.....	77
	บรรณานุกรม.....	79

ภาคผนวก..... 89

 ภาคผนวก ก..... 90

 ภาคผนวก ข..... 119

 ภาคผนวก ค..... 173

• ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 182

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักเรียนทั้งหมดและจำนวนนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ.....	42
2	แบบแผนการวิจัย.....	49
3	กำหนดการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในแต่ละสัปดาห์.....	53
4	เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ เข้าร่วมกิจกรรมแบบมีการเสริมแรงและไม่มีการเสริมแรง.....	62
5	ความสามารถในการอ่านก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	63
6	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองระหว่าง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	64
7	ความสามารถในการอ่านหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม.....	65
8	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม....	65
9	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสามารถในการอ่าน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม....	66
10	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 1.....	112
11	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 2.....	114
12	คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1....	116
13	คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2....	117
14	คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	118

15	จำนวนหนังสือที่อ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1.....	140
16	รายการหนังสือที่อ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1.....	141
17	บทสกริปต์วิดีโอชุดส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด.....	143

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านมีความจำเป็นทั้งในกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมการเรียน สำหรับกิจกรรมประจำวันนั้นการอ่านนับว่าแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท ส่วนกิจกรรมการเรียนนั้น การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จทางการศึกษาและเป็นทักษะพื้นฐานอันจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุก ๆ สาขาวิชา และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้ดีที่สุด (ประสาธน์ อิศรปรีดา. 2530 : 16/1 - 16/2) เพราะการอ่านมาก ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์กว้างขวาง สามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการเรียนรู้อื่น ๆ โดยอาศัยการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ซึ่งจะเป็นการขยายประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้น (บันลือ พลฤกษ์วัน. 2523 : 37) ดังที่คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษาแห่งชาติได้ให้หลักการไว้ว่าครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยส่งเสริมการเรียนรู้ให้อ่านได้ เพื่อใช้การอ่านได้ไปเรียนรู้ (บันลือ พลฤกษ์วัน. 2529 : 15) และยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ในสารานุกรม The World Book Encyclopedia (1980 : 151) ดังนี้

...การอ่านในโรงเรียน เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนเรื่องต่าง ๆ รอบตัว และผลการเรียนของวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา เช่นคณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านทั้งสิ้น ส่วนการเรียนในระดับสูง เช่นระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย ความรู้ ตลอดจนเทคนิคการอ่านยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น จะเห็นนักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้นอาจเสียเปรียบในการเรียน...

นอกจากนี้ สเตรง (Strang. 1967 : 11) ยังกล่าวว่า การอ่านเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแทบทุกกิจกรรมในโรงเรียน หรือประมาณร้อยละ 80 - 90 จะต้องอาศัยการอ่านทั้งสิ้น และการอ่านยังช่วยทำให้เกิดความคิดที่ดี แม้จะแสดงออกทาง การเขียนก็จะทำได้ดี ส่วนความสามารถในการอ่านของนักเรียนจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพใน การเขียน การพูด และกิจกรรมในการเรียนการสอนอื่น ๆ ในเวลาต่อมา ดังนั้นการอ่านจึงนับว่า เป็นเครื่องมือของนักเรียน นักศึกษา สำหรับเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ อูบล เรียงสุวรรณ (2509 : 31) ที่ว่า การอ่านมีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ ของนักเรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ไม่ว่าจะเรียนวิชาใด ๆ ต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทั้งสิ้น หากมีทักษะในการอ่านเป็นอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ จะบังเกิดผลเป็นอย่างดี และ รวดเร็ว ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มาก จากข้อสนับสนุนดังกล่าวนี้ตรงกับความเห็น ของ สมิธ (Smith. 1959 : 297) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนอ่านไม่คล่อง จะเรียนวิชา ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ ทุกวิชาที่ต้องอาศัยการอ่านไม่ได้ดีนัก ด้วยเหตุนี้การอ่านจึงเป็นทักษะที่ยอมรับกันว่า เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานในด้านการอ่านให้แก่ นักเรียน จึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการอ่าน

อนึ่ง โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้ให้ความสำคัญในการ สอนภาษาไทยเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มวิชาอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการแบ่งอัตราเวลาเรียนสำหรับ ภาษาไทยในชั้นแรกเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 สูงถึงร้อยละ 35 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ร้อยละ 20 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ร้อยละ 10 นับได้ว่าหลักสูตรการสอน ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 เน้นหนักมากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้เป็นพื้นฐาน ในการเรียนชั้นต่อ ๆ ไป อย่างไรก็ตามถึงแม้ครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู หรือกำหนดการสอนทุกประการ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยมีจุดอ่อนอยู่มาก เช่น นักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษา ได้ดี ไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ตามประมวลคำศัพท์ในแต่ละระดับชั้น ไม่สามารถตอบคำถามประเภท ความคิดได้ ขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านนั้นคือนักเรียนมีความสามารถในการอ่านต่ำ (ภัลลือ

พฤษภาคม. 2523 : 7) ด้วยเหตุนี้จึงมีผลกระทบต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาอื่น ๆ ที่ต้องใช้การอ่านเป็นสื่อกลางเพื่อการเรียนรู้ ผลอยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาอื่น ๆ ต่ำไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 33 - 35)

สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านนั้น จะอ่านได้เร็ว เข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้องและจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ ย่อมเรียนรู้อื่น ๆ ได้ดีกว่านักเรียน ที่ขาดความสามารถในการอ่าน ดังนั้นการฝึกฝนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านในระดับประถมศึกษา เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านให้สูงขึ้น นอกจากจะคำนึงถึงความเร็วแล้วต้องคำนึงถึงความเข้าใจในการอ่านควบคู่กันไปด้วย (จินตนา พวงจันทร์แดง. 2524 : 15) สำหรับนักเรียนที่มีความล้มเหลวในการอ่าน จะไม่ได้รับความสำเร็จ เช่น นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายบางคนมีความสามารถในการอ่านเทียบเท่ากับนักเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น (ประสัท อิศรปริดา. 2526 : 16/2) และจากผลการวิจัยอื่น ๆ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งหมายความว่าขาดพื้นฐานทักษะในการใช้ภาษาและการอ่านด้วย (นิพนธ์ อุตยเลิศ. 2526 : 2) นอกจากนี้ นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่มีความสามารถในการอ่านเพียงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 หรือ 4 คนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่มีความสามารถในการอ่าน เพียงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือ 2 (ประทีป แสงเปี่ยมสุข. 2526 : 20)

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่ทุกเขตการศึกษามีคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะความสามารถของนักเรียนในด้านความเข้าใจในการอ่าน นั้น มีนักเรียนร้อยละ 83 ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 นักเรียนร้อยละ 13 ได้คะแนนร้อยละ 50 - 60 และนักเรียนร้อยละ 4 ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 60 และรายงานการวิจัยในลักษณะ เดียวกันนี้ใน ปี 2528 พบว่าสมรรถภาพด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยของทั้งประเทศต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม คือร้อยละ 45.40 เท่านั้น

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 39,152) และรายงานการวิจัย ในปี 2531 เช่นกัน ได้พบว่าสมรรถภาพด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.20 ซึ่งต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม เมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถภาพอื่น ๆ เช่น การฟัง การอ่านออกเสียง และการพูด สมรรถภาพเหล่านี้มีพัฒนาการสูงขึ้น แต่ความเข้าใจในการอ่านมีพัฒนาการลดลงร้อยละ 34 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 33)

จากสภาพปัญหาที่เด็กนักเรียนขาดความสามารถในการอ่านดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สาเหตุที่สำคัญยิ่งประการที่หนึ่ง คือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะการสอนอ่าน สมรรถภาพด้านความเข้าใจในการอ่านนั้น ครูผู้สอนยังติดอยู่ในขั้นความจำมักจะถามถึงรายละเอียดของเนื้อเรื่องมากกว่าที่จะฝึกหัดให้เด็กนักเรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์สรุปความคิดรวบยอดซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่จะต้องใช้เวลาฝึกฝนนาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 97) และความคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความเห็นของ พิมพ์ อุตยเลิศ (2526 : 2) ที่ว่า การสอนอ่านในชั้นประถมศึกษา มีจุดอ่อนคือ ครูเน้นการอ่านออกเสียงมากที่สุด เพราะเป็นการง่ายที่จะวัดว่าเด็กอ่านคำได้ถูกต้องหรือไม่ หรืออ่านได้คล่องแคล่วเพียงไรดังนั้น นักเรียนส่วนมากจึงสนใจอ่านออกเสียงให้ดัง ให้ถูกต้องมากกว่าการฝึกให้รู้จักอ่านจับใจความของเรื่อง และตีความหมายของเรื่องที่อ่าน ส่วนสาเหตุประการที่สอง-คือ นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่าน ไม่รู้จักใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้จากหนังสือ และมีประสบการณ์ในการอ่านหนังสือน้อย ทำให้ขาดทักษะในการอ่านจับใจความ ไม่สามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้นจึงควรพัฒนาการอ่านให้อ่านบ่อย ๆ อ่านหลาย ๆ เรื่อง อ่านเรื่องเดียวกันจากหลาย ๆ แหล่ง ทั้งนี้เพราะการพัฒนาการอ่านให้ได้ผลดีนั้น ไม่มีวิธีการใดที่ดีไปกว่าการอ่านให้มาก (ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. 2530 : 222) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ จินตนา พวงจันทร์แดง (2526 : 13) ที่ว่าอ่านให้มากที่สุดเป็นกฎพื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการฝึกอ่าน

ในการแก้ไขปัญหาด้านความสามารถในการอ่านต่ำของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา นั้นยังไม่ได้กระทำการอย่างจริงจังจนแพร่หลายและต่อเนื่องเท่าที่ควร ส่วนมากครูผู้สอนจะสอนซ่อมเสริมตามเนื้อหาที่ได้ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น เช่น ให้อ่าน

หนังสือแบบเรียนตามที่ครูมอบหมาย ซึ่งหนังสือแบบเรียนที่บังคับใช้ตามหลักสูตรการสอนภาษาไทย ในปัจจุบันมักจะพบว่า มีรูปเล่ม เนื้อหาสาระ ภาพประกอบ และขนาดของตัวหนังสือไม่เหมาะสม กับเด็กบางคนบางกลุ่ม และไม่ชวนให้เด็กสนใจอยากอ่าน เนื่องจากไม่ได้รับความเพลิดเพลิน ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ จึงทำให้เด็กขาดความสนใจในการอ่านและส่งผล ให้ขาดนิสัยรักการอ่านก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านต่ำอีกด้วย (บัณลือ พฤษะวัน.

2529 : 17) ส่วนการอ่านอย่างอิสระ ได้แก่ การอ่านหนังสือที่นอกเหนือจากการอ่านหนังสือ แบบเรียนนั้นยังไม่ได้กระทำกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อนึ่ง ในการแก้ปัญหาเด็กนักเรียนที่ขาด ความสามารถในการอ่านจะปล่อยให้ไปตามธรรมชาติไม่ได้ เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิด ขึ้นเองตามธรรมชาติ ต้องเรียนต้องฝึกฝนให้คล่องแคล่ว (แม้นมาส ชาลิต. 2530 : 245 - 246) ด้วยเหตุนี้ จึงควรแสวงหาวิธีการส่งเสริมการอ่านหนังสือนอกหลักสูตรที่ตรงกับความสนใจ ของเด็กนักเรียนในรูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด เพราะ เป็นวิธีการที่ช่วยเร้าใจ กระตุ้น แนะนำให้อยากรู้อยากเห็นและสร้างบรรยากาศในการอ่านเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิด ความสนใจอยากอ่าน เห็นความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านและพัฒนา

การอ่านของตนให้กว้างขวางขึ้น (แม้นมาส ชาลิต. 2530 : 259 - 260 ; สุนทร แก้วลาย.

2512 : 8) ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้เป็นวิธีการหนึ่งที่บรรณารักษ์สามารถจัดทำขึ้นเพื่อ ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. ม.ป.ป. : 21 - 22) และยังสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ลดความสำคัญของการสอน มาเน้นการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ชัดเจน ช่วยให้เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้า สามารถเชื่อมโยงความรู้ จากการค้นคว้าเพื่อการแก้ปัญหาได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่ตนเอง และสังคมได้ดี (สายหยุด จำปาทอง. 2525 : 51) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ

สุนทร แก้วลาย (2512 : 25 - 28) ที่ว่า จุดมุ่งหมายของการส่งเสริมการอ่านคือการช่วยสร้าง ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักเรียน โดยให้ปฏิบัติเองและเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้น การเรียนรู้โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ เดวี (Davies) (ทินยวัลย์ ตูละสุข. 2530 : 64 - 65 ; อ้างอิงมาจาก Davies.1979 : 484) ได้ให้ความเห็นว่า

การจัดโปรแกรมการศึกษาในห้องสมุดที่ออกแบบให้มีการประสานงานการฝึกทักษะการค้นคว้ากับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมนั้นจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งในด้านสติปัญญา และวิธีการค้นคว้า เนื่องจากเป็นแผนงานที่ออกแบบ และกำหนดโครงสร้างโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการอาศัยการประสานงานร่วมกันระหว่างบริการสื่อการศึกษาในห้องสมุด และ กระบวนการสอนของครู ดังนั้นเพื่อฝึกให้เด็กเกิดทักษะในการอ่าน จึงได้จัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดที่ประกอบไปด้วย การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียนและการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณวิทย์ เพื่อช่วยให้เด็กเรียนมีความสามารถในการอ่านในระดับแปลความ ดีความ และขยายความ ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจึงคิดว่าการนำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดมาใช้บริการส่งเสริมการอ่านจะช่วยฝึกทักษะของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ว่าวิธีการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนเหล่านี้พัฒนาความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำกิจกรรมฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง ก่อน และหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ โดยไม่มีการเสริมแรง ก่อน และหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ โดยมีการเสริมแรง กับไม่มีการเสริมแรง

4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ
กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมฯ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านทำให้ได้ข้อมูลทางด้านวิชาการ
ในสาขารวบรวมรักษาสถิติเพิ่มขึ้น
2. จากข้อมูลทางด้านวิชาการที่ได้รับนั้น สามารถที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
เพื่อแก้ปัญหาในลักษณะเดียวกันได้
3. เป็นข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการบริการส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสม
กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน และบรรณารักษ์
ได้ทราบแนวทางสำหรับปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดที่ถูกต้อง และเหมาะสม
4. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน และบรรณารักษ์ร่วมมือกัน
ในการแก้ปัญหาแก่นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ใ้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2532
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ เพื่อจัดบริการส่งเสริม
การอ่านในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดที่นำมาใช้ในการทดลอง ประกอบไปด้วยกิจกรรม
6 ประเภท คือ
 - 2.1 การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว
 - 2.2 การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน
 - 2.3 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

2.4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

2.5 การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน

2.6 การแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ

3.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง

3.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรง

3.1.3 การไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

ความสามารถในการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจในคำศัพท์ เข้าใจเนื้อเรื่องในระดับแปลความ ตีความ และขยายความในข้อความหรือเรื่องราวที่อ่าน ซึ่งสามารถที่จะตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี (ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 133 - 210) ทั้งนี้ วัดจากคะแนนจากการตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับ

2. แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ หมายถึง แบบบันทึกที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นภายหลังจากที่ได้อ่านหนังสือแต่ละเล่ม และส่งคืนผู้วิจัยทุก ๆ ครั้งพร้อมกับเล่มหนังสือ

3. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด หมายถึง กิจกรรมฯ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรม 6 ประเภท คือ การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน และการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดกระทำขึ้นจากหนังสือนิทานซึ่งนำมาถ่ายทำเป็นภาพเคลื่อนไหวและผู้วิจัยเล่านิทานโดยใช้แถบเสียงที่มีเสียงธรรมชาติประกอบ

3.2 การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดเตรียมให้นักเรียนนำนิทานจากหนังสือที่ได้อ่านไปแล้วหรือจากแหล่งอื่น ๆ มาเล่นเกมแข่งขันภายในกลุ่มทดลอง โดยให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานซึ่งจะเล่าโดยการแสดงท่าประกอบหรือเล่าปากเปล่าก็ได้

3.3 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดกระทำขึ้นจากหนังสือสารคดีซึ่งนำมาถ่ายทำเป็นภาพเคลื่อนไหวและผู้วิจัยเล่าเรื่องโดยใช้แถบเสียงที่มีเสียงธรรมชาติประกอบ

3.4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือให้นักเรียนบันทึกหลังจากที่ได้อ่านหนังสือแต่ละเล่มตามแบบฟอร์มที่ผู้วิจัยกำหนดและส่งคืนพร้อมกับเล่มหนังสือ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแสดงความคิดเห็นในรูปของการอภิปรายกลุ่มโดยมีผู้วิจัยเป็นแกนนำในการจัดอภิปราย

3.5 การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้นำเรื่องที่แต่งขึ้นเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 16 ชื่อเรื่อง มาให้นักเรียน "กลุ่มนำเสนอ" อ่านและจัดแบ่งหัวข้อสนทนาตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เช่น เหตุการณ์ในเรื่อง ตัวละคร สำนวนภาษา และการวาดภาพประกอบ เพื่อนำมาสนทนาให้นักเรียนในกลุ่มทดลองฟังครั้งละ 1 ชื่อเรื่อง และให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการซักถามด้วย (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2531 : 43 - 130)

3.6 การแสดงผลหนังสือทดลองพร้อมบรรณวิถีสัน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้วิจัยนำหนังสือที่คัดเลือกมาโดยการสุ่ม จำนวน 20 ชื่อเรื่องและจัดทำบรรณวิถีสันสังเขปของหนังสือแต่ละชื่อเรื่องโดยจัดแสดงเป็นมุมหนังสือทดลองเพื่อช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกอ่านได้เร็วขึ้น

4. หนังสือสารบันเทิง หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาที่ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิต มีตัวละคร ทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินที่แฝงไว้

ด้วยความรู้ทั่ว ๆ ไป บางครั้งให้ข้อคิดคติสอนใจ ได้แก่ นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น และการ์ตูนที่มีรูปเล่มเป็นหนังสือภาพ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 38 - 39)

5. หนังสือสารคดี หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาให้ความรู้แก่ผู้อ่าน มีหลักวิชา เรื่องหนึ่ง ๆ จะมีเนื้อหาอย่างเดียว หรือหลายเนื้อหาก็ได้และมีภาพประกอบ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 38 - 39)

6. การเสริมแรง หมายถึง การจัดกระทำเพื่อสร้างความพึงพอใจในผลของพฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียนซึ่งผู้วิจัยใช้การเสริมแรงใน 2 ลักษณะ คือ การเสริมแรงด้วยภาษาพูด ได้แก่การกล่าวคำชมเชยด้วยคำพูด ดี ถูกต้อง วิเศษ ฉลาดมาก เก่งมาก แ่่นอนทำงานดีมาก ความคิดดีมาก น่าสนใจมาก น่าภูมิใจมาก แสดงได้ดีมาก และการเสริมแรงด้วยภาษาท่าทาง ได้แก่ ยิ้ม หัวเราะ มองด้วยที่ท่าสนใจ แตะตัว และแตะไหล่หรือหลังเบา ๆ เพื่อให้กำลังใจ และแจ้งผลสถิติการยืมหนังสืออ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ให้ทราบทั่วกันภายในกลุ่มทดลองที่ 1 เท่านั้น (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 156 - 158 ; ประสาท อิศรปริดา. 2523 : 54)

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยมีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น
3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยมีการเสริมแรง กับไม่มีการเสริมแรง หลังการทดลอง มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ กับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมฯ หลังการทดลอง มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เรียบเรียง และแบ่งออกเป็นเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของการอ่าน
2. ความสำคัญของการอ่าน
3. ความเข้าใจในการอ่าน
4. ความสามารถในการอ่าน
5. จุดมุ่งหมายของการอ่านในระดับประถมศึกษา
6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด
7. การเสริมแรง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาในปัจจุบันได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านอย่างกว้างขวาง โดยได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ในลักษณะต่าง ๆ หลายทัศนะ ดังนี้

การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2505 : 20)

กรมการฝึกหัดครู (2518 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่าน คือการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดเป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่ความเข้าใจความหมายของคำ

ประเทิน มหาพันธ์ (2523 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน จะต้องทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านซึ่งไม่ได้เกิดจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่านเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับภาระกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่านเป็นสำคัญ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน

คุณัญญวณ อินทรกำแหง (2524 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่าน คือการแปลสื่อความหมายจากตัวอักษรหรือภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวคิด โดยให้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน

ส่วนนักการศึกษาต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กู๊ดแมน (Goodman) กล่าวว่า "การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรซึ่งใช้แทนเสียง กฎเกณฑ์ทางภาษา (ไวยากรณ์) และความหมาย โดยองค์ประกอบทั้งสามมีความเป็นอิสระแก่กัน ผู้อ่านจะตีสมมติฐานหรือเดาความหมายของสิ่งที่อ่านจากประสบการณ์มากกว่าสิ่งที่พิมพ์ปรากฏอยู่บนกระดาษตรงหน้าเขา" (ทองจุล ชันขาว. 2527 : 42 - 43) ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการอ่านและการสอนอ่านนอกจากจะให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาแล้วผู้เรียนจะต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านด้วย

บุช และ ฮีบเนอร์ (Bush and Huebner. 1970 : 3 - 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางการคิดที่ผู้อ่านอ่านออกเสียงตามตัวอักษร และสัญลักษณ์ที่พบเห็น แต่ถ้าไม่เข้าใจความหมายของอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่าน นับว่าอ่านไม่เป็น ดังนั้นผู้ที่อ่านเป็นคือผู้ที่สามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ และจะเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างแท้จริงนั้นจะต้องอาศัยความคิดที่เกิดจากประสบการณ์เดิมมาก่อน

แอโรวสมิธ (Arrowsmith. 1972 : 84) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านคือความคิดความรู้สึกหรือภาพนึกทางจิตที่เกิดขึ้นในสมองด้วยความเข้าใจถ้อยคำที่เขียนหรือตีพิมพ์ขึ้นมา และความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นเมื่อความคิดความรู้สึกหรือภาพนึกทางจิตของผู้อ่านสื่อสารกับความคิดความรู้สึกของผู้เขียนที่แสดงออกมาเป็นถ้อยคำ

แฮริส และสมิธ (Haris and Smith. 1976 : 13 - 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

การอ่าน เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกที่ผู้เขียนส่งสารมายังผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องพยายามทำความเข้าใจกับสารนั้น และผู้อ่านที่จะเข้าใจสารของผู้เขียนได้นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านด้วย

จากความหมายที่กล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า การอ่าน คือกระบวนการทางสติปัญญา ในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ให้เกิดความเข้าใจตามลักษณะและนัยของเรื่อง ที่อ่าน ทั้งสามารถตีความและขยายความเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดโดยอาศัยความนึกคิดที่ ถ้อยโยงการเรี้นรู้มาจกประสบการณ์เดิมมาขยายประสบการณ์ใหม่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ความสำคัญของการอ่าน

ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน

—ในปัจจุบันการศึกษาเจริญก้าวหน้ามาก มีวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีสารนิเทศหลาย ๆ สาขาวิชา สืบเนื่องมาจากมีการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการที่ได้ศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ โดยวิธีการอ่าน การทดลองด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ การอ่านจึงเป็นพื้นฐานอันสำคัญที่ช่วยให้เกิดการเรี้นรู้ใน สาขาวิชาต่าง ๆ (บุญเรือน ศิริมงคล. 2524 : 2) ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่านที่ทำให้ เกิดความรู้ความคิดเลือกสิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนจึงควร ได้รับการส่งเสริมการอ่านเพื่อให้สามารถเรี้นรู้สิ่งแปลกใหม่ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 1) ส่วนประชากรที่พ้นจากวัยเรี้นแล้วสามารถใช้การอ่านไปค้นคว้าปรับปรุงงานของตน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้ตลอดไป ดังนั้นการอ่านจึงเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะผู้ที่อ่านมากจะรู้จักปรับตัวเองเข้ากับสังคมได้ดีมีความสุขในสังคม นอกจากนี้ยังได้รับความ บันเทิงในชีวิตเพราะได้อรรถรสจากการอ่านวรรณคดี (ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 5)

บันลือ ฤกษ์วัน (2529 : 16) กล่าวว่า การอ่านไม่ได้มีความสำคัญต่อนักเรี้นหรือ ผู้กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น บุคคลทั่วไปยังแสวงหาความรู้โดยการอ่านอีกด้วย จึงนับได้ว่า การอ่านเป็นสื่อกลางในการเรี้นรู้ เป็นทุนจกทองที่จะไขไปสู่การเรี้นรู้และกิจกรรมทั้งปวงของ มนุษย์ ด้วยเหตุนี้เด็กนักเรี้นจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมการอ่านให้มีความสามารถในการ

อ่านดีขึ้น เพราะผู้ที่อ่านหนังสือมาก ย่อมได้รับความรู้มาก และถ้าได้นำความรู้ที่ได้นั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ และทำให้สังคมนั้นพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว (วิทยา วิมลถนอม. 2530 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สิริวัณท์ ช่วงโชติ (2507 : 43 - 47) ที่กล่าวว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตทุกวันนี้ จะต้องเป็นบุคคลที่เป็นนักอ่านมาก่อนทั้งสิ้น การได้อ่านหนังสือมาแล้วมากมาย จะทำให้เกิดความรู้กว้างขวาง ความรู้นี้จะช่วยในการดำเนินอาชีพในชีวิตประจำวันให้ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญซึ่งมนุษย์เป็นเจ้าของ สามารถใช้ไขไปสู่ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และความเพลิดเพลิน พลเมืองดีทุกคนจึงควรเป็นเจ้าของกุญแจอันสำคัญยิ่งดอกนี้ นอกจากนี้นักปรัชญาการศึกษาปัจจุบันยังเห็นด้วยกับความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับการอ่าน เช่น เชื่อว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะการอ่านจะช่วยนำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และความบันเทิงที่ต้องการ (สุนทร แก้วลาย. 2512 : 1) ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมือง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ ความคิด สติปัญญา วิชาความรู้ และจิตใจเพื่อให้เป็นกำลังของชาติ (วิทยา วิมลถนอม. 2530 : 1 - 2) นอกจากนี้ ผู้ที่ได้อ่านหนังสือมากย่อมได้รับความรู้มาก หากนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการเป็นประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีสมาชิกที่มีประสิทธิภาพและทำให้สังคมนั้นพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว (วิทยา วิมลถนอม. 2530 : 1) แต่ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดมีพลเมืองที่อ่านหนังสือไม่ออกและขาดคุณภาพแล้ว ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของคนในชาตินั้นเป็นไปล่าช้ากว่าพลเมืองของประเทศอื่น และเป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาประเทศต่อไปอีกด้วย (ทวีป อภิลิขิต. 2526 : 54) ทั้งนี้เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมือง หรือการพัฒนากำลังคนที่ดีนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยการให้ผู้นั้นได้รับการศึกษา เรียนรู้วิธีการอ่านออกเขียนได้เพื่อให้เป็นพื้นฐานต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังใช้การรู้หนังสือและรู้จักอ่านหนังสือมาเป็นเครื่องวัดระดับการพัฒนาของบุคคลและสังคมได้ด้วย (แม้นมาส ชวลิต. 2526 : คำนำ)

ความสำคัญต่อชีวิตการเรียนรู้

ก๊อ สวิสตีนาวิชย์ (2505 : 147) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นหัวใจของกิจกรรม

ทั้งหลายในการเรียน และเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จทางการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นทักษะพื้นฐานอันจำเป็นยิ่งต่อการเรียนรู้ (ประสาธ อิศรปริดา. 2530 : 16/1 - 16/2) ทั้งนี้เพราะเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนแทบทุกกิจกรรมในโรงเรียน หรือประมาณร้อยละ 80 - 90 จะต้องอาศัยการอ่านทั้งสิ้น และการอ่านยังช่วยให้เกิดความคิดที่ดีแม้จะแสดงออกทางการเขียนก็กระทำได้ดี ส่วนความสามารถในการอ่านของนักเรียนจะช่วยเสริมสมรรถภาพทางการเขียน การพูด และกิจกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ ในเวลาต่อมา (Strang. 1967 : 11) สำหรับระดับประถมศึกษาชั้น การอ่านมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานในด้านการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเรียนวิชาใด ๆ ต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิ้น หากมีทักษะในการอ่านเป็นอย่างดีแล้วจะทำให้การเรียนในวิชาอื่น ๆ ยังเกิดผลเป็นอย่างดี และเรียนรู้ได้รวดเร็ว (อุบล เรียงสุวรรณ. 2509 : 31 - 32) ด้วยเหตุนี้ ระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุก ๆ วิชา (ประสาธ อิศรปริดา. 2530 : 16/1 - 16/2) ดังที่ปรากฏข้อสนับสนุนในผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 33 - 35) ว่านักเรียนที่ขาดความสามารถในการอ่านจะมีผลกระทบต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาอื่น ๆ ที่ต้องใช้การอ่านเป็นสื่อกลางเพื่อการเรียนรู้ และเป็นเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาอื่น ๆ ต่ำไปด้วย ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงมุ่งหวังที่จะอบรมให้เด็กเป็นคนฉลาดรอบรู้ รู้จักอ่านหนังสือให้กว้างขวางรู้จักค้นหาคำตอบ ข้อเท็จจริงจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตของตนได้ (ชุตินา สัจจพันธ์. 2525 : 9)

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้ให้ความสำคัญต่อการอ่านไม่น้อย โดยได้มองเห็นความสำคัญของห้องสมุดว่าเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ดังปรากฏในจุดมุ่งหมายข้อที่ 1, 2, 5 ว่า "ให้ฝึกนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้ต่าง ๆ " (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 1) จุดประสงค์ดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นักเรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ และความเพลิดเพลินนอกเหนือจากสิ่งที่ได้กำหนดไว้ในหนังสือเรียน ซึ่ง

ได้เรียนในท้องเรียน และยังให้รู้จักเลือกหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับตนเองด้วย จากจุดประสงค์นี้ จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการ จะต้องดำเนินการให้บรรลุปเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 489) สำหรับ ห้องสมุดโรงเรียนได้มีบทบาทช่วยส่งเสริมให้ บรรลุปเป้าหมายตามจุดประสงค์ดังกล่าวเช่นกัน โดยได้บรรจุเนื้อหาหลักการใช้ห้องสมุด หรือ มุมหนังสือไว้ในหลักสูตรภาษาไทย ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ซึ่งได้กำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนเป็นข้อ ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 9 - 29)

ความสำคัญของการอ่านที่เป็นทั้งทักษะสำคัญ เป็นเครื่องมือพื้นฐานเบื้องต้น เป็นกฎเกณฑ์ สำคัญที่จะไขไปสู่การเรียนรู้วิชาต่าง ๆ เป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลและสังคมให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นเพียงความสำคัญในระดับจุลภาค ส่วนในระดับมหภาคซึ่งหมายถึงมนุษยชาติทั่วโลกตามท ้องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมของสหประชาชาติ ได้ให้ความสำคัญต่อการอ่านหนังสือว่า การอ่านเป็นการก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติต่าง ๆ (ลมูล รัตตากร. 2526 : 1)

ความเข้าใจในการอ่าน

ทฤษฎีความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำ และความหมาย ของประโยค จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้ รู้จักรวบรวมหน่วยความคิดและเข้าใจความคิดของ เรื่อง ซึ่งความเข้าใจต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องต่อเนื่องกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : คำนำ)

ทิงเกอร์ (Tinker. 1952 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน ว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด และความเข้าใจแจ่มแจ้ง เพียงอย่างเดียวก็เพียงพอแก่การที่จะรวบรวมความคิดในสิ่งที่อ่านได้ ฉะนั้นการย้ำความสำคัญของ การอ่านจึงควรเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านให้มาก

บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond and Tinker) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานของ ความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ความหมายของคำ เป็นจุดเริ่มที่เด็กรู้ และเข้าใจคำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง

ทำให้เด็กเกิดความคิดที่จะนำไปใช้ในการอ่าน เกิดความเข้าใจในประโยค และข้อความตลอดจนเนื้อเรื่องทั้งหมด แต่ทั้งนี้เด็กต้องเข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ ในข้อความนั้นมาแล้ว

2. หน่วยความคิด ก่อนที่เด็กจะเข้าใจประโยค เด็กจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด คือ แบ่งคำเป็นหมู่ที่ให้ความหมาย เช่น วลี คำขยายที่แสดงหน้าที่ของคำในประโยค ถ้าเด็กมีความสามารถในด้านนี้แล้ว จะสามารถอ่านข้อความนั้นด้วยความเข้าใจ การที่เด็กอ่านหนังสือทีละคำ จะไม่สามารถจัดกลุ่มคำตามหน่วยความคิดได้ สาเหตุมาจากเด็กขาดทักษะในการบวนการรับข้อมูล ไม่สัมพันธ์กับกระบวนการทางสมองซึ่งเป็นการรับรู้เพื่อแปลความหมายและตีความที่เป็นกระบวนการคิดที่สูงขึ้น จึงเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจความหมายในประโยค

3. การเข้าใจประโยค กล่าวคือ เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของคำ รู้จักอ่านเป็นหน่วยความคิด ต้องสามารถนำแต่ละส่วนมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนได้ความ และเกิดความเข้าใจ

4. การเข้าใจตอน หมายถึง ความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน เด็กจึงจะอ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น

5. การเข้าใจเรื่องราวที่ยาวขึ้น เพื่อให้เข้าใจในเรื่องยาวที่อ่านเด็กจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ที่อยู่ในตอนก่อน ๆ และข้อความในตอนต่อ ๆ มาอีกด้วย (ประยงค์ อุปถัมภ์. 2526 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Bond and Tinker. 1957 : 234 - 235)

ดังนั้นการฝึกทักษะการอ่านต้องพัฒนาความสัมพันธ์ของทักษะพื้นฐานทั้ง 5 เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ โดยเน้นให้เด็กเข้าใจความหมายของคำ การรวมกลุ่มคำหรือหน่วยความคิดหนึ่ง ๆ เข้าเป็นประโยค และนำประโยคมาสัมพันธ์กันให้ได้ใจความเป็นตอน ๆ และนำความเข้าใจของแต่ละตอนมาต่อเนื่องกันจนสามารถเข้าใจเรื่องที่ยาวได้ทั้งเรื่อง

ความเข้าใจในการอ่านนอกจากจะอาศัยทักษะพื้นฐานทั้ง 5 แล้ว เวินไรท์ (Wainwright. 1972 : 36) ยังได้กล่าวถึงธรรมชาติของความเข้าใจในการอ่านว่า ผู้ที่จะมีความเข้าใจในเรื่องที่ตนอ่านนั้นจะต้องมีองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ความสามารถที่จะเก็บใจความสำคัญ และระลึกถึงได้เมื่อต้องการ
2. ความสามารถที่จะเลือกอ่านเฉพาะประเด็นสำคัญ

3. ความสามารถที่จะแปลความหมายใจความสำคัญ และแนวความคิด
4. ความสามารถที่จะสรุปเรื่องราวต่าง ๆ เพราะมีบางอย่างที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้
อย่างชัดเจน แต่ถ้าเข้าใจเนื้อเรื่องตามนัยของเรื่องจะสามารถสรุปแนวความคิดได้
5. ความสามารถที่จะสรุป และประเมินค่าจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้
6. ความสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากประสบการณ์เดิม

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

สำหรับระดับความเข้าใจในการอ่านนั้น ได้มีการแบ่งออกเป็นหลายระดับ เด็กที่เรียนในชั้นสูง ๆ ย่อมมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าเด็กที่เรียนในชั้นที่ต่ำกว่าดังที่ปรากฏในงานวิจัยของ ภาวนา จันทวรรณ (2518 : บทคัดย่อ) พบว่า ความเข้าใจในการอ่านเอาเรื่องภาษาไทยในแต่ละระดับชั้นแตกต่างกัน นั่นคือ นักศึกษา จะมีความเข้าใจในการอ่านอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 , 6 และ 5 มีความเข้าใจในการอ่านในระดับรองลงมาตามลำดับชั้น

นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ชวาล แพร่ตกุล (2520 : 133 - 210) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ

1. การแปลความ (Translation) คือ การถ่ายทอดความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ได้โดยการแปลความหมายตามนัยของเรื่องราว ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้ดีสำหรับเรื่องนั้น ๆ ไม่ได้เป็นการแปลคำศัพท์ออกมาตรง ๆ ตามที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่ว ๆ ไป แต่เป็นการแปลความหมายของคำตามนัยของเรื่อง และหลักวิชานั้น ๆ

2. การตีความ (Interpretation) คือการเก็บความหมายเดิมที่ผู้เขียนแสดงให้เห็นในส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่เป็นส่วนย่อย ๆ มาผสมสัมพันธ์กันระหว่างส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้น ๆ จนสามารถนำมากล่าวให้ได้ความหมายใหม่อีกนัยหนึ่งที่มีลักษณะแปลกจากการแปลความของแต่ละส่วนย่อย ๆ เป็นการมองเรื่องราวเดิมในแง่มุมใหม่ให้ลึกซึ้งจนสามารถย้อนย่อเรื่องราวให้เป็นข้อสรุปได้ ฉะนั้นการตีความจึงนับว่าเป็นสมรรถภาพทางสมองที่สูงกว่าระดับการแปลความ

3. การขยายความ (Extrapolation) คือการขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้น

ให้กว้างลึก และไกลกว่าข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ในเรื่องนั้น โดยที่ผู้อ่านสามารถจินตนาการอย่างมีเหตุผล ประเมิน คาดคะเน หรือพยากรณ์ไปกาลข้างหน้าว่าจะมีแนวโน้มหรือเหตุการณ์อย่างไร และคาดหมายเหตุการณ์สมมติ นอกจากนี้ยังบอกได้ว่า ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหรือตัวละครในท้องเรื่องเป็นอย่างไร โดยการอนุมานว่าบุคคลหรือตัวละครมีความรู้สึกอย่างไร

ระดับความเข้าใจในการอ่านตามที่กล่าวมานั้น ความเข้าใจในระดับแปลความเป็นพื้นฐานไปสู่ความเข้าใจในระดับตีความ ส่วนในระดับขยายความนั้นจะต้องอาศัยทั้งการแปลความและตีความควบคู่กัน ฉะนั้นการขยายความจึงนับว่าเป็นสมรรถภาพทางสมองที่สูงกว่าสองระดับดังกล่าว และสมบูรณ์ ชิตนงค์ (2523 : 27) ได้แสดงทัศนะสนับสนุนความคิดดังกล่าวนี้ว่า ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถทางด้านสมองในการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในด้านการแปลความ ตีความ และขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

แม็กมาส ซวลิต (2530 : 263) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็นบันได

3 ขั้น คือ

1. อ่านออก คือ สามารถผสมสระ และพยัญชนะได้ รู้ความหมายของคำ
 2. อ่านได้ กล่าวคือ อ่านได้คล่องแคล่วรู้ความหมายของคำและข้อความนั้น ๆ
 3. อ่านเป็น คือ อ่านเข้าใจความ จับความหมายของประโยค ข้อความและเรื่องทั้งหมดได้ สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ รู้จักประเมิน สังเคราะห์ นำไปใช้เป็นประโยชน์ได้
- สำหรับนักวิชาการต่างประเทศ ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้ คือ
- เบอร์ตัน (Burton. 1956 320 - 323) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่านไว้

5 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. ระดับความเข้าใจในการเรียงลำดับเหตุการณ์
3. ระดับความเข้าใจในการจับใจความสำคัญ
4. ระดับความเข้าใจในการสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน
5. ระดับความเข้าใจในการสรุปความและคาดการณ์ล่วงหน้า

สมิธ (Smith) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร (Literal Comprehension)
2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation)
3. ความเข้าใจในขั้นวิจารณ์ (Critical Reaction)

(วัลภา ศศิวิมล. 2526 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1963 : 42)

บาร์เรต และสมิท (Barrett and Smith. 1974 : 26) ได้แบ่งไว้ 4 ระดับ คือ

1. การรับรู้เรื่องตามตัวอักษร (Literal Recognition)
2. การอุปมาน (Inference)
3. การประเมินค่า (Evaluation)
4. ความซาบซึ้ง (Appreciation)

จากระดับขั้นของความเข้าใจในการอ่านที่นักวิชาการทั้งหลายได้แบ่งไว้เช่นนี้ นับว่ามีการแบ่งไว้หลายระดับแตกต่างกัน แต่ข้อความปลีกย่อยต่างก็มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก สำหรับการแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวทางของเบอร์ตัน และชวาล แพรตกุล นั้น มีความสอดคล้องและตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในเนื้อหาของหลักสูตรภาษาไทยพุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 28 - 34)

1. เข้าใจคำศัพท์ และความหมายได้
2. อ่านจับใจความได้ และเข้าใจได้ถูกต้อง
3. จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้
4. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
5. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
6. เกิดอารมณ์คล้อยตามเรื่องที่อ่านได้
7. อ่านแล้วบันทึกสรุปเป็นความรู้ได้
8. ถ่ายทอดสาระสำคัญ และความรู้สึกนึกคิดในสิ่งที่อ่านได้

จากหลักการของความเข้าใจในการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดเกี่ยวกับระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวของ เบอร์ตัน และชวาล แพร์ตกุล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดอีกด้วย

ความสามารถในการอ่าน

ทฤษฎีความสามารถในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด ทิงเกอร์ (Tinker. 1952 : 15) ตั้งนิยามผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน คือผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านในระดับต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมอ่านได้เร็ว เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง จับใจ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และรู้จักรวบรวมหน่วยความคิด เข้าใจแนวคิดของเรื่อง นอกจากนี้ยังสามารถเข้าใจอารมณ์ และทัศนคติของผู้เขียนซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรได้อย่างลึกซึ้ง (จินตนา พวงจันทร์แดง. 2524 : 14) ฉะนั้นการฝึกการอ่านเพื่อเพิ่มความสามารถในการให้สูงขึ้น นอกจากจะคำนึงถึงความเร็วในการอ่านแล้ว จำเป็นต้องคำนึงถึงความเข้าใจในการอ่านควบคู่กันไปด้วย (จินตนา พวงจันทร์แดง. 2524 : 15)

นอกจากนี้ ถนอมวงศ์ ล้ายอุดมรรคผล (2530 : 235 - 239) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่อ่านเก่งซึ่งต้องมีความสามารถในการอ่านดังต่อไปนี้

1. สามารถเข้าใจเนื้อหาตามตัวอักษร
2. เข้าใจความหมายลึกซึ้งที่แฝงนัยบางประการอยู่ในเนื้อหา
3. อ่านแล้วสร้างแนวคิดได้
4. เกิดความคิดใหม่
5. อ่านแล้วประเมินค่าของสิ่งที่อ่านได้
6. อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน คัลเมอร์ (Culmer. 1959 : 14 - 15) ได้แสดงความเห็นไว้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านกายภาพ กล่าวคือ มีสุขภาพดี มีการมองเห็นและการได้ยินดี
2. ความรวดเร็วในการอ่าน กล่าวคือ สามารถอ่านในใจได้โดยไม่ทำปากขมุขมิบ
อ่านทีละหน่วยความคิดไม่ย้อนหน้าย้อนหลัง มีความคล่องแคล่วและรวดเร็วในการอ่าน
3. การอ่านออกเสียง กล่าวคือ รู้วิธีการอ่านออกเสียง ได้ถูกต้องตามหลักภาษา และ
อ่านเสียงดังชัดเจน
4. คำศัพท์ กล่าวคือ รู้คำศัพท์และเข้าใจคำศัพท์ได้ดี เข้าใจความหมายของคำศัพท์ใหม่
โดยอาศัยบริบทได้ รู้จักสังเกตความหมายของคำศัพท์ใหม่จากพจนานุกรม
5. ความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือ มีความเข้าใจในกลุ่มคำ หน่วยความคิด เข้าใจ
ประโยค รวมไปถึงเข้าใจความหมายตลอดในแต่ละย่อหน้า
6. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือการศึกษา กล่าวคือ รู้จักใช้คู่มือช่วยค้นคำ
และความหมาย เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เป็นต้น รู้จักใช้บัตรรายการในห้องสมุด และรู้จัก
แหล่งอ้างอิงค้นคว้า

นอกจากนี้ คัลเมอร์ (Culmer. 1959 : 16 - 17) ยังกล่าวเสริมว่า ลักษณะ
ของผู้ที่มีความสามารถในการอ่านนอกจากจะอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจความคิดของผู้เขียน
แล้วยังแสดงความคิดในลักษณะต่าง ๆ ได้ ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความสามารถในการอ่าน

เกณฑ์การวัดความสามารถในการอ่าน

การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้น แบ่งออกเป็น
2 ลักษณะ คือ (ประเทิน มหาจันทร์. 2523 : 253 - 254)

1. ความสามารถในการอ่านในชั้นเรียน ได้แก่การอ่านหนังสือหรือแบบเรียนประจำชั้น
ซึ่งต้องจำเรื่องราวและมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. ความสามารถในการอ่านอย่างอิสระ ได้แก่การอ่านหนังสือทั่ว ๆ ไปที่นอกเหนือ
จากแบบเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตาน นวนิยาย เป็นต้น ซึ่งต้องมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
ร้อยละ 90 ขึ้นไป

สำหรับงานวิจัยที่กำลังดำเนินการนี้ จะวัดเฉพาะความสามารถในการอ่านอย่างอิสระ

โดยแบ่งเกณฑ์การวัดความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความสามารถในการอ่านในระดับแปลความ
2. ความสามารถในการอ่านในระดับตีความ
3. ความสามารถในการอ่านในระดับขยายความ

จุดมุ่งหมายของการอ่านในระดับประถมศึกษา

การอ่านที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จนั้น ในทางปฏิบัติโดยทั่ว ๆ ไปจะต้องวางเป้าหมายหรือกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร เพราะผู้อ่านแต่ละคนย่อมมีจุดมุ่งหมายในการอ่านไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล

เสริมศรี หอทิมาวรกุล (2526 : 349) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายในการอ่านของเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเข้าใจกลไกในการอ่านเบื้องต้น
 2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กสามารถอ่านคำ ประโยคสั้น ๆ โดยมีความเข้าใจถูกต้อง
 3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กอ่านออกเสียงและอ่านในใจได้อย่างถูกต้อง
 4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์เรื่องราวประกอบการอ่าน
 5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือข้อเขียนได้
 6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน และเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจของตนได้
 7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจและเจตคติที่ดีต่อวรรณคดี
 8. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้หนังสืออ้างอิงจากพจนานุกรม หรือพจนานุกรมได้
 9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อม สนใจปัญหาและเหตุการณ์ประจำวัน
- จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวมานี้พอจะสรุปได้ว่า ในระดับประถมศึกษานั้นได้เน้นจุดมุ่งหมาย

ใหญ่ ๆ ไว้ 3 ประการ ดังที่ปรากฏในคู่มือครูการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 489 - 496)

1. การสอนเพื่อให้อ่านได้ หมายถึงการพัฒนากทักษะการอ่านของเด็กตั้งแต่เริ่มต้นอ่าน

พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ กลุ่มคำ อัตราความเร็วในการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง การพัฒนาการอ่านในขั้นสูง ๆ เช่นในด้านความเข้าใจ การรู้จักคำยาก ๆ ข้อความที่ยาก และยาวขึ้น อ่านประโยค อ่านย่อหน้า และอ่านตลอดเรื่อง จับใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจเค้าโครงเรื่อง อ่านคำสั่งแล้วทำตามได้ แสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่านได้ และจดจำสิ่งที่อ่านได้ สำหรับการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 กำหนดให้เรียนรู้ประมวลคำพื้นฐานที่เด็กต้องเรียนอ่าน เขียน และรู้ความหมาย จำนวน 4,000 คำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ไม่ได้กำหนดจำนวนคำ แต่เน้นประสิทธิภาพการใช้ภาษาและฝึกการอ่านให้กว้างขวางขึ้น

2. การอ่านเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ได้แก่การอ่านตำรา หนังสือ วิชาการ การอ่านประเภทนี้จะอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน อาจจะต้องอ่านซ้ำเพราะบางที่ต้องการหลักฐาน ข้อเท็จจริง จึงต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และใช้ความคิดวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อนำไปใช้อ้างอิงหรือทำรายงานต่อไป ด้วยเหตุนี้จุดมุ่งหมายในการอ่านประเภทนี้จึงเน้นที่การฝึกทักษะเกี่ยวกับการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของหนังสือมาใช้อ้างอิงในการทำรายงาน ซึ่งนักเรียนสามารถนำวิธีการใช้หนังสือ การใช้ห้องสมุดไปใช้ในการศึกษาต่อ หรือค้นคว้าเพื่อพัฒนาอาชีพ และความเป็นอยู่ของตนในสังคมต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต ส่วนการสอนอ่านประเภทนี้ได้กำหนดเป็นกิจกรรมไว้ในคู่มือการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 - 6 ซึ่งจะเน้นมากขึ้นตามลำดับและเน้นเกี่ยวกับการสอนอ่านในใจ (ความเข้าใจในการอ่าน) มากเป็นพิเศษ และการอ่านประเภทนี้ได้เริ่มมีการฝึกฝนมาแล้วตั้งแต่ระดับชั้นประถมปีที่ 1 - 4 แต่เป็นการสอนสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ซึ่งจะฝึกให้เป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อหาความรู้ต่อไป

3. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่การอ่านนิทาน นวนิยาย หรือเรื่องสนุกสนาน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 เน้นการอ่านประเภทนี้มากที่สุดนี้เพื่อยั่วให้เด็กเรียนอยากเรียน อยากอ่านหนังสือ เมื่อได้อ่านแล้วก็ได้เรียนรู้ไปในตัวและเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อได้อ่านมากขึ้นจะเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านมีเจตนาที่ดีต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี โดยไม่รู้ตัว และเป็นโอกาสของครูจะสอดแทรกจุดประสงค์ของการอ่านอื่น ๆ และฝึกฝนการอ่านให้นิสัยดียิ่งขึ้น

สำหรับในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ได้มีการส่งเสริมการอ่านประเภทนี้เช่นกัน ซึ่งมี

หนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อช่วยให้อ่านหนังสืออื่น ๆ นอกจากหนังสือเรียน นอกจากนี้ครูควรเลือกหนังสือนิทาน การ์ตูนที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กในแต่ละวัยมาเตรียมไว้ให้เด็กได้อ่านซึ่งจะทำให้การอ่านประเภทนี้สัมฤทธิ์ผลได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น การอ่านประเภทนี้แม้จะเป็นการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน แต่ต้องใช้ความคิดพิจารณาหาข้อเท็จจริงและสิ่งที่เป็นประโยชน์จากการอ่านด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 492)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด หมายถึง การกระทำต่าง ๆ เช่น ให้ความรู้ จูงใจ กระตุ้น แนะนำ ให้อยากรู้ อยากเห็นและสร้างบรรยากาศในการอ่านเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจอยากอ่าน เห็นความสำคัญความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน และพัฒนาการอ่านของตนให้กว้างขวางขึ้น (แม็กมาส ซวลิต. 2530 : 259 - 260 ; สุนทร แก้วลาย. 2512 : 8) ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การแสดงหุ่น การจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศ การใช้โสตทัศนวัสดุ การเล่นเกมและการทายปัญหาจากหนังสือ โครงการอ่านหนังสือในภาคฤดูร้อน การตั้งชมรมนักอ่าน การแสดงละคร การวาดภาพหรือระบายสี การจัดฉายภาพยนตร์ การสอนวิธีใช้ห้องสมุด การสนทนาเรื่องหนังสือ เป็นต้น (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 259 - 290 ; วาณี ฐานวงศ์สานติ. 2531 : 8 - 9) สำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้น นอกจากจะคำนึงถึงบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และวุฒิภาวะแล้ว จะต้องคำนึงถึงเป้าหมายระดับการพัฒนาการอ่านด้วย (แม็กมาส ซวลิต. 2530 : 261 - 263) เช่น ต้องการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีความสามารถในการอ่านในระดับ แปลความ ตีความ และขยายความนั้น สามารถที่จะคัดเลือกรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมความสามารถในการอ่าน ดังนี้

1. การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว
2. การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน

3. การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว
4. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ
5. การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน
6. การแสดงมมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์

การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

การเล่านิทาน (Story-telling) เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนนิยมจัดบริการให้สำหรับเด็ก เพราะธรรมชาติของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ชอบฟังนิทานมากกว่าอ่านนิยาย ทั้งนี้เพราะนิทานมีภาพช่วยล่อใจให้เดาเรื่องได้ง่าย เรื่องราวเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน ใช้ตัวละครจำนวนน้อย บุคลิกของตัวละครเอกมีความเป็นเลิศอย่างสมบูรณ์ทำให้เด็กอยากเลียนแบบ และแก้ปัญหาง่าย สามารถจบลงได้ด้วยความรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับช่วงความสนใจของเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นบทอ่านที่ดี และเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของบรรณารักษ์หลายประการ เช่น อ่านแล้วให้เล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน แสดงท่าประกอบเรื่อง วาดภาพตัวละครในเรื่อง ประเมินตัวละคร และสามารถคิดสร้างสรรค์กิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ได้หลากหลาย (ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. ม.ป.ป. : 25 ; บันลือ พลฤกษ์วัน. 2529 : 17 ; สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 262) นอกจากนี้ พวกันัญเมฆา (2525 : 173) ยังกล่าวว่า การเล่านิทานในยุคปัจจุบันนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแนะนำหนังสือ กระตุ้นให้เด็ก ๆ ได้รู้จักวรรณคดีประจำชาติ และสนใจในการอ่าน ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มินิรักการอ่าน

หลักการเล่านิทานที่ดี ควรปฏิบัติดังนี้

1. การเลือกเรื่อง ต้องเลือกเน้นเรื่องที่จะเล่าโดยคำนึงถึงคุณค่า ความสนุกสนานมีคติสอนใจ เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของผู้ฟัง ระยะเวลาที่ใช้เล่าจะต้องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก เช่นกลุ่มเด็กโต (มีอายุตั้งแต่ 8 - 12 ปี) ไม่ควรเกินครึ่งละ 40 นาที
2. การเตรียมตัวก่อนเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องรู้จักเรื่องที่เล่าเป็นอย่างดีโดยอ่านเรื่องนั้นให้ละเอียด เขียนสังเขปเรื่องเป็นข้อ ๆ ลงในบัตรขนาด 4 x 6 หรือ 5 x 8 นิ้ว และหาความรู้

เกี่ยวกับเรื่องนั้นเพิ่มเติม จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเล่า จะเล่าให้เหมือนต้นฉบับหรือเรียบเรียงคำพูดใหม่โดยไม่เสียเค้าโครงเรื่องเดิมก็ได้ แล้วทดลองเล่าต่อหน้ากระจก

3. วิธีการเล่า เริ่มด้วยการเตรียมผู้ฟังให้เรียบร้อย เตรียมสถานที่ให้ผู้ฟังทุกคนมองเห็นผู้เล่าได้อย่างทั่วถึง ผู้เล่าจะต้องเล่าด้วยน้ำเสียงดังฟังชัด ใส่อารมณ์ไปตามเนื้อเรื่อง

สำหรับรูปแบบการเล่าในที่นั้น บรรณารักษ์จะต้องเลือกวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับวัย เพื่อเพิ่มความสนใจยิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 เล่าปากเปล่าโดยแสดงท่าทางหรือเสียงประกอบให้สอดคล้องกับตัวละครในเรื่อง

3.2 เปิดหนังสือประกอบการเล่า โดยให้ภาพประกอบจากหนังสือนิทานที่กำลังเล่า

3.3 การใช้ภาพประกอบในการเล่า โดยนำภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เล่ามาให้ดูประกอบเพื่อให้ผู้ฟังจินตนาการได้ดีขึ้น

3.4 เล่าโดยใช้หุ่นประกอบ โดยการเชิดหุ่นประกอบการเล่า

3.5 เล่าโดยวาดภาพประกอบ โดยเล่าไปพร้อมกับวาดภาพประกอบบนกระดานหรือใช้แผ่นใสบนเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

3.6 เล่าโดยใช้สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากแผ่นใส เช่นการเล่าด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพยนตร์ หรือแถบภาพ และใช้เสียงเหมือนจริงเสียงธรรมชาติประกอบเพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดจินตนาการที่ชัดเจนขึ้น

3.7 เล่าด้วยการแสดงท่าทาง เช่นทนายสัน ร้องไห้ หวาดกลัวหรือใช้มือประกอบ

3.8 เล่าด้วยการแสดงละคร เช่นฝึกหัดให้เด็กกลุ่มหนึ่งแสดงประกอบขณะเล่า

เมื่อเล่านิทานจบแต่ละครั้ง ผู้เล่าจะต้องแสดงหนังสือที่นำมาเล่าให้ผู้ฟังได้ดูและแนะนำว่ามีหนังสือนิทานที่น่าสนใจอยู่หลายเล่ม เพื่อให้ผู้ฟังได้ไปหาอ่านเพิ่มเติมและควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องหรือตัวละครเพื่อประเมินและวัดผลว่าเด็กมีความเข้าใจเรื่องที่เล่าอย่างไรเพื่อนำไปปรับปรุงในครั้งต่อไป (ม.ล. จ้อย นันทวิจิตร. 2530 : 270 - 293 ; ชาติศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. ม.ป.ป. : 25 - 28 ; พาวี พันธุ์เมฆา. 2525 : 173 - 178 ; มัทธมาส ชาลิต. 2530 : 266 - 267 ; วาปี ฐานวงศ์สานติ. 2531 : 44 - 48 ; สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 259 - 267)

การเล่นเกมส์แข่งขันเล่านิทาน

การเล่นเกมส์ (Games) เป็นกิจกรรมการเล่นอย่างหนึ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (กรมพลศึกษา. 2525 : 1) และเกมส์ยังมีบทบาทต่อการพัฒนาคนทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

การแข่งขันเล่านิทาน นับว่าเป็นการเล่นเกมส์ประเภทหนึ่งที่บรรณารักษ์อาจประเมินผลได้ว่ากิจกรรมเล่านิทานในห้องสมุดโรงเรียนได้ผลมากน้อยเพียงไร เพราะนักเรียนที่สนใจอ่านมากจะสะสมเรื่องที่อ่านไว้มาก หรืออาจจะสามารถเล่าเรื่องใหม่ได้เอง ซึ่งมีจุดประสงค์การเล่นเกมส์แข่งขันเล่านิทาน ดังนี้ (วาทินี ฐาปนวงศ์สานติ. 2531 : 96 - 97)

1. เพื่อส่งเสริมศิลปะการเล่นนิทาน
 2. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุนการแสดงความสามารถเฉพาะบุคคล
 3. เพื่อสนับสนุนการอ่านให้เป็นประโยชน์ และชักชวนให้เข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น
- วิธีการจัดแข่งขัน บรรณารักษ์จะต้องจัดตามลำดับดังนี้

1. กำหนดวัน เวลา สถานที่ และคุณสมบัติของผู้ที่แข่งขัน อาจแบ่งออกเป็นหลายระดับ
2. กำหนดประเภทนิทาน ประเภทขบขัน นิทานคติธรรมสุภาษิต นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น
3. กำหนดเวลาเล่าไม่ควรเกิน 10 - 15 นาที (ในกรณีที่ผู้แข่งขันจำนวนมาก)
4. กำหนดเกณฑ์การตัดสิน เช่นวิธีการทำทาง รูปแบบการเล่า การดำเนินเรื่อง
5. หลังการแข่งขันสิ้นสุดลงควรประเมินด้วยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและตัวละคร โดยอาจจะถามทั้งผู้ฟังและผู้เล่าด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมด้วย

การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

การเล่าเรื่องจากหนังสือ (Book talks) กิจกรรมนี้เป็นการพูดชี้แจง แนะนำหรือเล่าเรื่องโดยย่อของหนังสือ และเน้นความสำคัญเป็นตอน ๆ ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งแสดงรูปเล่มของหนังสือนั้นให้ดูด้วยเพื่อเชิญชวนให้สนใจอยากอ่านเองต่อไป (ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์.

ม.ป.ป. : 28 - 29 ; รสา วงศ์ยังอยู่. 2530 : 304 - 314)

หลักการเล่าเรื่องจากหนังสือให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพควรดำเนินการ ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ในการจัดทำแต่ละครั้ง
2. กำหนดเวลาในการเล่าให้เหมาะสม เช่น เด็กโตไม่ควรเกิน 30 นาที
3. การเตรียมและเลือกหนังสือ ควรเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กในวัยนั้น ๆ เช่น เด็กวัย 8 - 11 ปี ชอบเรื่องผจญภัย ลึกลับ เรื่องจริง เรื่องน่าพิศวง เรื่องความกล้าหาญ เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ สังคม งานอดิเรก ชีวิตประวัติบุคคล และเรื่องตลกขบขัน

4. อ่านหนังสือทุกเล่มที่เลือกไว้แล้ว และจดบันทึกข้อความที่เด่น ไพเราะ ลึกซึ้ง
5. เรียงลำดับเรื่องที่พูดให้ต่อเนื่องจนจบรายการและฝึกซ้อมให้จบในเวลากำหนด
6. วิธีการเล่าเรื่องจากหนังสือ ความสำเร็จของการเล่าขึ้นอยู่กับศิลปะในการเล่าของบรรณารักษ์ ซึ่งอาจดำเนินการดังนี้

6.1 จัดเตรียมที่วางหนังสือที่จะนำมาเล่าให้เรียบร้อย

6.2 เสนอเรื่องตามลำดับความสำคัญที่เตรียมไว้ พูดด้วยน้ำเสียงที่แจ่มใสชัดเจน ไม่เร็วหรือช้าเกินไป และใส่อารมณ์ตามเนื้อเรื่อง

6.3 วัสดุที่ใช้ประกอบการเล่า ควรให้เหมาะสมสอดคล้องกับหนังสือเพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพพจน์ เช่น การเล่าเรื่องธรรมชาติอาจใช้ของจริงหรือของจำลองก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีอาจหาวัสดุคัดเลือกภาพที่จะนำไปใช้ประกอบการเล่าเรื่อง อาจเป็นภาพปกหรือภาพภายในเล่ม โดยยืมสื่อแผ่นใสและเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และแถบบันทึกเสียง เพื่อให้สื่อมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรใช้ภาพเคลื่อนไหวประกอบจะทำให้เกิดภาพพจน์ได้เป็นอย่างดี ในกรณีที่ไม่มีอาจจัดหาอุปกรณ์ดังกล่าวได้ โดยยืมหนังสือให้ดูภาพ หรือจัดหาภาพจากนิตยสาร วารสารหรือจากที่อื่น ๆ ประกอบการเล่าก็ได้

6.4 การเล่าเรื่องจากหนังสือจะไม่เล่าจบเรื่อง เมื่อเล่าถึงจุดสำคัญที่เลือกไว้ให้หมดจบเรื่องเพื่อสร้างบทให้ผู้ฟังเกิดความสนใจอยากทราบเรื่อง และเชิญชวนให้ผู้ฟังไปหาซื้อหนังสือนั้นอ่านเองต่อไป ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้สมบูรณ์ และสนใจใช้บริการของห้องสมุด (ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. ม.ป.ป : 28 - 29 ; รสา วงศ์ยังอยู่. 2530 : 310 - 314 ; วาณี ฐานวงศ์สานติ. 2531 : 42 - 44)

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออาจดำเนินการได้ ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ครูเล่าเรื่องสั้น ๆ อาจจะเป็นเรื่องที่เด็กเคยอ่านมาแล้ว ให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เคยอ่าน (สมจิตร์ เกลิมสุวิวัฒนาการ. 2529 : 15)
2. ในโอกาสอันเหมาะสมอาจจัดอภิปรายเป็นกลุ่มโดยให้เด็กเล่าเรื่องย่อที่เขาได้อ่าน และเลือกเรื่องที่เขาสงสัยที่สุดมาสนทนาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน อาจจะมีอภิปรายเฉพาะหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง เช่น ตัวละครในเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่อง ข้อคิดหรือแนวคิดที่อยู่ในหนังสือ เป็นต้น (สุขุม เกลยทรัพย์. 2531 : 272 - 275 ; อุบล บุญชู. 2525 : 133 - 134)
3. ในกรณีที่เด็กไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ควรเริ่มให้เด็กเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นความคิดสั้น ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออกและนำข้อเขียนนั้นมาร่วมแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจขึ้นเพราะได้คิดและเขียนมาก่อน ซึ่งจะเป็นการวางพื้นฐานให้เด็กรู้จักวิจารณ์หนังสือต่อไปในภายหลัง คัลเมอร์ (Culmer. 1959 : 18)

การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน

การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียนเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะสนทนาถึงตัวละครที่ตนชอบหรือไม่ชอบก็ได้ หากมีการจัดกระบวนการที่เป็นระบบจะช่วยพัฒนาการอ่านไปสู่ระดับวิเคราะห์ วิจารณ์และสังเคราะห์อีกด้วย ส่วนผู้ฟังยังได้ประโยชน์จากการฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ด้วย (แม็กมาส ชาลิต. 2528 : 373 - 384) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมตัวในการสนทนา การสนทนาเป็นกิจกรรมที่มีผู้ร่วมมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ซึ่งอาจจะจัดได้หลายรูปแบบ เช่น สนทนากันภายในกลุ่ม ไม่มีผู้อื่นเป็นคนฟังหรืออาจจะจัดสนทนาให้ผู้อื่นได้ฟังด้วยเป็นการจูงใจให้อยากอ่านเรื่องนั้น ๆ อยากเข้าร่วมวงสนทนาด้วย สำหรับรูปแบบประการหลังนั้นจะต้องแบ่งหน้าที่และบทบาทออกเป็น "ผู้นำสนทนา" และ "ผู้ดำเนินการสนทนา"
2. การกำหนดหัวข้อในการสนทนา ผู้นำการสนทนา (รวมทั้งผู้ดำเนินการสนทนา) จะ

หาหรือกันเพื่อกำหนดหัวข้อ เรื่องที่จะสนทนาและแบ่งหน้าที่ตามความถนัดของผู้นำสนทนาแต่ละคน หัวข้อในการสนทนาอาจจะกำหนดขึ้นมาดังนี้

- 2.1 เหตุการณ์ในเรื่อง (ความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ ความสมจริง)
- 2.2 ตัวละคร (นิสัยตัวละคร วิถีแก้ปัญหาของตัวละคร)
- 2.3 สำนวนภาษา (ศิลปะการเขียน ลายมือที่เขียน)
- 2.4 การวาดภาพประกอบ (วาดเหมือนหรือสมจริง)
3. วิธีดำเนินการสนทนา มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ผู้ดำเนินการสนทนาเล่าเรื่องย่อของเรื่องที่น่าสนใจ
 - 3.2 ผู้นำสนทนาคนอื่น ๆ จะนำสนทนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - 3.3 ผู้ฟังเมื่อมีข้อสงสัยจะซักถามแสดงข้อคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ได้
 - 3.4 การสรุป ผู้ดำเนินการสนทนาจะทำหน้าที่สรุปในลักษณะว่า เรื่องที่กำลังสนทนา นั้นดีหรือไม่ดีประการใดขอให้ทุกคนได้มองด้วยความเป็นกลางเพื่อจะได้ค้นหาข้อดีและข้อเสีย

การแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์

การแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ เป็นวิธีหนึ่งที่บรรณารักษ์จะช่วยให้นักเรียนได้ทราบว่า มีหนังสืออะไรบ้างโดยแสดงบรรณนิทัศน์ให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการชักจูงให้ผู้อ่านได้ตัดสินใจเลือกอ่านหนังสือได้รวดเร็วขึ้น โกลเดน (Golden. 1983 : 1614-A) และการจัดแสดงควรจัดให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก และวุฒิภาวะด้วย (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 285)

หลักปฏิบัติในการจัดแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ มีดังนี้ (รสา วงศ์ยังอยู่. 2530 :

315 - 328)

1. สร้างความเรียบง่ายใช้ตัวอักษรเรียบ ๆ เขียนโปสเตอร์บอกรายการให้ชัดเจน
2. มีความเด่นในการใช้สี เขียนบรรณนิทัศน์ควรมีเส้นกำกับบรรทัด เมื่อเขียนเสร็จแล้วควรลบเส้นบรรทัดออก
3. ควรมีศิลปะที่มีความแปลกใหม่มีรูปทรงต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. ข้อความบรรณนิทัศน์ควรจัดวางไว้ไม่ห่างไกลจากตัวเล่มหนังสือมากนัก

5. ควรจัดไว้ในต้นแสดงนิทรรศการหรือที่แสดงหนังสือใหม่ อาจมีวัสดุประกอบบ้างก็ได้

การเสริมแรง

การเสริมแรง (Reinforcement) คือการจัดกระทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้ว มีความคงทนถาวร เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมเรียนรู้ที่ถูกต้องแล้ว (กมลรัตน์ หล้าสว่าง. 2528 : 158) ซึ่งต่างจากการจูงใจ (Motivation) คือการช่วยทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการใช้สิ่งล่อให้เกิดพฤติกรรมซึ่งต้องใช้อีกก่อนที่จะเกิดพฤติกรรม ดังตัวอย่างผลการทดลองเกี่ยวกับการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) ทั้ง 2 การทดลอง (กมลรัตน์ หล้าสว่าง. 2528 : 156 - 158) ดังนี้

1. การฝึกหนูกดคัน เมื่อปล่อยหนูที่หิวมาก ๆ ไว้ในกล่องที่มีกลไกปล่อยอาหาร หนูจะแสดงพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างจนกระทั่งแทะแทะที่คันจึงมีอาหารตกลงมา และทุกครั้งที่หนูจะใช้แทะแทะที่คัน อาหารจึงเป็นการเสริมแรง การทดลองนี้จึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีการเสริมแรง

2. การฝึกนกพิราบจิกเป็นสี่ เมื่อปล่อยนกพิราบที่หิวมาก ๆ เข้าไปในกล่อง นกจะแสดงพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างจนกระทั่งจิกที่แป้นสี่แดงกลไกที่มีอยู่จะปล่อยอาหารออกมา และทุกครั้งที่นกพิราบจะจิกที่แป้นสี่แดงทันที การทดลองนี้สรุปว่า การเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีการเสริมแรง

ประเภทของตัวเสริมแรง

การเสริมแรงอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ (ประสาก อิศรปริดา. 2523 : 54) คือ

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งเมื่อได้รับหรือนำเข้ามาในสถานการณ์นั้นแล้วจะมีผลให้ผู้รับเกิดความพึงพอใจ และทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้น เช่น อาหาร รางวัล คำชมเชย

2. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งเมื่อได้นำสิ่งที่ไม่พอใจออกไป เช่น เสียงดัง แสงแดดจ้า คำตำหนิ อากาศร้อน หรือเย็นเกินไป เป็นต้น ออกไปจากสถานการณ์นั้นจะทำให้เกิดความพึงพอใจ และอัตราการตอบสนอง

จะเปลี่ยนไปในลักษณะที่เข้มข้น

ตารางกำหนดการเสริมแรง

ตารางกำหนดการเสริมแรง (Schedules of reinforcement) เป็นการใช้กฎเกณฑ์บางอย่าง เช่น เวลา หรือพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดในการเสริมแรงเพื่อให้แสดงอัตราการตอบสนอง (Response rate) ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเสริมแรงต่าง ๆ และจะเกิดขึ้นมากน้อยขนาดไหนขึ้นอยู่กับการเสริมแรงนั้น ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 160)

1. การเสริมแรงทันทีทันใด (Immediately reinforcement) หมายถึง การเสริมแรงทุก ๆ ครั้งที่เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นการเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว เช่น การกล่าวชมเชย ให้รางวัลเป็นสิ่งของ เป็นต้น

2. การเสริมแรงเป็นครั้งคราว (Partial reinforcement) หมายถึง การเสริมแรงที่ไม่สม่ำเสมอ คือให้การเสริมแรงบ้างไม่ให้อ้างสลับกันไป

การเสริมแรงตามวิธีที่ 1 จะใช้ได้ดีในระยะแรก ๆ ของการฝึก แต่เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายจำเจจึงควรใช้วิธีที่ 2 เพราะจะทำให้การเรียนรู้คงทนถาวรไปเรื่อย ๆ และการเสริมแรงตามวิธีที่ 2 นี้ยังแบ่งออกเป็น 4 วิธีการย่อย ๆ ดังนี้

2.1 การเสริมแรงโดยใช้เวลากำหนดแบบตายตัว (Fixed interval) ได้แก่ การเสริมแรงทุก ๆ 5 นาที 9 นาที ... เป็นต้น การใช้กำหนดเวลาในช่วงสั้น ๆ จะได้ผลดีกว่าการกำหนดเวลาในช่วงยาว ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนเมื่อครูกำหนดว่าจะสอบทุก ๆ สัปดาห์ ย่อมมีผลให้เด็กขยันอ่านหนังสือมีอัตราการตอบสนองมากกว่าการกำหนดว่าจะสอบทุก ๆ 1 เดือน (ประสพ อิศรปริดา. 2523 : 57)

2.2 การเสริมแรงโดยใช้ผลงานหรือพฤติกรรมกำหนดแบบตายตัว (Fixed ratio) ได้แก่ การเสริมแรงเมื่อมีการกดคันทุก ๆ 5 ครั้ง 20 ครั้ง เป็นต้น และการใช้กำหนดช่วงพฤติกรรมระยะห่างมากเท่าใดอัตราการตอบสนองยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น เพราะจะต้องเร่งรีบที่จะกดคันให้เร็วขึ้นเพื่อจะได้รับรางวัลเร็วขึ้น เช่นเดียวกับการกำหนดว่าจะให้รางวัลแก่นักเรียนที่รูดต้นไม้ได้ทุก ๆ 3 ต้น กับทุก ๆ 10 ต้น จะพบว่าเงื่อนไขประการหลังจะทำให้นักเรียนเร่งรีบ

มากกว่า ด้วยเหตุนี้การกำหนดพฤติกรรมมากมีผลดีกว่าการกำหนดพฤติกรรมน้อย

2.3 การเสริมแรงโดยใช้ช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ (Random interval) ได้แก่ การเสริมแรงในช่วงเวลา 2 - 5 นาที ไม่กำหนดแน่นอนลงไป วิธีนี้จะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ นานคงทนกว่า 2 วิธีแรก และการกำหนดเวลาตายตัวตามวิธีการของข้อ 2.1 นั้นจะทำให้ นักเรียนมีแนวโน้มที่จะขยันเมื่อใกล้สอบและลดความขยันลงเมื่อสอบเสร็จ ฉะนั้นครูจึงควรใช้วิธีการ ในข้อ 2.3 โดยไม่กำหนดเวลาที่จะสอบไว้ตายตัวจะสอบเมื่อใดก็ได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความตื่นตัว และขยันอยู่ตลอดเวลา (ประสาธ อิศรปริดา. 2523 : 57)

2.4 การเสริมแรงโดยใช้ช่วงพฤติกรรม (Random ratio) ได้แก่ การให้ การเสริมแรงเมื่อมีการกดคันในช่วง 3 - 4 ครั้ง การกดคันครั้งที่ 3 อาจจะได้หรือไม่ได้รับ รางวัลเสริมแรง แต่ถ้ากดคันในช่วง 3 - 5 ครั้งจะได้รับรางวัลในช่วงใดช่วงหนึ่งแน่นอน

จากผลการทดลองของสกินเนอร์ พบว่าวิธีที่ 2.4 ทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ นานที่สุด นอกจากนั้นนักวิชาการทางด้านจิตวิทยาการศึกษาได้นำกฎการเสริมแรงของสกินเนอร์ ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งไปใช้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ของเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา พบว่า วิธีการในข้อที่ 2.1 เหมาะกับเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา วิธีการในข้อที่ 2.2 เหมาะสำหรับเด็กนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษา และวิธีการในข้อ 2.3 และ 2.4 เหมาะกับระดับชั้นอุดมศึกษา (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2528 : 165)

สำหรับการให้การเสริมแรงนั้น นอกจากจะกล่าวคำชมเชย ให้รางวัลเป็นสิ่งของแล้ว การให้การเสริมแรงในการเรียนการสอนอาจทำได้ในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การสอนให้เด็ก มีความขยันในการทำการบ้านโดยให้ครูเขียนรายชื่อนักเรียนที่ส่งการบ้านติดไว้บนบอร์ดให้บุคคล ทั่ว ๆ ไปมองเห็นเพื่อเป็นการยกย่องชมเชยเป็นต้น วิธีนี้ใช้ได้มากในปัจจุบันและใช้ได้กับทุก ๆ วงการ ไม่ว่าจะเป็นวงการแพทย์ หรืออื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการดัดแปลงพฤติกรรมให้มนุษย์เกิด การเรียนรู้โดยการเสริมแรง (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2528 : 165) ส่วนในวงการบรรณารักษ- ศาสตร์ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการอ่านควรจะต้องจัดแสดงรายชื่อหนังสือที่เด็กนักเรียนแต่ละคน ยืมออกจากห้องสมุดติดไว้บนบอร์ดเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดนิสัยรักการอ่านและมีความตื่นตัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เด็กมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นยังไม่มีการทำวิจัยไว้ แต่มีงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงอยู่บ้างทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซีโรต้า (Sirota. 1971 : 2320 A) ได้ศึกษาเรื่องการจัดโปรแกรมการอ่านหนังสือให้นักเรียนว่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนหรือไม่ ผลปรากฏว่าโปรแกรมการอ่านที่ครูจัดให้นักเรียนในแต่ละวันมีผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนสนใจอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น

คอร์น และคอร์เนลลี่ (Cohn and Kornelly. 1979 : 199 - 201) ได้ศึกษาผลของความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเองต่อการอ่าน โดยได้จัดโปรแกรมทดลองกับเด็กนักเรียนระดับ 7 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันมาเข้าโปรแกรมด้วยกัน ซึ่งมีนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ร้อยละ 30 อยู่ในระดับเดียวกับเกณฑ์เฉลี่ย ร้อยละ 35 และสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ร้อยละ 35 สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยนั้นจะได้รับการสอนเป็นรายบุคคล โดยใช้หนังสือของนักเรียนในระดับ 2 - 8 เพื่อให้เลือกอ่านตามระดับความสามารถของตน ในขณะที่อ่านให้บันทึกผลความก้าวหน้าของตนและเลื่อนไปอ่านหนังสือเล่มต่อไป

ที่มีความยากขึ้น และให้เพื่อนช่วยเพื่อน วิธีการเช่นนี้จะช่วยให้เด็กมีความภูมิใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองที่สามารถอ่านได้ เล่าเรื่องได้ ตอบคำถามได้ และช่วยฝึกคนอื่นได้ เมื่อสิ้นสุดการทดลองผล พบว่าจะเห็นความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีความก้าวหน้ามากขึ้น

โกลเดน (Golden. 1983 : 1614-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านที่มีผลต่อการยืมหนังสือโดยทดลองในห้องสมุดประชาชนรัฐอิลลินอยส์ 7 แห่งเป็นเวลา 3 เดือนห้องสมุด 3 แห่งแรกจัดให้มีการแสดงหนังสือพร้อมบรรณนิทัศน์ อีก 3 แห่งหลังจัดแสดงเฉพาะรายชื่อหนังสืออย่างเดียว ส่วนอีก 1 แห่งสุดท้าย ไม่ได้จัดกระทำใด ๆ เมื่อสิ้นสุดการทดลองได้เก็บสถิติการยืมพบว่าห้องสมุด 3 แห่งแรก และห้องสมุด 3 แห่งหลังมีสถิติการยืมหนังสือสูงขึ้น แต่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เลิฟว์ (Lowe. 1984 : 2290) ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านและความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีและไม่มีห้องสมุดกลาง ซึ่งได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แบบบันทึกผลการเรียน และแบบสอบถามครู ผู้ปกครองในระหว่างปีการศึกษา 1981 - 1982 ได้ข้อสรุปว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีห้องสมุดกลางมีนิสัยรักการอ่านและอ่านหนังสือในอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีห้องสมุดกลาง และนักเรียนในโรงเรียนที่มีห้องสมุดกลางอ่านหนังสือสารนิเทศทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น และอ่านหนังสือเพื่อความบันเทิงใจมากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีห้องสมุดกลาง

โรแลนด์ (Rolando. 1985 : 827-A) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจในการรับรู้ของเด็กที่มีต่อรูปแบบการเสนอนิทานใน 3 รูปแบบ คือ การเล่านิทานโดยนักเล่านิทาน (Storyteller) การเล่านิทานโดยให้หนังสือประกอบ (Book & Reader) และการเล่านิทานโดยการให้ภาพเลื่อนประกอบเสียง (Sound Slide Show) ซึ่งทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 90 คนที่มาจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเมือง Bullte และ Montana จำนวน 3 โรงเรียน โดยให้เล่านิทานเทพนิยายเรื่องเดียวกัน คือ "The Wild Swans" ผลการทดลองพบว่า ความพึงพอใจในการรับรู้ต่อรูปแบบการเสนอนิทานทั้ง 3 รูปแบบนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เด็กจะให้ความสนใจกระตือรือร้นต่อการเล่านิทาน

โดยใช้หนังสือประกอบ และการเล่านิทานโดยใช้ภาพเลือนประกอบเสียงมากกว่าการเล่าโดยนักเล่านิทาน สำหรับการเล่านิทานโดยใช้ภาพเลือนประกอบเสียงนั้นมีข้อได้เปรียบด้านแสงสีของภาพซึ่งดึงดูดใจได้มาก จึงสรุปไม่ได้แน่ชัดว่ามีประสิทธิภาพต่างจากการเล่านิทานโดยใช้หนังสือประกอบอย่างไร

มอสเลย์ (Mosley. 1986 : 2781) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมแนะนำการอ่านที่มีต่อทัศนคติ ผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมทางการอ่านของนักเรียนระดับ 5 ในโรงเรียนแห่งรัฐลุยส์เซียนาเหนือ ซึ่งบรรณารักษ์ได้นำหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอ่านเป็นระยะเวลา 5 เดือน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมแนะนำการอ่านนอกจากมีคะแนนทัศนคติทางการอ่านสัมพันธ์กันในทางบวกแล้วยังมีการยืมหนังสือจากห้องสมุดเพิ่มขึ้นนอกจากนี้คะแนนทัศนคติทางด้านการอ่านและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกด้วย และได้ให้ข้อสังเกตว่า การที่บรรณารักษ์ห้องสมุดได้ให้บริการด้วยโปรแกรมแนะนำการอ่านแก่นักเรียนระดับประถมศึกษา จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและทัศนคติที่มีต่อการอ่านด้วย

บัลดวิน (Baldwin. 1986 : 2096-A) ได้ศึกษาประเมินผลโปรแกรมการอ่านระดับพื้นฐานสำหรับเด็กในเขตชุมชนที่มีรายได้น้อย จากการศึกษพบว่า การใช้โปรแกรมการอ่านระดับพื้นฐานนี้จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กนักเรียนได้สูงขึ้น และช่วยพัฒนาเสริมสร้างทักษะทางการอ่านให้มีความคงทนด้วย แต่ทั้งนี้ต้องมีปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว เศรษฐกิจสังคม ช่วยสนับสนุนด้วย และได้ให้ข้อสังเกตว่า การอ่านออกเขียนได้ขึ้นอยู่กับระดับเศรษฐกิจสังคม รายได้ของครอบครัว ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านด้วย

งานวิจัยในประเทศไทย

สุนทร แก้วลาย (2512 : 100 - 123, 151 - 158) ได้ศึกษาการส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนด้วยตนเองซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้นักศึกษาในวิทยาลัยครู 10 แห่ง ผลการศึกษพบว่า อาจารย์เพียงร้อยละ 46.65 เท่านั้นที่ได้

จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อีกร้อยละ 53.23 ไม่ได้จัดกิจกรรม อุปสรรคของอาจารย์ในเรื่องนี้ได้แก่ อาจารย์อีกครึ่งหนึ่งไม่ทราบวิธีการส่งเสริมการอ่านและบางท่านไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญของการอ่านของนักเรียน ส่วนบรรณารักษ์มีเพียงส่วนน้อยคือประมาณร้อยละ 37 ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อุปสรรคของบรรณารักษ์ในเรื่องนี้ได้แก่ ขาดแคลนอุปกรณ์ กำลังคน เพราะวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีบรรณารักษ์เพียงคนเดียวซึ่งต้องทำงานทุกอย่างในห้องสมุด และบรรณารักษ์บางคนต้องสอนนักศึกษาด้วย

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่อาจารย์ส่วนใหญ่ และบรรณารักษ์ได้จัดให้แก่ นักศึกษาเรียงตามลำดับความถี่สูงดังนี้

1. กิจกรรมที่อาจารย์ส่วนใหญ่จัดให้แก่นักศึกษา ได้แก่ การแนะนำหนังสืออ้างอิง ประกอบวิชาที่สอนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การอภิปรายเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำบทความใหม่ ๆ ให้นักศึกษา แนะนำหนังสือในห้องเรียน และกำหนดให้นักศึกษาอ่านบทความเพื่อนำไปวิจารณ์ในห้องเรียน

2. กิจกรรมที่บรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษา ได้แก่ การแนะนำหนังสือโดยการจัด นิทรรศการ และการจัดแสดงหนังสือในตู้โชว์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การคัดเลือกหนังสือ ประกอบรายวิชาเตรียมไว้ให้นักศึกษา ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ มีการจัดน้อยมาก

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะต่อบรรณารักษ์ว่าควรเตรียมจัดโปรแกรมด้านการส่งเสริมการอ่านโดยร่วมมือกับอาจารย์ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้มีโครงการไว้ตลอดปีด้วย

มัลลิกา เอี่ยมละออ (2526 : ง - จ) ได้ศึกษาผลการเล่าเรื่องหนังสือต่ออัตรา การยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอนุบาลสามเสน โดยได้ทำการทดลองจัดกิจกรรมเล่านิทานให้แก่กลุ่มทดลอง จำนวน 93 คน พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีอัตราการยืมหนังสือเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม

ยุภา แสงทอง (2527 : 68 - 72) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านและ พฤติกรรมการอ่านของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยการให้และไม่ให้การแนะนำการอ่าน ซึ่งได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน พบว่า กลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการอ่านและ พฤติกรรมการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สนใจ พุทธเบญจพนธ์ (2528 : 50) ได้ศึกษาผลการส่งเสริมการอ่านที่มีต่อความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยทดลองจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4 ประเภท คือ การเล่าเรื่องหนังสือ การสนทนาเรื่องการเลือกอ่านหนังสือและ ประโยชน์ของการอ่าน การแสดงหนังสือที่น่าสนใจ และการสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ให้นักเรียนจำนวน 15 คน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความสนใจในการอ่านและเข้าใช้ห้องสมุดสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมจิตร์ เกลิมสุวิวัฒนาการ (2530 : 40 - 42) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและไม่ได้รับการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยทำการทดลองกับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดในกิจกรรมต่อไปนี้ คือ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การจัดนิทรรศการพร้อมจัดทำบรรณนิทัศน์ และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จินตนา ทาสระ (2530 : 47) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน 2 โรง กลุ่มทดลองได้รับการหนังสือหมุนเวียนให้อ่าน 6 ครั้ง ครั้งละ 2 สัปดาห์ รวมระยะเวลา 3 เดือน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการหนังสือหมุนเวียน ผลการศึกษพบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันมีความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง

งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาเรื่องการติชมเพื่อเป็นการเสริมแรงนี้ เคนเนดี และวินคัท (Kennedy & Willcutt) ได้รวบรวมเอาไว้ดังนี้ (สมศักดิ์ คำศรี. 2518 : 19 - 20 ; อ้างอิงมาจาก อนุอม คงทอง. 2508 : 4 - 8)

เฮอร์ลอค (Hurlock) ได้ศึกษาผลของการชมการติจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็ก 408 คน พบว่าทั้งกลุ่มชมและกลุ่มติได้คะแนนจากแบบทดสอบเชาวน์ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ติไม่ชม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มชมและกลุ่มติ และมีการทดลองซ้ำอีกครั้งซึ่งได้ผลเช่นเดียวกับครั้งแรก และยังพบว่าการติใช้ได้ผลดีกับเด็กเก่ง แต่การชมมีผลดีต่อเด็กที่เรียนอ่อนหรือปานกลาง

เดวิด และบาลลาร์ด (David & Ballard) ได้ทดลองการเปรียบเทียบการติการชมทันทีกับการให้คำติคำชมหลังจากที่เหตุการณ์ผ่านพ้นไป ผลการทดลองปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างการติ การชมดังกล่าว ส่วน เมช และคาปอส (Mech & Kapos) ได้ศึกษาผลของการชมที่กระทำติดต่อกันกับการชมที่กระทำเป็นครั้งคราวพบว่าการชมที่กระทำติดต่อกันได้ผลดีกว่า

สตีเวนสัน และสไนเดอร์ (Stevenson & Snyder) ได้ศึกษาผลของการชมและติต่อเด็กปัญญาอ่อน พบว่าการติมีผลดีกว่าการชมถ้าหากว่าการตินั้นใช้กับเด็กที่ได้รับการชมอยู่เสมอ แต่ถ้าติแล้วไม่ชมไม่ติอีกเลยจะทำให้งานของเด็กเลวลง ส่วน แวน เดอ รี (Van de Riet) ได้ทำการทดลอง พบว่า การติมีผลดีกว่าการชมในเด็กที่เรียนอ่อน การชมใช้ได้ผลดีในเด็กที่เรียนปานกลาง โดยได้กล่าวอ้างว่าการชมทำให้เด็กเรียนอ่อนเกิดความกระวนกระวายใจ

งานวิจัยในประเทศไทย

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก ได้ศึกษาพบว่าการชมและการติไม่มีผลให้งานของเด็กแตกต่างกัน แต่ในระยะแรก ๆ เด็กจะทำงานดีขึ้นต่อไปจะทำงานลดลงและการติมีผลให้เด็กยกกระดับความมุ่งหวังสูงกว่าการชมเชย (สมศักดิ์ คำศรี. 2518 : 20)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนวัดบางนางบุญ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 721 คนขึ้นไป) มีห้องสมุดได้มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนตรงตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2511 มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 41 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งก่อนการทดลอง ผู้วิจัยร่วมกับครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำโดยใช้เกณฑ์ตามแบบประเมินผลการเรียนใน ป. 02/4 (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละรายวิชา) และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ถึงภาคเรียนที่ 2 และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำทั้ง 41 คนได้กระจายอยู่ในห้องเรียน 3 ห้องเรียน ใช้วิธีการสุ่มนักเรียนแต่ละห้องเพื่อกำหนดกลุ่ม ปรากฏว่าได้ห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ห้องเรียนที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 และห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม ดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนทั้งหมดและจำนวนนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ

ห้องเรียน	กลุ่ม	จำนวนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	กลุ่มทดลองที่ 1	37	17	45.95
2	กลุ่มควบคุม	37	10	27.03
3	กลุ่มทดลองที่ 2	36	14	38.89

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อใช้ทดสอบก่อน และหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือกโดยมีลักษณะและขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน คู่มือวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบจากเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 134 - 228) เทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพรัตกุล (2516 : 11 - 256) และการวัดผลการศึกษาของ ไพศาล หวังพานิช (2526 : 69 - 118)

1.3 ศึกษาคำศัพท์ที่ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากหลักสูตร คู่มือการสอนภาษาไทยและแบบเรียนวิชาภาษาไทยตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 พุทธศักราช 2521

1.4 ศึกษาโครงสร้างแบบทดสอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.5/กำหนดเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านโดยอาศัยเกณฑ์การวัดความเข้าใจในการอ่านทั้ง 3 ระดับ คือ การแปลความ ตีความ และขยายความ (ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 134 - 228)

1.6, ศึกษาปริญญานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เพื่อจะได้นำมาดัดแปลงและปรับปรุงใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เช่น งานวิจัยของ รাত্রี นุกุลกิจ นิมพร อุทัยเลิศ พูนพงษ์ งามเกษม จินตนา ทาสระ สมจิต เจริญสุวิวัฒนาการ และบันลือ นฤกษะวัน

1.7/ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 50 ข้อ รวมทั้งหมด 100 ข้อ

1.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านทั้งหมด 100 ข้อ ไปให้กรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก คือ ศ.ดร.ลมูล รัตตากร และอาจารย์สุรีย์ สุวรรณระ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

1.9 นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วไปทดลองสอบ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดหงส์ปฐมवास อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลการทดลองสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบแต่ละข้อตามเทคนิควิธีการวิเคราะห์แบบ $27 \times$ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า p อยู่ระหว่าง .21 - .79 และค่า r ตั้งแต่ .24 - .87 ได้จำนวนข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่ต้องปรับปรุง 15 ข้อ และข้อทดสอบที่ไม่ต้องปรับปรุง 10 ข้อ ส่วนแบบทดสอบฉบับที่ 2 ได้ข้อทดสอบที่ต้องปรับปรุง 15 ข้อ และข้อทดสอบที่ไม่ต้องปรับปรุง 10 ข้อ ซึ่งได้ข้อทดสอบฉบับละ 25 ข้อ รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ

1.10 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้ง 50 ข้อโดยใช้สูตร KR. - 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168 - 170) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.80 และฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.81 (ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้ง 2 ฉบับ เท่ากับ 0.92) ดังตัวอย่างแบบทดสอบมีลักษณะต่อไปนี้

(สำหรับรายละเอียดของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก)

1.10.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านชุดที่ 1 (ข้อความทั่ว ๆ ไป)

คำชี้แจง จงอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนตัวอักษรหน้าข้อความที่เลือกลงในกระดาษคำตอบที่แนกให้

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 0.

"ลูกหนู ชอบกินนินในรางข้าวทุก ๆ ครั้ง แล้วแย่งกันกินอาหาร ลูกหนูกินอาหารได้เกือบทุกอย่าง เช่น รำ ข้าวสุก ผัก หรือเศษอาหารที่เหลือจากในครัว ลูกหนูก็กินได้"

0. ลูกหนู ทำตัวไม่ได้อย่างไร

- ก. สกปรก
- ข. ส่งเสียงดัง
- ค. ไม่เป็นระเบียบ
- ง. กินทุกสิ่งไม่เลือก

1.10.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านชุดที่ 2 (บทประพันธ์และรูปภาพ)

คำชี้แจง จงอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนตัวอักษรหน้าข้อความที่เลือกลงในกระดาษคำตอบที่แนกให้

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 0. - 00.

" เป็นมนุษย์ที่ดีที่สุดใน
ทฤษฎีที่มีลัทธิมนุษยนิยมสากล

ดีกว่าสัตว์อื่นใดในไพร่
คนจำนวนมากใช้ลัทธิเป็น

0. คำว่า "ลัทธิ" ในที่นี้ หมายถึงอะไร

ก. นิธิย	ข. ความดี
ค. ทฤษฎีสมบัติ	ง. คำพูดของคน

00. ผู้เขียนมีความคิดอย่างไร

ก. ปากดีที่สุด	ข. ทฤษฎีลัทธิที่ดี
ค. มีลัทธิที่มีทฤษฎีด้วย	ง. ลัทธิเป็นสิ่งถาวร

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 0. - 00.

0. ภาพนี้แสดงความหมายว่าอย่างไร

ก. ฝนตก	ข. ระดับน้ำสูง
ค. ระดับน้ำต่ำ	ง. เกิดอุทกภัย

มีขนาดจำนวนหน้า 8 - 40 หน้า ทั้งนี้เพราะเด็กในวัย 8 - 9 มีช่วงเวลาความสนใจระยะสั้น ๆ ประมาณ 20 - 30 นาที (ศิริรัตน์ นิละคุปต์. 2520 : 78 - 80)

2.1.6 เมื่อสุ่มจำนวนหนังสือได้ครบทั้ง 20 ชื่อเรื่องตามเกณฑ์ในข้อ 2.1.1 - 2.1.5 แล้วได้หนังสือ 20 ชื่อเรื่อง คือ ร่มยายข้า แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์ หนวดนางฟ้าสีเขียว ความสงสัยของจ้อย สิงโตเจ้าเล่ห์ อ้อบ...จอมชน ลิงน้อยฮวดเก่ง หมอฮ้วนไปโรงเรียน ช้างกับจระเข้ กระต่ายน้อยผจญภัย ปลาบึก กีฬาโอลิมปิกสัตว์เด็กทันโลก นกเค้าแมวไทย นกฮูกไทย บิงบรเฟ็ด นิชที่เป็นนิช เปิดโลกดาวแดง สุนัขกับคอมพิวเตอร์ และฮาเส่นติด

2.1.7 นำหนังสือทั้ง 20 ชื่อเรื่องมาดำเนินการจัดทำบรรณกิจสันสังเขป และเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก คือ ศ.ดร. ลมูล รัตตากร เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของหนังสือ เมื่อผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบแล้วนำไปจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดชื่อเรื่องละ 2 ฉบับ

2.2 ภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 เขียนบทสคริปส์ได้จากเนื้อหาในหนังสือนิทาน 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ เรื่อง แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์ และนางฟ้าสีเขียว หนังสือสารคดี 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ เรื่อง นิชที่เป็นนิช และ บิงบรเฟ็ด (รายละเอียดของบทสคริปส์ได้ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข)

2.2.2 จัดถ่ายทำสำเนาภาพต้นฉบับจากหนังสือในข้อ 2.1 โดยได้จำนวนภาพทั้งสิ้น 39 ภาพ

2.2.3 จัดทำบันทึกเสียงด้วยระบบ Synchronize ในห้องบันทึกเสียงของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนำภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงไปใช้ในการทดลองต่อไป

2.3 แผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาตาม

ทฤษฎีของเพียเจต์ (เอ็ดเวิร์ธ. 2520 : 49 - 74) แนวการสอนสำเร็จรูปของ บักเลิ
 พกษะวัน (2523 : 22 - 29) และศึกษาความต้องการ ความสนใจในการอ่านหนังสือของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการทำหนังสือเด็กของ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 53)
 และความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก ของ ณรงค์ ทองปาน (2528 : 6 - 8)

2.3.2 ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
 ของห้องสมุดเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ และนำมาเป็นแนวปฏิบัติ

2.3.3 กำหนดหนังสือ และวิธีการดำเนินงานในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของ
 ห้องสมุดในรูปของโปรแกรมการศึกษาในห้องสมุด (Library Media Program)

2.3.4 เขียนแผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดซึ่ง
 ประกอบไปด้วยขอบข่ายต่อไปนี้ คือ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา สื่อและ
 อุปกรณ์ กิจกรรม ประเมินผลและสรุป ได้แผนการจัดบริการครบ 24 ครั้ง (รายละเอียดปรากฏ
 อยู่ในภาคผนวก ข)

2.4 เรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของตนเอง ผู้วิจัยได้นำเรื่องที่แต่งขึ้นเอง
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ปีการศึกษา 2526 ได้เขียนขึ้นด้วยสำนวนภาษาของตนเองและเขียนด้วยลายมือ โดยมีภาพประกอบ
 ซึ่งมีความยาวไม่เกินเรื่องละ 1 หน้ากระดาษ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนำมาเสนอ 16 ชื่อเรื่อง คือ
 เด็กขยัน เด็กขยันมาก เจ้าหนี้สายตาสั้น กระต่ายเจ้าเล่ห์ ชายแก่กับชนบทสีน้ำเงิน ครอบครัว
 ของอ้อย แมวน่ารัก นกากับคนโทน้ำ เด็กเกเร พี่น้องหลงทาง น้อยเป็นเด็กใจน้อย การ
 ช่วยเหลือลูกสุนัข ถ้างั้นเป็นครู ผีเสื้อแสนสวย สัตว์ และช้างน้อยผจญภัยพรวน ซึ่งนำมาจาก
 หนังสือการเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา ของ กรรณิการ์
 พวงเกษม (2531 : 43 - 130)

จากเครื่องมือการทดลองในข้อ 2.1 - 2.4 ผู้วิจัยได้นำมาใช้ร่วมกับกิจกรรม ทั้ง 6
 ประเภท คือ การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน
 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 หนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน และการแสดงมุกหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผน Randomized Control Group Pretest - Posttest Design ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 216 - 217)

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
E_1R	T_1	X_a	T_2
E_2R	T_1	X_b	T_2
CR	T_1	-	T_2

T_1	แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T_2	แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X_a	แทน การเข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยมีการเสริมแรง
X_b	แทน การเข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยไม่มีการเสริมแรง
-	แทน การไม่เข้าร่วมกิจกรรมฯ
E_1	แทน กลุ่มทดลองที่ 1 (Experimental group 1)
E_2	แทน กลุ่มทดลองที่ 2 (Experimental group 2)
CR	แทน กลุ่มควบคุม (Control group)
R	แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random assignment)

2. วิธีดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง มีลำดับขั้นดังนี้

2.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน 2 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง เพื่อใช้คะแนนการสอบครั้งนี้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้ง 6 ประเภท คือ การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน และการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ โดยจัดให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ดังนี้

2.3.1 กิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมโดยสนทนาเกี่ยวกับรูปแบบการเล่านิทาน และชี้แจงให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งก่อนฟังและหลังฟัง แล้วผู้วิจัยได้เปิดเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงและฉายภาพเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่องของนิทานสอดคล้องกันไปจนจบเรื่อง จากนั้นถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองยกมือขึ้นตอบเป็นรายบุคคลเมื่อตอบถูกต้องตามเนื้อหาในนิทาน ผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูดทันที เช่น ถูกต้อง เก่งมาก ความคิดดีมาก หากนักเรียนไม่สามารถตอบได้ตรงประเด็น ผู้วิจัยจะแตะไหล่เบา ๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจ (รายละเอียด ดูที่แผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดครั้งที่ 1 ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข) จากนั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มแล้วมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหนังสือนิทาน 1 ชื่อเรื่องจากหนังสือที่กำหนดให้ 20 ชื่อเรื่องเพื่อใช้สำหรับกิจกรรม 2.3.3 ต่อไป โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือลงในแบบฟอร์มที่กำหนดให้

2.3.2 กิจกรรมการสนทนาเรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยแจกเรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของเด็กจำนวน 16 ชื่อเรื่องแต่ละเรื่องมีความยาวไม่เกิน

1 หน้ากระดาษให้กับกลุ่มทดลอง 1 โดยจัดแบ่งกลุ่มทดลองเพื่อเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยกำหนดหน้าที่ให้นักเรียน 4 คนเป็นผู้นำสนทนาในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายคือคนที่ 1 ทำหน้าที่ในการนำเสนอโดยเล่าเรื่องย่อ สรุปคำถามผู้ฟัง คนที่ 2 เสนอเหตุการณ์ในเรื่องคนที่ 3 เสนอสำนวนภาษา คนที่ 4 เสนอการวาดภาพประกอบ และคนที่ 5 เสนอเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง เมื่อนักเรียนแต่ละคนได้ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูดทันที เช่น ความคิดดีมาก หากนักเรียนเสนอได้ไม่ตรงประเด็นผู้วิจัยได้ตะไหล่เบา ๆ เพื่อให้กำลังใจ แล้วเสนอความน่าจะเป็นให้นักเรียนได้คิด ส่วนนักเรียนที่ร่วมฟังและสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้นำสนทนาได้ ผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงเช่นกัน สำหรับกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ศึกษาขึ้นนี้ผู้วิจัยได้จัดให้กลุ่มทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (รายละเอียด ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข)

2.3.3 การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มทดลองที่ 1 ออกเป็นกลุ่มกลุ่มละ 8 คน เพื่อเล่นเกมแข่งขันเล่านิทานจากหนังสือที่แต่ละกลุ่มได้เลือกอ่าน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกรูปแบบการนำเสนอตามความถนัดของนักเรียน เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มได้เสนอนิทานสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูดทันที เช่น เก่งมาก แสดงได้ดีมาก ในกรณีที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีความผิดพลาดในขณะแสดงผู้วิจัยได้กล่าวให้กำลังใจโดยให้แก้ตัวใหม่ในบางโอกาส สำหรับการตัดสินให้กลุ่มใดเป็นฝ่ายชนะนั้น ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองร่วมกันตัดสินโดยการออกเสียงยกมือ และกล่าวชมเชยกลุ่มที่ชนะ และให้กำลังใจกลุ่มที่แพ้ด้วยการตะไหล่เบา ๆ (รายละเอียด ดูที่ภาคผนวก ข)

2.3.4 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว ผู้วิจัยสนทนากับกลุ่มทดลองที่ 1 เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเล่า โดยดำเนินเหมือนข้อ 2.3.1 จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยืมหนังสือคนละ 1 ชื่อเรื่องเพิ่มเติมจากกิจกรรม 2.3.1 พร้อมทั้งให้เขียนแสดงความคิดเห็นลงในแบบบันทึกตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ และผู้วิจัยได้เตรียมนักเรียนกลุ่มทดลองให้เลือกหนังสือมา 1 ชื่อเรื่องเพื่อร่วมกิจกรรม 2.3.5 โดยให้นักเรียนเลือกตัวแทนเพื่อเล่าเรื่องย่อ

2.3.5 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยืมไปอ่าน (ในกิจกรรม 2.3.4) ผู้วิจัยได้จัดให้แก่กลุ่มทดลองที่ 1 โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองยืมหนังสือไปอ่าน ก่อนที่จะส่งคืนหนังสือผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่ได้อ่านแต่ละเล่มตามแบบบันทึกที่กำหนดให้และส่งคืนพร้อมกับเล่มหนังสือ เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นได้ครบตามกำหนดผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูดทันทีแก่นักเรียนที่สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องและมีความเรียบร้อย เช่น แ่่นอน ทำงานดีมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดให้มีการอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่เกี่ยวกับหนังสือเล่มที่นักเรียนได้เลือกนำมาเสนอ โดยให้นักเรียนส่งตัวแทน 1 คนเพื่อเล่าเรื่องย่อแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวาดภาพประกอบเรื่อง ลักษณะของรูปเล่ม ตัวละคร และเหตุการณ์ในเรื่อง เมื่อนักเรียนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ ผู้วิจัยก็ให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูด เช่น ความคิดดีมาก (รายละเอียด ดูที่ภาคผนวก ข)

2.3.6 การแสดงมหนังสือทดลองพร้อมบรรณวิถีสัน ผู้วิจัยได้จัดให้แก่กลุ่มทดลองที่ 1 ทุก ๆ ครั้งที่มีการจัดกิจกรรมโดยนำหนังสือทั้ง 20 ชื่อเรื่องพร้อมบรรณวิถีสันวางเรียงไว้ที่ชั้นหนังสือใหม่ที่นักเรียนสามารถอ่านและหยิบอ่านได้สะดวกซึ่งผู้วิจัยได้แนะนำให้นักเรียนทราบวิธีการใช้บรรณวิถีสันและผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการใช้บรรณวิถีสันเพื่อตัดสินใจเลือกยืมหนังสืออ่านของนักเรียนแต่ละคน และให้การเสริมแรงด้วยภาษาพูด เช่น ฉลาดมาก ดีมาก แก่นักเรียนที่สามารถใช้ประโยชน์จากบรรณวิถีสัน โดยนำบรรณวิถีสันจากบรรณวิถีสันมาเขียนในแบบบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือได้

ส่วนการเสริมแรงอีกลักษณะหนึ่ง คือการแจ้งผลสถิติการยืมหนังสืออ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ให้ทราบทั่วกันภายในกลุ่มทดลองที่ 1 เท่านั้น โดยแจ้งให้ทราบทุกวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์ (รายละเอียด ดูที่ ภาคผนวก ข ตาราง 15 และ 16) และใช้เวลาในการทดลองให้อ่านหนังสือสารบันเทิง สารคดีสัปดาห์ละ 3 ชื่อเรื่องจนครบทั้งหมด 20 ชื่อเรื่องโดยใช้เวลาสัปดาห์ละ 3 ครั้ง (วันเว้นวัน) ครั้งละ 30 นาที

2.4 กลุ่มทดลองที่ 2 ดำเนินการทดลองด้วยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ใช้เวลาในการทดลองให้อ่านหนังสือสารบันเทิงและสารคดีสัปดาห์ละ 3 ชื่อ เรื่องจนครบทั้งหมด 20 ชื่อ เรื่องเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองที่ 1 ทุกประการแต่ไม่มีการเสริมแรง

2.5 กลุ่มควบคุม ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยให้มีการเรียนการสอนตามปกติ

2.6 ผู้วิจัยจัดบริการส่งเสริมการอ่านในกิจกรรมฯ ตามกิจกรรมที่ได้เตรียมไว้แล้วให้แก่กลุ่มทดลองด้วยตนเอง โดยร่วมมือกับครูบรรณารักษ์และครูประจำชั้น จัดให้บริการสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยจัดเวลาแยกกันระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมเวลาที่ใช้จัดบริการส่งเสริมการอ่านในกิจกรรมฯ ทั้งหมด 24 ครั้ง ตามกำหนดการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 กำหนดการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในแต่ละสัปดาห์

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	รายการปฏิบัติ
1	1	<u>วันจันทร์</u> การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว (ปฏิบัติตามแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดครั้งที่ 1) โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	2, 3	<u>วันพุธ, ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ครั้งที่	รายการปฏิบัติ
2	4	พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 2,3...) <u>วันจันทร์</u> การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 4) โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	5,6	<u>วันพุธ,ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2,3...)
3	7	<u>วันจันทร์</u> การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว (ปฏิบัติตามแผนฯ ที่ 7) โดยมีการแสดงมุมหนังสือฯ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	8,9	<u>วันพุธ,ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2,3...)
4	10	<u>วันจันทร์</u> การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ (ปฏิบัติตามแผนฯครั้งที่ 10) โดยมีการแสดงมุมหนังสือฯ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	11,12	<u>วันพุธ,ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2,3...)
5	13	<u>วันจันทร์</u> การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 13) โดยมีการแสดงมุมหนังสือฯ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	14,15	<u>วันพุธ,ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2,3...)
6	16	<u>วันจันทร์</u> การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 16) โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	รายการปฏิบัติ
7	17, 18	<u>วันพุธ, ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2, 3...)
	19	<u>วันจันทร์</u> การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 19) โดยแสดงมุมหนังสือฯ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	20, 21	<u>วันพุธ, ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2, 3...)
8	22	<u>วันจันทร์</u> การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ (ปฏิบัติตามแผนฯ ครั้งที่ 22) โดยมีการแสดงมุมหนังสือฯ และให้บริการยืม-คืนหนังสือ
	23, 24	<u>วันพุธ, ศุกร์</u> การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน โดยมีการแสดงมุมหนังสือทดลอง พร้อมบรรณนิทัศน์และให้บริการยืม-คืนหนังสือ (ใช้แผนฯ ครั้งที่ 2, 3...)

2.7 เมื่อทำการทดลองครบทั้ง 8 สัปดาห์แล้วกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มได้อ่านหนังสือกลุ่มละ 20 ชื่อเรื่อง และใน ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านชุดเดิมไปทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม นำผลจากการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2.. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

✓ 3. เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลอง ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ กับนักเรียนที่ไม่ได้เข้ากิจกรรมฯ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Test) เมื่อพบความแตกต่าง

4. เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน หลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ กับนักเรียนที่ไม่ได้เข้ากิจกรรมฯ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 4 และใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Test) เมื่อพบความแตกต่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ คือ การวิเคราะห์แบบทดสอบได้แก่การหาความ

เชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยคำนวณจากสูตร KR.20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 168)

$$r_{cc} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_c^2} \right]$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดแต่ละข้อ

s_c^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

2.1 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนการทดลองและหลัง

การทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 87)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ $\bar{D}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง

$S_{\bar{D}}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ $\bar{D}$

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

เพื่อใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 95 - 97)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่เมื่อค่า F ในข้อ 2.2 มีนัยสำคัญ โดยใช้
 วิธีการทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Test) (บุษม ศรีสอาด. 2532 : 62 -
 113)

$$\bar{K} = \frac{K}{\sum \frac{1}{n_j}}$$

เมื่อ $\bar{K}$ แทน ตัวกลางฮาร์โมนิค (harmonic mean)
 K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 n_j แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มควบคุม

$$W = qr \sqrt{MS_{\text{error}} / \text{ก}}$$

- เมื่อ W แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่มีนัยสำคัญ
 q แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบใน Studentize Range Statistic
 r แทน จำนวนความห่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่เปรียบเทียบ
 MS_{error} แทน ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน

ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอตารางและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ย
$\bar{D}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
S_D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
W	แทน	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่มีนัยสำคัญ
q	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบใน Studentize Range Statistic
MS_{error}	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน
h	แทน	จำนวนคนที่เป็นตัวกลางฮาร์โมนิค (Harmonic Mean)
r	แทน	จำนวนความห่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่เปรียบเทียบ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน หลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
นำผลการทดสอบความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 มาเปรียบเทียบกัน และผลการทดสอบความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2 ปรากฏผลดังเสนอในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแบบมีการเสริมแรงและไม่มีการเสริมแรง

กลุ่มเข้าร่วมกิจกรรม	N	$\bar{X}$		$\bar{D}$	S_D	t
		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			
ได้รับการเสริมแรง (กลุ่มทดลองที่ 1)	17	18.706	26.294	7.588	3.537	8.847**
ไม่ได้รับเสริมแรง (กลุ่มทดลองที่ 2)	14	18.500	22.500	4.000	1.109	13.491**
กลุ่มควบคุม	10	18.200	19.000	.800	1.033	2.449*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่าความแตกต่างของความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการได้รับการบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรงในกลุ่มทดลองที่ 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่มีการเสริมแรง ในกลุ่มทดลองที่ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้งที่มีการเสริมแรงและไม่มีการเสริมแรงมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนที่จะได้รับการบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ส่วนกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างของความสามารถในการอ่านสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดกับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุมตามตารางที่ 5 และผลการทดสอบความสามารถในการอ่าน ปรากฏดังตารางที่ 6

ตาราง 5 ความสามารถในการอ่านก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD
1	17	18.706	4.120
2	14	18.500	5.140
3	10	18.200	5.731

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองระหว่างนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และนักเรียนกลุ่มควบคุม

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	0.81	0.03
ภายในกลุ่ม	910.63	38	23.96	

จากตาราง 5 และตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการอ่านก่อนการจัดบริการ
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด
กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ
ความสามารถในการอ่านก่อนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดของกลุ่มทดลองที่ 1
กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุมมีพื้นฐานความสามารถในการอ่านใกล้เคียงกัน

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน หลังการทดลองระหว่าง
นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดกับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของ
ห้องสมุด

ความสามารถในการอ่าน หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2
และกลุ่มควบคุมตามตารางที่ 7 และผลการทดสอบความสามารถในการอ่าน ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตาราง 7 ความสามารถในการอ่านหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD
1	17	26.294	5.120
2	14	22.500	5.374
3	10	19.000	6.307

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่านหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และนักเรียนกลุ่มควบคุม

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	345.99	2	172.10	5.70**
ภายในกลุ่ม	1153.03	38	30.34	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 และตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการอ่านหลังการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด กับนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความ

สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 แต่เพื่อตรวจสอบว่าความสามารถของกลุ่มใดมีความแตกต่างกัน จึงใช้การทดสอบของ นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Test) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสามารถในการอ่านระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
	19.00	22.50	26.29
กลุ่มควบคุม	-	3.50	7.29**
กลุ่มทดลองที่ 2		-	3.79
กลุ่มทดลองที่ 1			-
r		2	3
$q .05 (r, df_w = 38) \sqrt{MS_{error} / n}$		4.3525	5.2352
$q .01 (r, df_w = 38) \sqrt{MS_{error} / n}$		5.8135	6.6505

จากตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามตารางข้างต้นแสดงว่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ส่วนความสามารถในการอ่านของกลุ่มทดลองที่ 1 กับ 2 และของกลุ่มที่ 2 กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 และข้อ 4 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้งที่มีและไม่มี การเสริมแรง โดยสรุปตามลำดับขั้นตอนและผลของการทดลอง ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ โดยไม่มี การเสริมแรง ก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมโดยมี การเสริมแรงกับไม่มีการเสริมแรง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ กับ นักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง มี ความสามารถในการอ่านสูงขึ้น
2. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ โดยไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น
3. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ โดยมีการเสริมแรง กับ ไม่มีการเสริมแรง หลังการทดลอง

มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมฯ หลังการทดลอง

มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบางนางบุญ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2532 จำนวน 41 คน โดยนักเรียนเหล่านี้มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 (เข้ากิจกรรมฯ แบบมีการเสริมแรง) จำนวน 17 คน กลุ่มทดลองที่ 2 (เข้ากิจกรรมฯ แบบไม่มีการเสริมแรง) จำนวน 14 คน และกลุ่มควบคุม (ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมฯ) จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 25 ข้อ รวมเป็นแบบทดสอบทั้งหมด 50 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมีระดับความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .21 - .79 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .24 - .87 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบ KR. - 20 ฉบับที่ 1 เท่ากับ .80 และฉบับที่ 2 เท่ากับ .81 (รวมค่าความเชื่อมั่นทั้ง 2 ฉบับ เท่ากับ 0.92)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 หนังสือ ผู้วิจัยคัดเลือกหนังสือที่ใช้ในการทดลองให้บริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดจากรายชื่อหนังสือในโครงการห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 2532 จำนวน 200 ชื่อเรื่อง โดยนำมาพิจารณาตามเกณฑ์ในการสุ่มได้หนังสือที่เหมาะสมกับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ชื่อเรื่อง โดยแบ่งเป็นหนังสือสารบันเทิง จำนวน 10 ชื่อเรื่อง และหนังสือสารคดีจำนวน 10 ชื่อเรื่อง

3.2 ภาพเลือนประกอบเสียง ผู้วิจัยได้เขียนบทสคริปส์ได้จากเนื้อหาในหนังสือนิทาน 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ เรื่อง แจ็คผู้ขำขี้กิ้ง และนางฟ้าสีเขียว หนังสือสารคดี 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่ เรื่อง นิชที่เป็นนิช และบิงบรเ็นด์

3.3 แผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดซึ่งประกอบไปด้วย ขอบข่ายต่อไปนี้ คือ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา สื่อและอุปกรณ์ กิจกรรม ประเมินผลและสรุป ได้แผนการจัดบริการครบ 24 ครั้ง

3.4 เรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของตนเอง ผู้วิจัยได้นำเรื่องที่แต่งขึ้นเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2526 ได้เขียนขึ้นด้วยสำนวนภาษาของตนเองและเขียนด้วยลายมือ โดยมีภาพประกอบ ซึ่งมีความยาวไม่เกินเรื่องละ 1 หน้ากระดาษ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนำมาเสนอ 16 ชื่อเรื่อง

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือทั้ง 4 ประการดังกล่าวมาร่วมจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของห้องสมุดอันประกอบไปด้วยกิจกรรม 6 ประเภท คือ การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและ ภาพเลือน การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและ ภาพเลือน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน และการแสดง มุกหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ให้แก่เด็กนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

4. วิธีดำเนินการทดลอง

4.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ได้ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ไปทดสอบ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

4.2 ผู้วิจัยจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้ง 6 ประเภทให้แก่ กลุ่มทดลองด้วยตนเอง โดยจัดบริการกิจกรรมให้แก่กลุ่มทดลองที่ 1 แบบมีการเสริมแรงด้วย ภาษาพูด เช่น เก่งมาก ดีมาก ทำงานได้ดีมาก ถูกต้อง ความคิดดีมาก แสดงได้ดีมาก และให้ การเสริมแรงด้วยภาษาท่าทาง เช่นแตะไหล่หรือหลังเบา ๆ สำหรับการเสริมแรงนี้ ผู้วิจัยได้ให้

เมื่อนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่สามารถตอบคำถามหรือทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย หรืออาจจะทำงานผิดพลาดในบางโอกาสก็จะให้การเสริมแรงเพื่อเป็นการให้กำลังใจด้วย นอกจากนี้ยังให้การเสริมแรงด้วยการแจ้งผลการยืมหนังสือให้ทราบทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับกิจกรรมเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองที่ 1 แต่ไม่มีการเสริมแรงผู้วิจัยได้ให้บริการแบบวันเว้นวัน รวมสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เป็นเวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ รวม 24 ครั้ง ตามแผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดและวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าที่ได้กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นไม่ได้รับกิจกรรมแต่จัดให้มีการเรียนการตามปกติ

4.3 หลังการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ครบ 24 ครั้งแล้วทำการทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ด้วยแบบทดสอบชุดเดิมทั้ง 3 กลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถในการอ่าน หลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เข้ากิจกรรมฯ กับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมฯ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และสมมติฐานข้อที่ 4 และใช้การทดสอบของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Test) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏผลดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้งกลุ่มที่มีและ ไม่มีการเสริมแรง พัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรงกับไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรงกับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ พบว่า นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ทั้งที่มีและไม่มีการเสริมแรงมีคะแนนความสามารถในการอ่านสูงขึ้นจากคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้ง 6 กิจกรรม จะช่วยพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ให้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่ร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมมากซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ แม้นมาส ชาลิต (2530 : 259 - 260) และ สุนทร แก้วลาย (2512 : 8) ที่ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเข้าใจ กระตุ้น แนะนำให้อยากหรืออยากเห็น และสร้างบรรยากาศในการอ่านให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจอยากอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่านเกิดความเพลิดเพลินในการอ่านและได้พัฒนาการอ่านของตนให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ ผลจากการเปรียบเทียบความสามารถดังกล่าวอาจอธิบายแยกตามลักษณะกิจกรรมได้ดังนี้

1.1 การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดให้แก่ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โดยให้อ่านหนังสือที่นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน ได้แก่ หนังสือสารคดี

และสารบันเทิง ที่เป็นหนังสือภาพประกอบจะช่วยให้เด็กเรียนที่ขาดทักษะในการอ่าน มีความเข้าใจในเรื่องอ่านได้ถูกต้องซึ่งสังเกตจากการเขียนบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ในประเด็นคำถามที่ว่าหากไม่มีภาพประกอบในเล่มนักเรียนจะอ่านเข้าใจหรือไม่ ผลปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ บันลือ นฤกะวัน (2529 : 17) ที่ว่า ภาพประกอบย่อมให้ทั้งภาพ ประสบการณ์ ความเข้าใจ และช่วยให้อยากอ่านยิ่งขึ้นด้วย

1.2 การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดให้แก่เด็กเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โดยให้มีการจดบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่ได้อ่านแต่ละชื่อเรื่อง ทำให้เด็กเรียนมีทักษะความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เพราะได้อาศัยประสบการณ์เดิมผนวกกับความคิดความรู้สึกใหม่ที่ได้รับจากการอ่านมาขยายประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คอห์น และคอร์เนลลี (Cohn and Kornelly. 1970 : 199 - 201) ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเมื่อได้รับการสอนเป็นรายบุคคลโดยให้เลือกรับหนังสือตามความสามารถของตนและบันทึกผลความก้าวหน้าในการอ่านของตน แล้วอ่านเล่มอื่นที่มีความยากขึ้นจะทำให้เด็กภูมิใจที่สามารถอ่านได้ เล่าเรื่องได้และตอบคำถามได้ ซึ่งพบว่ามีคะแนนความสามารถในการอ่านสูงขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ พุทธเบญจพจน์ (2528 : 50 - 51) และ สมจิตร เจริญสุวิวัฒนาการ (2530 : 40 - 42) ซึ่งพบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การจัดนิทรรศการพร้อมบรรณนิทัศน์ และการสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือทำให้เด็กเรียนที่ได้รับกิจกรรมดังกล่าวมีความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

1.3 การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยการใช้กิจกรรมเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือในรูปของการจัดอภิปรายและการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กเขียนจากการสังเกตได้พบว่านักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีโอกาสแสดงความสามารถ มีความสนุกสนานและพบว่านักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกได้เริ่มมีความกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้มากขึ้น เริ่มมีความคิดขัดแย้งและยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นได้ ดังที่ วาณี ฐานวงศ์สานต์ (2531 : 90 - 103) ได้กล่าวว่าการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือจากจุดเล็ก ๆ จะนำไปสู่การพิจารณาคัดเลือกหนังสือที่

เหมาะกับความต้องการของตนและเป็นพื้นฐานในการวิจารณ์แสดงความคิดเห็นต่อไป

1.4 การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อตกลง และดำเนินการเองโดยมีครูบรรณารักษ์เป็นผู้แนะนำซึ่งพบว่าจากการสังเกตพฤติกรรมในกระบวนการกลุ่ม นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้นักเรียนกลุ่มนั้นมีความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เป็นตัวแทนของกลุ่มซึ่งเป็นการให้ความสำคัญสร้างความรู้สึกให้นักเรียนมีความรู้สึกกว่าตนเองมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการอ่านได้ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ ประสาท อิศรปริดา (2530 : 16/6 - 16/11) ที่ว่าการสร้างกำลังใจให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการอ่านจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นไม่ดูถูกตนเอง

1.5 การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดในหลาย ๆ รูปแบบ โดยใช้สื่อดึงดูดความสนใจที่มีทั้งภาพเสียงธรรมชาติ จะเป็นการสร้างบรรยากาศที่สมจริงให้นักเรียนได้เห็นภาพพจน์ดีขึ้น (รสา วงศ์ยังอยู่. 2530 : 304 - 314 ; วาฬี ฐานวงศ์สานต์. 2531 : 90 - 97) และจากการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมที่น่าเสนอ โดยเฉพาะการเล่านิทานที่มีภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียง และการเล่าเรื่องหนังสือที่มีภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียง นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะการเล่าโดยการใช้สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากแผ่นใส เช่นการเล่าเรื่องด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพยนตร์ หรือแถบภาพและใช้เสียงเหมือนจริง เสียงธรรมชาติประกอบจะทำให้สร้างบรรยากาศที่ดีและมีจินตนาการที่ชัดเจน เพราะได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งการเห็นและได้ยินเสียงจึงทำให้เกิดความเข้าใจในรูปธรรม (วาฬี ฐานวงศ์สานต์. 2531 : 44 -48) ซึ่งสอดคล้องกับการแบ่งลำดับขั้นประสบการณ์การเรียนรู้ของ เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) ที่ยึดหลักว่าคนเราสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม (สมนึก ลิ่มทอง และชาติวี อายุวัฒน์. 2522 : 271) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการรับรู้ของเด็กที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอเรื่อง ของ โรแลนด์ (Rolando. 1985 : 827 - A) ซึ่งพบว่า ความพึงพอใจในการรับรู้ของเด็กที่มีต่อรูปแบบการเสนอนิทานใน 3 รูปแบบ คือ การเล่านิทานโดยนักเล่านิทาน การเล่านิทานโดยใช้หนังสือประกอบ และการเล่านิทานโดยใช้ภาพเคลื่อนไหว

ประกอบเสียง พบว่าเด็กมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอทั้ง 3 รูปแบบไม่แตกต่างกัน แต่เด็กให้ความสนใจต่อการนำเสนอในรูปแบบหลังมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

ส่วนนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด พบว่ามีคะแนนความสามารถในการอ่านสูงขึ้นจากคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ มีส่วนทำให้เด็กเรียนมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และมีการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้บ้าง จึงทำให้มีคะแนนความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นได้เช่นกัน

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแล้ว พบว่านักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง กับนักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ซึ่งพบว่าการเล่นและการตีไม่มีผลทำให้การอ่านของเด็กแตกต่างกัน (สมศักดิ์ คำศรี. 2528 : 19 - 20) นอกจากนี้การเสริมแรงทางสังคมและแจ้งผลสถิติการยืมหนังสืออ่านนั้นจะทำให้เด็กเรียนที่เรียนอ่อนหรือปานกลางเกิดความสนใจกระตือรือร้นอยากอ่านหนังสือ และเรียนรู้มากขึ้น แต่ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้สังเกตพบว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรงก็มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ในการอ่านหนังสือ หรือเรียนรู้มากขึ้นเช่นกัน และได้ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากผู้วิจัยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่นักเรียนไม่เคยพบมาก่อนจึงทำให้เด็กที่ได้รับการเสริมแรงกับไม่ได้รับการเสริมแรงมีความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรมเท่า ๆ กัน ดังนั้นผลการทดลองจึงพบว่า นักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรงกับไม่มีการเสริมแรงมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกัน

3. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแล้ว พบว่านักเรียนกลุ่มที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรงกับนักเรียนที่ไม่เข้ากิจกรรม มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของ วัตสัน (Watson) และสกินเนอร์

(Skinner) ที่ว่า การเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จะต้องมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดและตอบสนองต่อสิ่งเร้าจึงจะเกิดการเรียนรู้แล้วจึงให้การเสริมแรง (Reinforcement) เพื่อเป็นการย้ำพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นให้ผู้เรียนทราบ และมีความเชื่อมั่นว่า พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและพึงประสงค์แล้ว ซึ่งจะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนต่อไป (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2528 : 158 - 160) สำหรับนักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรงในช่วงแรก ๆ ได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเกิดการเรียนรู้แล้ว แต่ไม่ได้รับการเสริมแรงป้อนกลับ (Feedback) เพื่อยืนยันว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและพึงประสงค์ จึงทำให้ไม่ทราบพัฒนาการในการอ่านของตน ขาดความเชื่อมั่น ไม่สามารถประเมินผลงานของตนเองได้ ในที่สุดเกิดการลืม เกิดความสับสนและขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง (กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. 2528 : 179 - 182) ดังนั้นผลการทดลองจึงพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ โดยไม่มีการเสริมแรงกับกลุ่มควบคุมจึงมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกัน

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ พบว่านักเรียนที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรงมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้ากิจกรรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ก่อนการทดลองนักเรียนทั้งสามกลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ มีความสามารถในการอ่านเท่าเทียมกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้ง 6 ประเภทและให้การเสริมแรงทางสังคมแก่นักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแบบมีการเสริมแรงมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เข้ากิจกรรมฯ ซึ่งได้มีการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนตามปกติเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดเป็นวิธีการที่สามารถเข้าใจ กระตุ้น แนะนำให้อยากรู้ อยากเห็น และสร้างบรรยากาศในการอ่านให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจอยากอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านและได้พัฒนาการอ่านของตนให้กว้างขวางขึ้น (แมนมาส ชวลิต. 2530 : 259 - 260 ; สุนทร แก้วลาย. 2512 : 8) และยังเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านตามกระบวนการทางสติปัญญาให้

สามารถแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจตามลักษณะและนัยของ
 เรื่องที่อ่านได้ชัดเจน และยังสามารถตีความ ขยายความเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดและถ่ายโยง
 จากประสบการณ์เดิมมาขยายประสบการณ์ใหม่จนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ (ประเทิน มหาพันธ์.
 2523 : 17 - 21) ^X ดังนั้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรงจึง
 ช่วยให้นักเรียนมีทักษะความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนการสอนใน
 ชั้นเรียนตามปกติเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถ
 ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของ
 ห้องสมุดของ สมจิตร์ เกลิมสุวิวัฒนาการ (2530 : 40 - 42) ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริม
 การอ่านได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องหนังสือ การจัดนิทรรศการพร้อมบรรณิกภัณฑ์ และ
 การสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือทำให้นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมดังกล่าวมีความสามารถ
 ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ การจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดจึงเป็นกระบวนการที่ช่วย
 พัฒนาการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำให้มีทักษะความเข้าใจในการอ่านในระดับ
 แปลความ ตีความ และขยายความได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะทักษะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตาม
 ธรรมชาติ หากต้องฝึกฝนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ จึงจะพัฒนาทักษะการอ่านของตนเองได้
 และข้อสังเกตจากการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดทั้ง 24 ครั้ง นอกจากจะทำให้
 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน
 และมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นแล้ว นักเรียนคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ต่างก็ให้
 ความสนใจต่อกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้เป็นอย่างมาก จึงนับว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียน
 สนใจการอ่านเป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นการช่วยพัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษาแห่งชาติต่อไปอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนวความคิดที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแบบมีการเสริมแรง โดยการควบคุมดูแล นิเทศและติดตามผลเพื่อให้ครูหรือบรรณารักษ์ปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยขอความร่วมมือจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณที่เป็นเงินรายได้จากค่าวัสดุรายหัวรายโรงเรียน มาจัดซื้อจัดหาหนังสือเพื่อให้บริการในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย หรือครูประจำชั้น ควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดโปรแกรมการศึกษาในห้องสมุดในรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเริ่มตั้งแต่วิเคราะห์ปัญหา กำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม การออกแบบแผนงาน วางแผนการจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผล โดยอาศัยการประสานงานร่วมกันระหว่างการบริหารสื่อการศึกษาของบรรณารักษ์ และกระบวนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือครูประจำชั้น
2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือครูประจำชั้น ควรประสานงานกับครูบรรณารักษ์ในการจัดทำตารางสอน เพื่อให้การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

1. ควรจัดตารางกิจกรรมบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดให้สอดคล้องกับตารางในรายวิชาภาษาไทย
2. ควรร่วมมือกับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือครูประจำชั้นในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นเรียน
3. ควรจัดทำโปรแกรมการศึกษาในห้องสมุดในรูปของการบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อแก้ปัญหาความสามารถในการอ่านต่ำในทุก ๆ ระดับชั้นเรียน โดยการจัดเตรียมหนังสือไว้ให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนในแต่ละวัยและให้มีความเพียงพอกับความต้องการ
4. ควรจัดทำแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปของโครงการที่สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการเปรียบเทียบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำที่เข้ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแล้ว และมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ สูงขึ้นหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดแล้ว จะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงหรือไม่
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ที่มีต่อรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสรวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา : ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

กรรณิการ์ พวงเกษม. การเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

ก่อ สวัสดิพานิชย์. การสอนอ่านในชั้นประถมศึกษา. พระนคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2505. ✓

การฝึกหัดครู, กรม ศึกษานิเทศก์. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2518. ✓

โกชัย สาริกบุตร. การสร้างความสามารถในการอ่าน. เชียงใหม่ : กลางเวียง, 2519.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525.

_____. รายงานการประเมินความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, 2528.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525.

จ้อย เนติวัชรินทร์, ม.ล. "การอ่านนิทาน," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้

สารนิเทศ : Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการ

โดย แม้นมาส ชวลิต. หน้า 270 - 298. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่ง-

ประเทศไทย, 2530.

จินตนา ท่าสระ. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือหมอนเวียน. ปรินทิพานพธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

จินตนา พวงจันทร์แดง. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพานพธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. การอ่านและนิจรรณหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สมาคม

ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2525.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. การทำหนังสือสำหรับเด็ก (บรรณ 441). พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :

บุรพาสาส์น, 2527.

ชลธิรา กลัดอยู่. "การส่งเสริมการอ่าน," วิทยศึกษา. 14 : 6 - 7 ; มีนาคม 2517.

ชวาล แพร่ตฤกล. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ. กรุงเทพฯ : นิตยภัษอักษร, 2520.

_____. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.

ชุดิมา สัจจานันท์. "การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก," ประชาศึกษา. 34 : 8 - 15 ;

พฤศจิกายน 2525.

ชุดรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : คณะศึกษา-

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. คู่มือประโยชน์มัธยมศึกษาตอนต้นวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ครูสภา,

2518.

ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร

วิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2526. (เอกสารการนิเทศการศึกษา

ฉบับที่ 250)

ถนอมวงศ์ ล้ายอุดมรรคผล. "กระบวนการอ่าน," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้

สารสนเทศ : Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการ

โดย แม้นมาส ชวลิต. หน้า 218 - 244. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

ทวีป อภิลิทธิ์. "การอ่านออกเขียนได้ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต," การศึกษานอกโรงเรียน. 4 : 53 - 56 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526.

ทองจุล ชันขาว. "การอ่านของผู้เริ่มเรียน : ทฤษฎีและแนวการสอน," การศึกษานอกโรงเรียน. 21(119) : 42 - 46 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.

ทิพย์วัลย์ ตัญยะสุข. "การออกแบบโปรแกรมการศึกษาในห้องสมุด," บรรณารักษศาสตร์ มข. 5(2) : 63 - 71 ; เมษายน 2530.

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. บริการของห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

บันลือ พลกะวัน. แนวการสอนสำเร็จรูป คู่มือครูสอน ป.2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

_____. "บทเรียนอ่านที่ได้จากเด็ก," ประชาศึกษา. 37(2) : 15 - 23 ; พฤศจิกายน 2529.

_____. วรรณกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521. ✓

_____. อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.

บุญเรือน ศิริมงคล. การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา. ✓

ประทีป แสงเปี่ยมสุข. สภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

ประเทิน มหาจันทร์. การสอนอ่านเบื้องต้น. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

ประยงค์ อุปถัมภ์. การศึกษามูลหลังทางด้านภาษาและถิ่นที่อยู่ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ประสาธน์ อิศรปรีดา. จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2523.

_____. "องค์ประกอบบางประการที่มีผลกระทบต่อ การอ่าน," ใน การประชุมเชิง
ปฏิบัติการโครงการบริการวิชาการสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ในชนบท ระหว่างวันที่ 6 - 10
กรกฎาคม 2530. หน้า 16/1 - 16/ 12. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530. ✓

ฝึกหัดครู, กรม ศึกษานิเทศก์. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2518.

พลศึกษา, กรม. เกมส์ 108. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา,
2525.

พวา พันธุ์เมฆา. ห้องสมุดโรงเรียน ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

นิมพร อภัยเลิศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัด
กับไม่มีแบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2526. อัดสำเนา.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ภาวนา จันทวรรณ. การใช้วิธีโคลงแบบเจาะจงกับชนิดของคำในการเปรียบเทียบการอ่าน
เอาเรื่องภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518. อัดสำเนา.

มลลิกา เอี่ยมละออ. ผลการเล่าเรื่องหนังสือต่ออัตราการยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอนุบาลสามเสน. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

แมนมาส ชวลิต. "การสนทนาเรื่องหนังสือ," ใน การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน :
ตุลาคม - ธันวาคม 2528. หน้า 379 - 384. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2528.

_____. การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ : Towards of Reading and
Information Society. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

_____. "กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ :
Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการโดย แมนมาส
ชวลิต. หน้า 259 - 269. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

_____. แนวทางการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2526. ✓

_____. "วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ :
Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการโดย แมนมาส
ชวลิต. หน้า 245 - 258. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

ยุภา แสงทอง. การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านและพฤติกรรมการอ่านของคนงานใน
โรงงานอุตสาหกรรม โดยการให้และไม่ให้การแนะแนวการอ่าน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

รสา วงศ์ยังอยู่. "การจัดนิทรรศการหนังสือ," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ :
Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการโดย แมนมาส
ชวลิต. หน้า 315 - 328. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

รสา วงศ์ยังอยู่. "การเล่าเรื่องจากหนังสือ," ใน การสร้างสังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ :

Towards of Reading and Information Society. บรรณาธิการโดย แม้นมาส

ชาวลิต. หน้า 304 - 314. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.

_____. "เหตุใดคนเราจึงอ่านหนังสือ," ห้องสมุด. 5 : 289 - 295 ; กันยายน - ตุลาคม 2509.

รัญจวน อินทรกำแหง, คุณ, สมพันธ์ เลชนะพันธ์ และประทีป วาทิกทินกร. การอ่านและการ
นิจรรณหนังสือ (ทอ21). พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2524.

ลมุล รัตตากร. "นำชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ 1 - 7 เมษายน 2515," ใน แนวการส่งเสริม
การอ่าน. หน้า 1 - 7. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2526.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

วนิดา กัตติชาติ. การทดลองเพื่อการเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

วัลภา ศศิวิมล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านขั้นดีความ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านขั้นดีความสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

วณี ฐานวงศ์คำตันติ. กิจกรรมสำหรับห้องสมุด. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

วิทยา วิมลณอม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททัศนคติของผู้ปกครองในการส่งเสริม
การอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศิริรัตน์ นิละคุปต์. กระบวนการอ่านและทักษะการอ่าน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2520.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
ครูสภา, 2525.

_____. การณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน : ตุลาคม - ธันวาคม 2528. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ, 2528.

_____. รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย.
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2520.

_____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ,
2525.

สมจิตร เฉลิมสุวิวัฒนาการ. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. 2530. ^{๑๕๓๐} อุดลำนเนา.

สนใจ นุทชนเบญจพจน์. การศึกษาผลของการส่งเสริมการอ่านที่มีต่อความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อุดลำนเนา.

สมนึก ลิมทอง และชาติรี आयुวัฒน์. หลักสูตรและแบบเรียนชั้นประถมศึกษา (ศึกษา 230).
กรุงเทพฯ : โอเคียนส์ไตร์, 2522.

สมบูรณ์ ชิตวงศ์. "การเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม," การวัดผลการศึกษา.
1 : 26 - 35 ; มกราคม - เมษายน, 2523.

สมบูรณ์ คิงหมานนท์. "เกณฑ์ในการเลือกหนังสือสำหรับเด็ก," ใน การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการบริการวิชาการสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ในชนบท ระหว่างวันที่ 6 - 10 กรกฎาคม 2530. หน้า 10/1 - 10/4. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โอเคียน, 2526.

สมศักดิ์ คำศรี. การศึกษาการทดลองเปรียบเทียบผลของการติ - ชมที่มีต่อความเกรงใจ การ
รักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. ปรินทิพินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

สายหยุด จำปาทอง. "ห้องสมุดกับการพัฒนาการเรียนการสอน," ห้องสมุด. 26(4) : 50 -
59 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2525.

ลีลา นิธิภูวาล. การอ่านและการพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

สิรินทร์ ช่างโชติ. "ท่านจะช่วยบุตรหลานของท่านให้มันรักการอ่านหนังสือได้อย่างไร,"
ห้องสมุด. 8(1) : 30 - 35 ; มกราคม - กุมภาพันธ์, 2507.

สุชุม เจริญทรัพย์. การส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2 ปทุมธานี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์, 2531.

สุนทร แก้วลาย. การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและเรียนด้วยตนเอง ซึ่ง
อาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู. ปรินทิพินท์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512. อัดสำเนา.

เสริมศรี หอทิมาวกุล. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

อัมมัต ศรีโสภา. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

อัมพร สุขเกษม. การอ่านหนังสือ. มหาสารคาม : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.

อุบล บุญชู. บริการของห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครู
สวนดุสิต, 2525.

อุบล เรียงสุวรรณ. วิชาครุมัธยมศึกษาตอนต้นที่ 2 หลักการสอนและวิธีการสอนวิชาเฉพาะ. ✓
พระนคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2509.

เอ็ดเวิร์ด, แบร์รี่. พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจต์. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

- Arrowsmith, Gray. "Reading VS Thinking." Bulletin of The English Center. 2 : 84 - 92 ; October, 1972. ✓
- Baldwin, Luke. "A Description and Evaluation of A Community Based Reading Program for Low Income Children," Dissertation Abstracts International. 47(6) : 2096-A ; December, 1986.
- Barrett, Thomas C. and Richard S. Smith. Teaching Reading in The Middle Grade. California : Addison - Wesley, 1974.
- Burton, William H. Reading in Child Development. New York : The Bobbs-Merrill, 1959.
- Bush, Clifford L. and Mildred H. Huebner. Strategies for Reading in the Elementary School. London : MacMillan, 1970. ✓
- Cohn, M and Donald Kornelly. "For Better Reading - A More Positive Self Image," The Elementary School Journal. 70(4) : 199 - 201 ; January, 1979.
- Culmer, Mabel. Interpretative Reading : A Guidebook for Thai Student of English. Bangkok : College Of Education Prasan Mit, 1959.
- Daniel, J.C. The Standard Reading Test. Great Britain : Hart - Davis, 1979.
- Dachant, Emerald V. The Nature of The Reading Process : Improving The Teaching of Reading. New Jersey : Prentice-Hall, 1964.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table Educational Testing Service. New Jersey : Educational Testing Service, 1952.
- Golden, Gary Allen. "Motivation to Select Books : A Study of Annotation and Unannotated Booklists in Public Libraries," Dissertation Abstracts International. 44 : 1614-A ; December, 1983.
- Haris, Larry A. and Carl B. Smith. Reading Instruction. 2nd.ed. ✓
New York : Macmillan, 1976.
- Kerby, Ramona Nolen. "The Effects of Library Skill Instruction on The Academic Achievement Knowledge of Library Skills and Attitudes Toward Reading of Sixth Grade Students," Dissertation Abstracts International. 45(12) : 3470-A ; November, 1984.
- Layton, James R. The Psychology on Learning to Reading. New York : Academic Press, 1979.
- Lowe, Joy Lambert. "A Comparative Analysis of Reading Habits and Abilitis of Students in Selected Elementary Schools in North Louisiana With and Without Centralize Libraries," Dissertation Abstracts International. 45(8) : 2290-A ; February, 1984.

Mosley, Mattie Jacks. "The Relationships Among A Reading Guidance Program and Reading Behavior of Fifth Grade Children in A North Louisiana School (Library Program)," Dissertation Abstracts International. 47(8) : 2781-A ; August, 1986.

Rolando, Margaret Kerman. "An Investigation of Children's Perceptions of Story Content as Clicated by Three Modes of Presentation : The Storyteller, The Reader, The Sound Slide Show," Dissertation Abstracts International. 46 : 827-A ; October, 1985.

Schoeller, Arthur W. "Reading Help Pupils Think to Learn." The Instructor. 5 : 54 - 58 ; January, 1973.

Sirota, Beverly S. "The effect of Planned Literature Program of Dally Oral Reading by the Teacher on The Voluntary Reading of Fifth Grade Children," Dissertation Abstracts International. 32(5) : 2320-A ; November, 1971.

Smith, Henry. Psychology in Teaching. Englewood Cliffs : Prentice - Hall, 1959.

Strang, Ruth. The Improvement of Reading. New York : McGraw-Hill, 1967 ✓

Tinker, Miles A. Teaching Elementary Reading. New York : Appleton Century-Croft, 1952.

Wainwright, Gordon R. Rapid Reading Made Simple. Great Britain : W.H. Allen, 1972.

The World Book Encyclopedia : Q-R Vol. 16. Chicago : World Book Childcraft International, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับที่ 1)

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับที่ 2)

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน (ฉบับที่ 1)

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน (ฉบับที่ 2)

ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1

ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2

ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจงการทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านมีทั้งหมด 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (ข้อความทั่วไป) จำนวน 25 ข้อ และ ฉบับที่ 2 (บทประพันธ์และรูปภาพ) จำนวน 25 ข้อ
 2. เมื่อนักเรียนได้รับแบบทดสอบ และกระดาษคำตอบแล้ว ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล และชั้น ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้เท่านั้น (ห้ามเขียนลงในแบบทดสอบ)
 3. ให้นักเรียนอ่านคำสั่งในแต่ละฉบับให้เข้าใจ หากไม่เข้าใจให้ถามผู้คุมสอบ
 4. แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้มี 50 ข้อ โดยข้อสอบแต่ละข้อเป็นแบบเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องหรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก, ข, ค หรือ ง แล้วขีดเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
 5. แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้ กำหนดเวลาให้ทำแบบทดสอบ ฉบับละ 30 นาที เมื่อทำเสร็จแล้วให้วางกระดาษคำตอบ และแบบทดสอบไว้บนโต๊ะ
-

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ฉบับที่ 1

(ข้อความทั่วไป)

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 1

"ลูกต๋ม เขาปิดเทอมแล้ว อยู่บ้านเฉย ๆ ชนเหลือเกิน อยากให้ท่านรับบวชไว้
เป็นศิษย์กัณฺหาญ ช่วยอบรมให้ดิฉันหน่อยเถอะ "

1. ข้อความนี้กล่าวในทำนองใด

- ก. ขอร้อง
- ข. โต้แย้ง
- ค. พูดยั่ว
- ง. พูดเสียดสี

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 2 - 3

"... มันอดอาหารมาหลายวันแล้ว จึงบินไปหาอาหาร ครั้นบินผ่านมาทางซากสัตว์ที่เน่าส่งกลิ่นเหม็นฉุน มันรีบโฉบบินลงไปกินซากสัตว์นั้นอย่างแสนเอร็ดอร่อย เมื่อมันอิ่มจนพุงกาง มันก็โฉบบินไปติดที่ตาข่ายของแมงมุมน้อยๆ เจ้าแมงมุมน้อยรีบกระโดดเข้าตะครุบจับกินเป็นอาหารทันที..."

2. "มัน" ในที่นี้ หมายถึงอะไร

- ก. นก
- ข. อีกา
- ค. อีแร้ง
- ง. แมลงวัน

3. "ตาข่ายของแมงมุมน้อย" เปรียบได้กับอะไร

- ก. ใยแมงมุม
- ข. เชือกถักม้วน
- ค. บ่วงนายพราน
- ง. เครือเถาวัลย์

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 4

"ปุกปุย วีนหัวเมื่อออกนอกบ้าน ไปตามถนนเล็ก ๆ ไล่ตะปบผีเสื้อ แมลงปอ หยอกล้อคางคก ไล่กวัดแกว่ง อย่างสนุกสนาน จนหลงทางกลับบ้านไม่ถูก ทันใดนั้น มันก็ถูกพนักงานเทศบาลไล่จับใส่รถ ในข้อหาจรจัด เพราะไม่มีปลอกคอสวม แสดงว่าไม่มีเจ้าของ"

4. ปุกปุย เปรียบได้กับอะไร

- ก. เด็กชน
- ข. เด็กน่ารัก
- ค. เด็กจรจัด
- ง. เด็กดี

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 5 - 7

"ทุก ๆ เช้า ที่ตลาดเทศบาล เด็กหญิงอื่น จะนำผัก และผลไม้ไปขายที่แผงขายของในตลาด ส่วน เด็กหญิงนก จะนำปลาไปขายเช่นกัน

"ลูกแดงโมลูกนี้ใหญ่ดีจัง ราคาเท่าไรจ๊ะ" หญิงมีอายุคนหนึ่งถามด้วยความสนใจจะซื้อ

" มันใหญ่ดีก็จริง แต่มันมีจุดเน่าเสียแล้วละจ๊ะ" เด็กหญิงอื่นตอบไปตามประสาชื่อ ๆ แล้วพลิกให้หญิงมีอายุนั้นดู หญิงมีอายุคนนั้นยิ้ม แล้วเดินไปถามเด็กหญิงนก "ปลานี้ สดดีหรือจ๊ะ" เด็กหญิงนกตอบ

"จะป้า ปลาเพิ่งจับมาเมื่อเช้านี้เอง" ที่จริงพ่อของ เด็กหญิงนกจับมาหลายวันแล้ว แต่ยังขายไม่ออก หญิงมีอายุนั้นก็ซื้อปลาไป

เช้าวันต่อมา หญิงมีอายุผู้นั้น ได้มาซื้อผัก และผลไม้ที่ร้านเด็กหญิงอื่นเป็นประจำ และชักชวนคนอื่นมาซื้อด้วย และไม่ซื้อปลาที่ร้านเด็กหญิงนกอีกเลย เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า ชื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน"

5. เด็กหญิงนก เปรียบได้กับคนประเภทใด

- ก. คนไม่ซื้อ
- ข. ปากตลาด
- ค. ฉลาดน่าคบ
- ง. ฉลาดหลักแหลม

6. ข้อความ"ปลานี้ สดดีหรือจ๊ะ"ใครเป็นคนพูด

- ก. เด็กหญิงอื่น
- ข. เด็กหญิงนก
- ค. คนขายปลา
- ง. คนจ่ายตลาด

7. ทำไมหญิงมีอายุจึงไม่ยอมซื้อปลาที่ร้านเด็กหญิงนกอีกเลย

- ก. ปลาเน่าเหม็น
- ข. ปลามีเชื้อโรค
- ค. เล็กรับประทานปลา
- ง. ไม่ชอบคนหลอกลวง

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 8 - 9

"เมื่อหลายหมื่นปีมาแล้ว คนเราอาศัยอยู่ตามถ้ำหรือโพรงไม้ ไม่รู้จักสร้างบ้านเรือนอยู่ ไม่รู้จักวิธีหาเสื้อผ้าใส่ ไม่รู้จักปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ หรือทำมาหากิน เมื่อหิวก็จะออกไปหาอาหาร โดยการล่าสัตว์ พอค่ำมืดลง หัวหน้าครอบครัวจะนำลูกเมียไปนอนไว้ในถ้ำ หรือโพรงไม้เพื่อให้พ้นอันตรายจากสัตว์ร้าย"

8. ถ้ำหรือโพรงไม้ เปรียบได้กับอะไรของคนโบราณ ก. ที่กำบัง ข. ที่นัดพบ ค. ที่พักผ่อน ง. แหล่งอาหาร	9. เหตุใดคนสมัยโบราณจึงอาศัยถ้ำหรือโพรงไม้ ก. เพราะอบอุ่น ข. เพราะปลอดภัยดี ค. เพราะหาได้ง่าย ง. เพราะมีถ้ำมากมาย

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 10 - 12

ตอนที่ฉันท้าบวช ต้องอดมือก็อดเท้า ไปติดต่อกับงานทำที่ไหน เขาก็ไม่ยอมรับฉัน เพราะฉันยังเด็กเกินไป วันหนึ่ง ขณะที่ฉันแทบไม่มีแรงเลยฉันจึงนั่งหลับใต้ต้นไม้ แต่บังเอิญ ฉันต้องตื่นขึ้นมา "เธอเป็นอะไรหรือเปล่า !" เสียงเด็กผู้หญิง อายุราว 12 - 13 ปี ปลุกให้ฉันตื่นขึ้น "ฉันไม่ได้กินข้าวมา 2 วันแล้ว" ฉันตอบเธอด้วยเสียงที่เหนื่อยเห้ง เธอให้เงินฉัน 10 บาท ฉันยังไม่ทันจะกล่าวขอบคุณเลยเธอก็เดินจากไป แต่ตอนนี้ฉันน่าจะเชื่อเลยว่าฉันจะมีกิจการใหญ่โต ฉันยังนึกสงสารตัวเองเมื่อเรียนจบใหม่ ๆ แสนจะลำบาก"

10. "ลำบาก" ในที่นี้มีความหมายคล้ายกับข้อใด ก. ไม่มีทรัพย์สินสมบัติ ข. ขาดวิชาความรู้ ค. ไม่มีที่พึ่งพาอาศัย ง. ไม่มีอำนาจวาสนา	11. คำว่า "บังเอิญ" ในที่นี้เปรียบได้กับข้อใด ก. ฉันเตะแก้วประชดพื้นสาว ข. เมื่อเข้าเจอมานที่นัดกันไว้ ค. เมื่อเข้ามามีให้ต่างค์เพิ่มจากเดิม ง. เมื่อเข้าฉันยืนอยู่ดี ๆ นกชี้รดหัว
12. นักเรียนคิดว่า ในปัจจุบัน "ฉัน" มีฐานะเป็นอย่างไร
ก. เป็นเศรษฐี	ข. มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น
ค. ยังไม่แตกต่างไปจากเดิม	ง. ฐานะความเป็นอยู่ยังไม่ดี

อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 13 - 14

ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ ครูพูดว่า "โลกของเราเนี่ย หลุดออกมาจากดวงอาทิตย์
ในตอนแรก ๆ โลกเราเนี่ยร้อนเป็นไฟ เช่นเดียวกับดวงอาทิตย์"

เด็กชายบ๊อง ถามครูขึ้นว่า " แล้วเวลานี้ ทำไมโลกเราจึงไม่ร้อนเหมือน
ดวงอาทิตย์ล่ะครับ"

ครูตอบ "เมื่อโลกหลุดออกมาหมุนคว้างอยู่ อยู่นอกของโลกก็ค่อย ๆ เย็นลง แสงสว่าง
ก็น้อยเข้าทุกที เพราะว่าโลกของเราเล็กกว่าดวงอาทิตย์ ตั้งล้านเท่า โลกจึงเย็นเร็วกว่า และ
เย็นลงเรื่อย ๆ จนเกิดสิ่งมีชีวิตขึ้นได้"

13. ครูต้องการสอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องใด

- ก. ขนาดของโลก
- ข. ความเป็นมาของโลก
- ค. ความร้อนของดวงอาทิตย์
- ง. ความเป็นมาของดวงอาทิตย์

14. เมื่อโลกหลุดจากดวงอาทิตย์ใหม่ ๆ นั้นเป็นอย่างไร

- ก. ร้อน
- ข. อบอ้าว
- ค. เย็นจัด
- ง. ร้อนจัด

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 15

"ปลาวาฬ เป็นสัตว์ที่มีรูปร่างใหญ่โตที่สุดในโลก ทั้ง ๆ ที่มันอยู่ในน้ำและมีหัวมีหางเหมือนอย่างปลา แต่มันมีชีวิตแตกต่างจากปลามาก มันออกลูกเป็นตัว แล้วมันก็ให้ลูกกินนมเหมือนคน เขาเล่ากันว่า แต่ก่อนมันอาศัยอยู่บนบก แต่เนื่องจากตัวใหญ่น้ำหนักมาก เคลื่อนตัวไปไหนมาไหนลำบาก จึงพาลูกหลานไปอยู่ในน้ำจนถึงทุกวันนี้ มันจึงเป็นสัตว์ที่แปลกมากเหมือนปลา แต่ไม่ใช่ปลาเหมือนคนแต่ไม่ใช่คน"

15. สาเหตุใดที่ทำให้ปลาวาฬอาศัยอยู่บนบกได้ ไม่ใช่ สะดวก

- ก. รูปร่าง
- ข. อากาศร้อน
- ค. เลี้ยงลูกยาก
- ง. อาหารการกิน

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 16

ชายสองคนช่วยกันจับกวางมาได้ตัวหนึ่ง คนหนึ่งพูดว่า

"ฉันจะชั่งกวางตัวนี้ ไว้ดูเล่นที่บ้านของฉัน" อีกคนแย้งว่า

"ฉันเป็นคนเห็นก่อน ต้องเอาไว้ที่บ้านฉัน"

ต่างก็ได้เถียงกันไป แล้วผูกกวางไว้กับต้นไม้เพื่อต่อรองกัน ขณะที่ตกลงกันยังไม่ได้นั้น

เชือกที่ผูกไว้หลุดออก กวางจึงวิ่งหนีไปได้

16. เรื่องนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. เรือล่มเมื่อจอด
- ข. โลกมากลางหอย
- ค. พุดไปสองไพเบี้ย
- ง. เรือที่ล่มปากอ่าว

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 17

เด็กหญิงขวัญไปหาคุณพ่อในห้องนอน แล้วพูดว่า "คุณพ่อคะ ไปข้างนอกเถอะคะ ดาวเต็มท้องฟ้าส่องแสงสว่างงามมาก แต่กลางวันดาวหายไปไหนหมดคะ"

คุณพ่อ "ไม่หายไหนหรอกลูก ดาวอยู่บนท้องฟ้าทั้งกลางวันกลางคืน แต่กลางวัน เรามองไม่เห็นเท่านั้นเอง"

เด็กหญิงขวัญ "ทำไมกลางวันจึงมองไม่เห็นดาวล่ะคะ"

คุณพ่อ "เพราะแสงอาทิตย์สว่างจ้ากว่า แสงดาวมากนะซิ จึงไม่เห็น เข้าใจไหม"

เด็กหญิงขวัญ "เข้าใจคะ แสดงว่าดวงดาวมีขนาดเล็กมากจึงมีแสงน้อยกว่าดวงอาทิตย์ใช่ไหมคะ"

คุณพ่อ "ไม่ใช่หรอกลูก ! ดาวบางดวงมีขนาดใหญ่กว่าดวงอาทิตย์อีกลูก แต่มันอยู่ไกลมากไกลยิ่งกว่าดวงอาทิตย์หลายเท่าเราจึงเห็นเพียงแสงสว่างเล็ก ๆ เท่านั้น แม้แต่วันที่มีพระจันทร์เต็มดวง เรายังมองไม่ค่อยเห็นแสงดาวเลย"

17. เรื่องนี้เป็นเรื่องที่กล่าวทำนองใด

ก. ล้อเลียนกัน

ข. ทายปัญหากัน

ค. เป็นการพูดคุยกัน

ง. เป็นการลงภูมิปัญญา

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 18 - 20

"วันหนึ่ง กวางน้อยกำลังเดินอยู่ในป่า ใกล้เคียง ลำห้วย เดินไปเหยียบบ่วงของนายพราน กวางน้อยตกใจ พยายามดิ้น แต่ดันเท่าไร เชือกก็ไม่ยอมหลุด จึงส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือ เมื่อเต่าได้ยินเสียงเพื่อนก็รีบมาโดยเร็ว ทันทีที่เต่าคลานมาถึง ก็เริ่มลงมือกุดบ่วงของนายพรานทันที เชือกจึงขาดออกจากกัน ทันใดนั้น นายพรานเดินมาถึง กวางน้อยจึงวิ่งไปซ่อนในพุ่มไม้ นายพรานจึงจับเต่าใส่ขาม เมื่อกวางน้อยเห็นนายพรานจับเต่าใส่ขามเช่นนั้น ก็หาวิธีที่จะช่วยชีวิตเพื่อน พอรู้ทางหนีที่ไล่กวางน้อยก็ค่อย ๆ ช่องออกมาทำทีเป็นว่าได้รับบาดเจ็บมากเพื่อล่อให้นายพรานตามตนไป เมื่อนายพรานเห็นกวางน้อย ก็ทั้งขามลงกับพื้นรีบวิ่งตามกวางไปทันที พอนายพรานใกล้จะถึง กวางน้อยก็วิ่งเร็วขึ้น และหลบลี้ลูกธนูของนายพราน นายพรานตามเข้าไปในป่าลึกและหลงทาง ตั้งแต่นั้นมานายพรานไม่ได้กลับมาเห็นหน้าลูกเมียอีกเลย"

18. ใจความสำคัญของเรื่องนี้ คืออะไร

- ก. ฉีกเนื้อเสือได้ ข. ช่วยกันขามคืบกัน
ค. ไปไหนไปด้วยกัน ง. ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

19. กวางน้อยช่วยเต่าได้ด้วยวิธีใด

- ก. หนีไปคนเดียว ข. เรียกเพื่อนมาช่วย
ค. พานายพรานเข้าป่า ง. ออกอุบายหลอกนายพราน

20. เหตุใด เต่าซึ่งเดินช้าอยู่แล้ว จึงมาช่วยได้ทันเวลาพอดี

- ก. เพราะเตารู้ล่วงหน้าแล้ว
ข. เพราะได้มีการนัดหมายกันไว้
ค. เพราะเต่าอยู่ในคลองน้ำใกล้ ๆ
ง. เพราะทั้งสองไปหากินไม่ห่างกัน

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 21

"ลูกหมู ชอบยืนในรางข้าวทุก ๆ ครั้ง แล้วแย่งกันกินอาหาร ลูกหมู กินอาหารได้เกือบทุกอย่าง เช่น รำ ข้าวสุก ผัก หรือเศษอาหารที่เหลือจากในครัว ลูกหมูก็กินได้"

21. ลูกหมู กระทำตัวไม่ใช้อย่างไร

- ก. สกปรก
ข. ส่งเสียงดัง
ค. ไม่มีระเบียบ
ง. กินทุกสิ่งไม่เลือก

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 22 - 23

ปรีชา เห็นสมศักดิ์ กำลังหิ้วถังอาหารอยู่ จึงพูดว่า

"นายกำลังจะให้อาหารไก่ เหรอ ! เรามาทำให้นายเสียงานหรือเปล่า สมศักดิ์"

"เปล่า" สมศักดิ์ รีบปฏิเสธ แล้วถามว่า "นายมาหาเรา ได้บอกคุณยายหรือเปล่านั้น"

"บอกซิ ! ยายยังว่าเราพูดจาเหลวไหลอยู่ด้วย เพราะเมื่อวาน เราทำตลกหลอกยายนะ ว่า มีดบาดมือ นึกว่ายายจะตลกด้วย แต่ยายกลับว่าเราเป็นเด็กเลียงแกะ"

22. ปรีชา เป็นคนนิสัยอย่างไร

- ก. ชื่นชอบโกหก
- ข. ชอบล้อเลียนคน
- ค. ชอบช่วยงานบ้าน
- ง. ชอบทะเลาะกับคนอื่น

23. การที่ปรีชาพูดว่า "เรามาทำให้นายเสียงานหรือเปล่า" เขาพูดด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. ตามมารยาทที่ดี
- ข. อยากให้สมศักดิ์พูดว่า "อย่ายุ่ง"
- ค. เกรงใจว่าจะขัดเวลาของสมศักดิ์
- ง. ลองใจว่าสมศักดิ์จะยินดีต้อนรับตนหรือไม่

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 24

"คุณแม่ซื้อตุ๊กตาตัวใหม่ให้ลูกหนึ่งเพื่อเป็นรางวัลที่สามารถสอบได้ที่หนึ่งของห้อง ลูกหนึ่งหยิบตุ๊กตามาเล่นอยู่คนเดียวอย่างชื่นชอบ ลูกหนึ่งเลยลืมนึกถึงกาน้ำร้อนที่คุณแม่สั่งให้ตั้งไว้บนเตาแก๊สเสียสนิท"

24. "รางวัล" ในที่นี้ เป็นเรื่องตบตาสิ่งใด

- ก. ของที่ให้ตามสัญญา
- ข. ของที่ให้เพื่อตอบแทนความขยัน
- ค. ของที่ให้เพื่อจะได้เรียนรู้ยิ่งขึ้น
- ง. ของที่พ่อแม่ควรให้แก่ลูกในวันสำคัญ

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 25

"เมื่อวาน ไม่รู้ใครเขียนแปลงผักกาดของเราหักกระเนระนาดหมด " เด็กชายสมศักดิ์
พูดแสดงสีหน้าไม่พอใจ

"เราเองแหละ ! หัวถึงน้ำไป สิ้นล้ม ไม่ได้ตั้งใจทำของนายนะ ขอโทษด้วย"
เด็กชายปรีชาสารภานผิด

"อ้าว ! นิกว่าใครที่หักก็เพื่อนเราเอง" สมศักดิ์ตอบด้วยอารมณ์ที่หาขำโกรธหากเป็นคนอื่น
คงไม่ยอมให้อภัย

25. "อ้าว ! นิกว่าใคร" เด็กชายสมศักดิ์ กล่าวขึ้นด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. ดีใจ
- ข. โกรธใจ
- ค. คาดไม่ถึง
- ง. เลิกสนใจ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ฉบับที่ 2

(บทประพันธ์และรูปภาพ)

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 1 - 3

"ผักเอ๋ยผักตบชวา	ถูกกำจัดจากชาวราไส
กึ่งปลาผวาระแวงภัย	ด้วยไม้มีร่มรากบัง
น้ำในคลองดูจะขุ่นข้อง	พลอยให้คนหมองทั้งสองฝั่ง
เกือบคนโทษแล้วเห็นประโยชน์ยัง	แต่ทนหลังคอกใบฝั่งใจเอ๋ย"

1. บทร้อยกรองนี้ ต้องการชี้ให้เห็นอะไร

- ก. การกำจัดผักตบชวา
- ข. ผลที่เกิดจากผักตบชวา
- ค. ความไม่ดีของผักตบชวา
- ง. ประโยชน์ที่ได้รับจากผักตบชวา

2. บทร้อยกรองนี้ กล่าวในทำนองใด

- ก. วิธีกำจัดผักตบชวา
- ข. ท่วงติงการกำจัดผักตบชวา
- ค. ผักตบชวาทำให้เกิดขวางทางน้ำ
- ง. ผักตบชวามีประโยชน์พอ ๆ กับโทษ

3. "ผักตบชวา" ในบทร้อยกรองนี้เปรียบเหมือนสิ่งใดของกึ่งปลา

- ก. ขา
- ข. ถ้ำ
- ค. อาหาร
- ง. ความงาม

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 4 - 6

"เป็นมนุษย์สุดดีที่สุดในโลก
ดีกว่าสัตว์อื่นใดอันในศาล
ทรมันมีสันดานมีบุญสมบุรณ์กาล
คนชานาญใช้ลิ้นหากินเป็น"

4. คำว่า "ลิ้น" ในที่นี้ หมายถึงอะไร

- ก. นิสัย ข. ความดี
ค. ทรมันสมบัติ ง. คำพูดของคน

5. กลอนนี้ มีใจความคล้ายกับสำนวนใด

- ก. พูดจิปากจิบคอ ข. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว
ค. พูดไม่ดีจะมีสี่ที่ปาก ง. พูดมากปากเป็นสี

6. ผู้เขียนกลอนนี้มีความคิดอย่างไร

- ก. ปากดีที่สุด ข. ทรมันสัตว์ดีที่สุด
ค. มีลิ้นย่อมมีทรมัน ง. ลิ้นเป็นสิ่งถาวร

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 7 - 9

"เกิดเป็นชายชาวสยามตามวิสัย
หนังสือไทยก็ไม่รู้ดัดสี
ต้องอับอายขายหน้าทั้งตาปี
ถึงผู้ดีก็คงด้อยถอยตระกูล
จะต่ำเตี้ยเสียชื่อว่าโง่ดื้อช้า
จะชักพาลาภยศให้สาบสูญ
จะขายหน้าญาติวงศ์วงศ์ใหญ่
จะเพิ่มพูนดิณคนภินทา"

7. คำว่า "ชายชาวสยาม" หมายถึงใคร

- ก. ชายที่มีตระกูล
ข. ชายชาติทหาร
ค. ชายไทยทุกคน
ง. ชายที่มีชื่อเสียง

8. คำกลอนนี้ มีใจความสำคัญอย่างไร

- ก. การอ่านไม่ออกคนจะดูลูก
ข. การไม่รู้หนังสือไม่มีใครคบ
ค. การอ่านออกหรือไม่ออกไม่สำคัญ
ง. การไม่รู้หนังสือไม่สำคัญแต่ขอให้รวย

9. คำกลอนข้างต้นสรุปเป็นข้อคิดได้อย่างไร

- ก. เป็นคนไทยต้องรู้หนังสือไทย
ข. เป็นคนไทยต้องนิยมของไทย
ค. ทุกคนต้องรู้จักรักษาวงศ์ตระกูล
ง. ทำตัวให้ดีเพื่อไม่ให้ใครภินทา

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 10 - 11

"สีกว่าพระคุณแม่ย่อมแพ้ภค	สุดจะยกสิ่งใดเทียบเปรียบเสมอ
น้ำใจแม่แสนประเสริฐสุดเลิศเลอ	แม่ปรนเปรอกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงลูกมา
วันไม่ได้ไร ไม่ตอมถอนอมลูก	แม่พันผูกด้วยรักเป็นหนักหนา
แม่คือพรหมก่อกำเนิดเกิดลูกมา	เพราะเมตตาอุกจึงรอดปลอดภัย"

10. "แพ้ภค" หมายความว่าอะไร

- ก. ปกคลุม
- ข. ค้ำครอง
- ค. โอบอ้อม
- ง. มีกว้างขวาง

11. บทร้อยกรองนี้ควรตั้งชื่อว่าอย่างไร

- ก. อ้อมอกแม่
- ข. แม่คือแม่พระ
- ค. พระคุณของแม่
- ง. ผู้ให้กำเนิดลูก

คำชี้แจงให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 12 - 13

ครึ่งหนึ่งมีลา	เที่ยวหาอาหาร
หน้าตาขึ้นบาน	อยู่ตามเชิงเขา
เสียงจิ้งหรีดร้อง	กึกก้องไม่เบา
จึงถามว่า "เจ้า	กินอะไรมา
เสียงเพราะจริงนะ	ข้าจะเอาอย่าง"
"ข้ากินน้ำค้าง"	จิ้งหรีดกล่าวขาน
ลาเลิกกินหญ้า	ต่อมาไม่นาน
หัวโหมยหมย	ไม่ช้าก็ตาย

12. บทร้อยกรองนี้ตรงกับสำนวนในข้อใด

- ก. โฉมมากลนหาย
- ข. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง
- ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
- ง. ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน

13. สาเหตุใดที่ทำให้ลาเลิกกินหญ้า

- ก. อยากร้องเสียงเพราะ
- ข. อยากร้องเหมือนจิ้งหรีด
- ค. ต้องการกินน้ำค้างแทนหญ้า
- ง. อยากมีเสียงร้องดัง ๆ เหมือนจิ้งหรีด

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 14

"พายุพัดอู้	ต้นไม้ล้มตามลมฝน
ลำสัตว์วิ่งเวียนวน	หลบพายุโหมพัดแรง
เข้าบังโคนไม้ใหญ่	รีบเร็วไวชุกแอบแฝง
อาศัยร่มบังลมแรง	ปลอดภัยได้ทุกทุกครา"

14. บทร้อยกรองนี้ต้องการชี้ให้เห็นอะไร

- ก. ประโยชน์ของสัตว์
- ข. ความรุนแรงของลม
- ค. ประโยชน์ของป่าไม้
- ง. ความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 15 - 17

"หน้าฝนฝนสิ่งน้ำ	น้ำไหลบ่าจากเชิงเขา
เขี้ยวกรากกัดกวาดเอา	ทุกอย่างพังพินาศลง
นาไร่จ่อมจมน้ำ	พายุซัดกระหน่ำโหม
พัดแรงดังครามโครม	บ้านเรือนพังลงทันที
ผลร้ายทุกทุกอย่าง	ดังเอ๋ยอ้างกล่าวมานี้
เกิดโหมทับทวี	เพราะป่าไม้ถูกทำลาย
ต้นไม้ทุกต้น	มีคุณล้นมากเหลือหลาย
โปรดเกิดอย่าใจร้าย	ตัดโค่นขายแลกเงินตรา"

15. "ฝนสิ่งน้ำ" ในที่นี้หมายถึงอะไร

- ก. ฝนเดือนสี่
- ข. ฝนตกหนัก
- ค. ฝนตามฤดู
- ง. ไกล่หมดฤดูฝน

16. บทร้อยกรองนี้ต้องการชี้ให้เห็นอะไร

- ก. ผลของการโค่นต้นไม้
- ข. ความรุนแรงของน้ำป่า
- ค. ความรุนแรงของป่าไม้
- ง. ผลของน้ำป่าที่มีต่อบ้านเรือน

17. บทร้อยกรองข้างต้นสรุปเป็นข้อคิดได้อย่างไร

- ก. นานอยู่เพราะป่ายังนาพึงเพราะป่าหมด
- ข. คนอยู่เพราะป่ายังคนพึงเพราะป่าหมด
- ค. บ้านอยู่เพราะป่ายังบ้านพึงเพราะป่าหมด
- ง. ทุกสิ่งอยู่เพราะป่ายังทุกสิ่งพึงเพราะป่าหมด

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 18 - 19

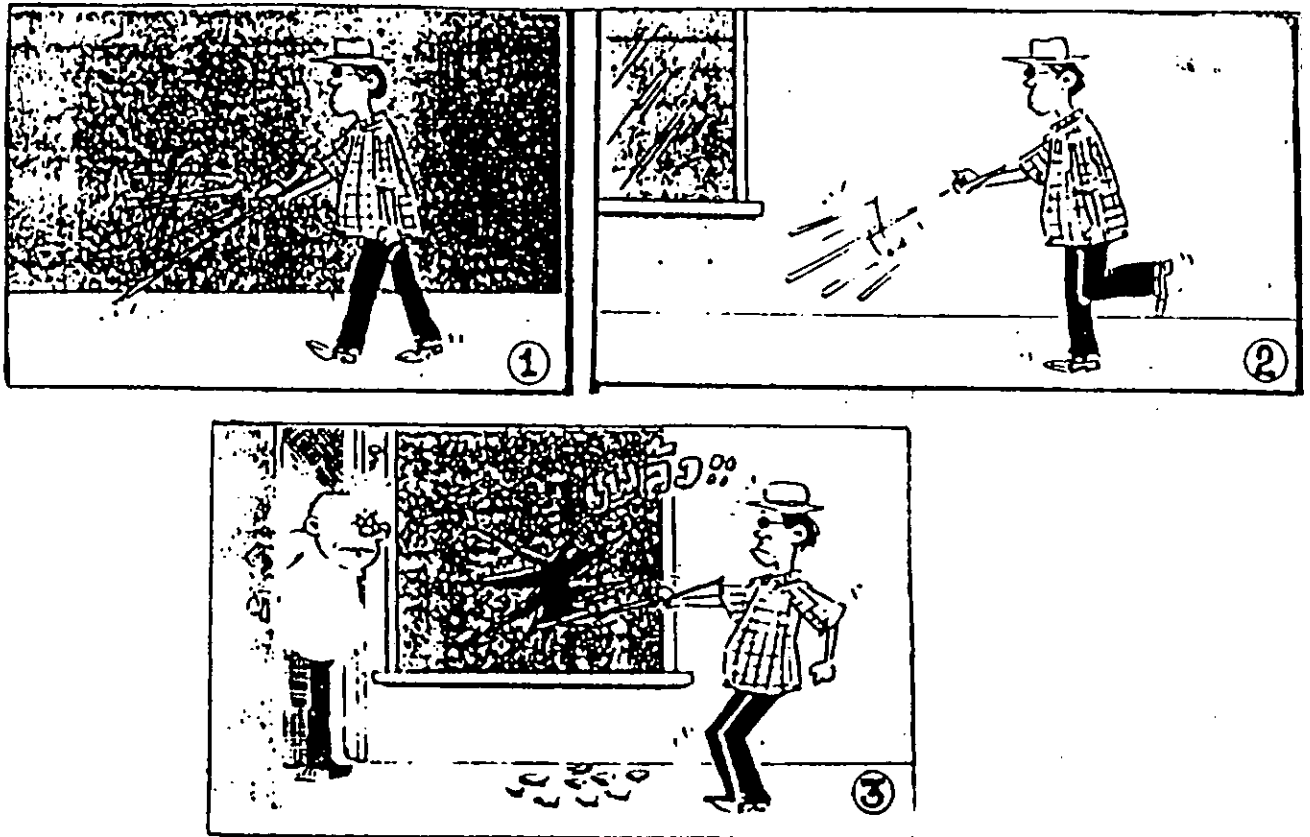
18. ภาพนี้แสดงความหมายว่าอย่างไร

- ก. แผ่นดินไหว
- ข. ระดับน้ำสูง
- ค. ระดับน้ำต่ำ
- ง. เกิดอุทกภัย

19. จากคำตอบข้อที่ 18 ส่วนใดของภาพที่แสดงถึงความหมายเด่นชัด

- ก. เรือ
- ข. รั้วโรงเรียน
- ค. ประตูอาคาร
- ง. ป้ายโรงเรียน

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 20 - 22

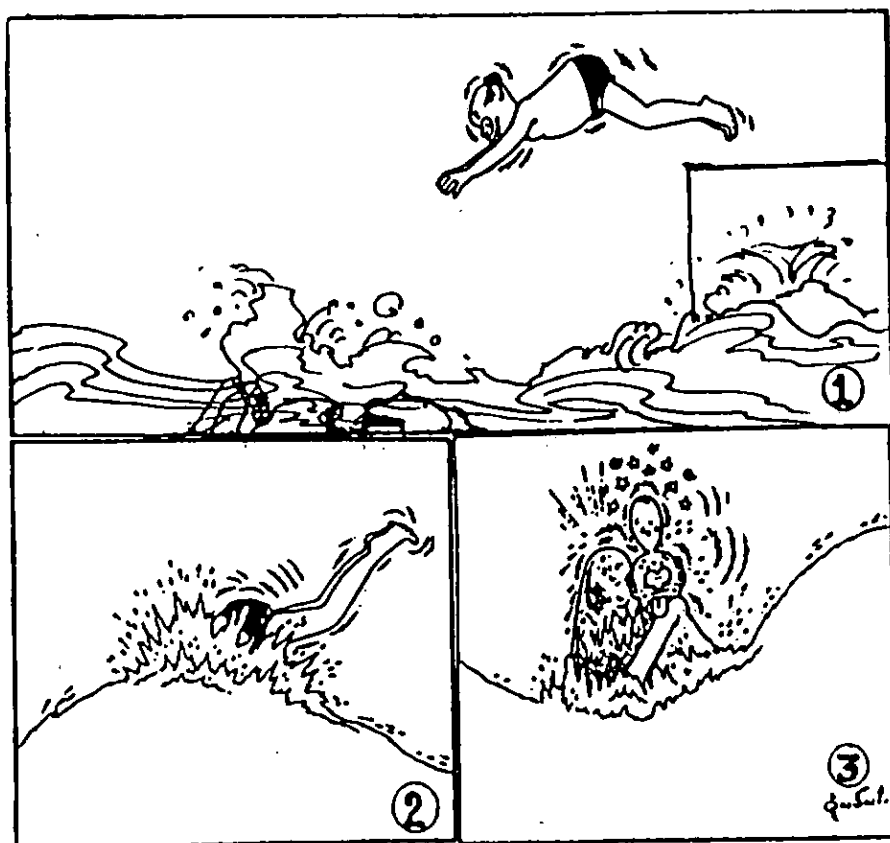

20. ภาพที่ 1 มีความหมายว่าอย่างไร
- ก. คนบ้า
ข. ถือไม้ตีสุนัข
ค. คนเดินเคาะกำแพง
ง. คนอาศัยไม้แก่นำทาง
21. จากคำตอบข้อที่ 20 ส่วนใดของภาพที่แสดงถึงความหมายนั้น
- ก. แวนลา
ข. สวมหมวก
ค. ถือไม้เท้า
ง. สวมแว่นและถือไม้เท้า

22. ภาพที่ 3 แสดงความหมายว่า

- ก. เป็นความประมาท
ข. บังเอิญไม่ได้ตั้งใจ
ค. เกิดความโกรธแค้น
ง. เขาตั้งใจใช้ไม้เท้าตี

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 23 - 24

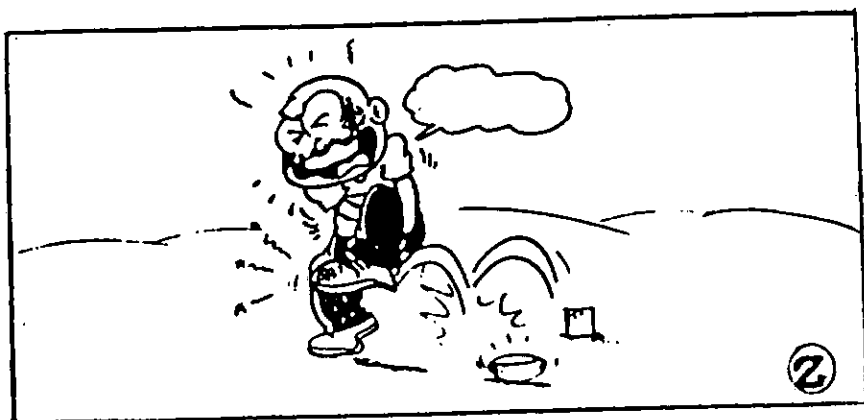
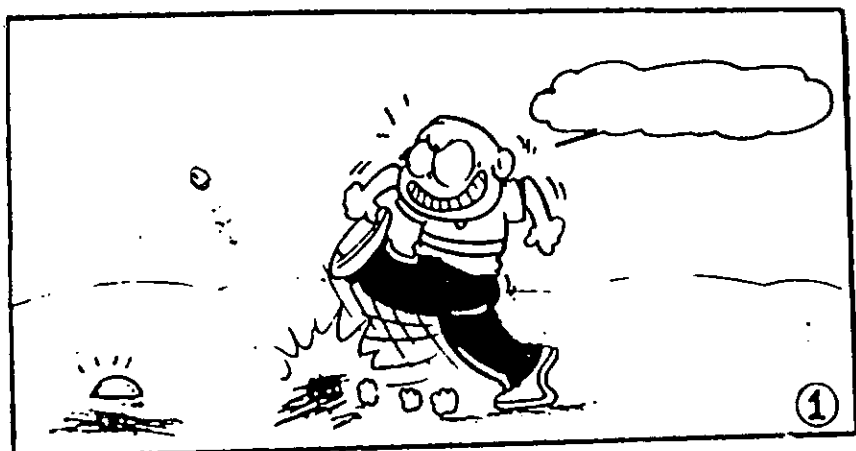
23. สิ่งที่อยู่ใต้น้ำคืออะไร

- ก. เรือล่ม
- ข. ก้อนหิน
- ค. ฟองน้ำ
- ง. โซดหิน

24. ภาพทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างของอะไร

- ก. ความทุกข์
- ข. ความหลงลืม
- ค. ความประมาท
- ง. ความคิดคะนอง

คำชี้แจง ให้ดูภาพข้างล่าง แล้วตอบคำถาม ข้อ 25

25. สิ่งที่อยู่ริมซ้ายสุดของภาพที่ 1 คืออะไร

- ก. ถ้วยชาม
- ข. กะลามะตูม
- ค. ลูกบอลผ่าครึ่ง
- ง. กะลามะพร้าว

ตาราง 10 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 1

ข้อทดสอบที่	p	r	Δ
1.	.74	.79	10.5
2.	.50	.34	13.0
3.	.56	.46	12.4
4.	.62	.87	11.8
5.	.74	.41	10.4
6.	.74	.79	10.5
7.	.74	.41	10.4
8.	.62	.36	11.8
9.	.68	.51	11.1
10.	.21	.31	16.2
11.	.56	.46	12.4
12.	.44	.24	13.6
13.	.63	.59	11.7
14.	.33	.25	14.8
15.	.78	.75	9.9
16.	.79	.31	9.8
17.	.68	.51	11.1
18.	.56	.46	12.4
19.	.67	.25	11.2
20.	.68	.51	11.1

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อทดสอบที่	p	r	Δ
21.	.44	.46	13.6
22.	.74	.79	10.5
23.	.37	.59	14.3
24.	.50	.55	13.0
25.	.44	.24	13.6

ตาราง 11 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 2

ข้อทดสอบที่	p	r	Δ
1.	.68	.51	11.1
2.	.26	.41	15.6
3.	.32	.83	14.9
4.	.44	.46	13.6
5.	.63	.59	11.7
6.	.29	.33	15.2
7.	.44	.46	13.6
8.	.62	.36	11.8
9.	.68	.51	11.1
10.	.50	.34	13.1
11.	.68	.51	11.1
12.	.50	.55	13.0
13.	.43	.67	13.7
14.	.44	.46	13.6
15.	.56	.46	12.4
16.	.44	.46	13.6
17.	.35	.30	14.5
18.	.57	.67	12.3
19.	.67	.25	11.2
20.	.79	.31	9.8

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อทดสอบที่	p	r	" Δ
21.	.56	.46	12.4
22.	.67	.25	11.2
23.	.68	.51	11.1
24.	.79	.31	9.8
25.	.68	.51	11.1

ตาราง 12 คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1

คนที่	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง				
	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	D	D ²
1.	10	6	16	12	7	19	3	9
2.	9	9	18	13	11	24	6	36
3.	10	7	17	16	14	30	13	169
4.	10	12	22	11	19	30	8	64
5.	7	8	15	14	11	25	10	100
6.	8	10	18	16	13	29	11	121
7.	15	12	27	19	15	34	7	49
8.	9	6	15	12	6	18	3	9
9.	12	11	23	15	14	29	6	36
10.	6	10	16	9	19	28	12	144
11.	7	5	12	11	9	20	8	64
12.	15	10	25	17	12	29	4	16
13.	7	9	16	11	15	26	10	100
14.	10	12	22	19	17	36	14	196
15.	8	7	15	8	12	20	5	25
16.	10	9	19	12	12	24	5	25
17.	12	10	22	14	12	26	4	16
N = 17	165	152	318	229	218	447	129	1,179

ตาราง 13 คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2

คนที่	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง				
	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	D	D ²
1.	6	6	12	8	8	16	4	16
2.	13	4	17	18	4	22	5	25
3.	11	5	16	14	6	20	4	16
4.	10	5	15	12	5	17	2	4
5.	7	6	13	9	7	16	3	9
6.	7	7	14	8	9	17	3	9
7.	10	6	16	15	6	21	5	25
8.	12	12	24	17	12	29	5	25
9.	11	9	20	14	9	23	3	9
10.	11	10	21	15	10	25	4	16
11.	15	12	27	16	14	30	3	9
12.	7	7	14	13	7	20	6	36
13.	12	11	23	14	13	27	4	16
14.	15	12	27	17	15	32	5	25
N = 14	147	112	259	190	125	315	56	240

ตาราง 14 คะแนนความสามารถในการอ่าน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง				
	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	รวม	D	D ²
1.	5	6	11	6	6	12	1	1
2.	6	6	12	7	6	13	1	1
3.	12	12	24	15	12	27	3	9
4.	11	9	20	11	9	20	0	0
5.	6	7	13	6	7	13	0	0
6.	11	7	18	11	7	18	0	0
7.	11	7	18	11	7	18	0	0
8.	10	9	19	10	9	19	0	0
9.	12	5	17	13	5	18	1	1
10.	17	13	30	19	13	32	2	4
N = 10	101	81	182	109	81	190	8	16

ภาคผนวก ข

คู่มือแผนการจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด
ตารางแสดงบทสวดวิปัสโลดซ์ส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด
เรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 1 การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

วันจันทร์ที่ 22 เดือน มกราคม พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่านิทานเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่กระตุ้นให้เด็กสนใจอ่านหนังสือและพัฒนาตนเองให้มีนิสัยรักการอ่าน

2. การเล่านิทานโดยใช้สื่อดึงดูดความสนใจและชักถามให้ใช้ความคิดจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในนิทานได้
2. นักเรียนขอยืมหนังสือนิทานไปอ่านอย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง

เนื้อหา นิทานเรื่อง แจ๊คผู้ขายผัก โดย บ้านเด็ก สำนักพิมพ์ต้นอ้อ ปี พ.ศ 2532

สื่อ และอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่นำมาเล่า 1 ชื่อเรื่อง และหนังสือนิทานที่เหลืออีกจำนวน 10 ชื่อเรื่อง
2. เครื่องฉายภาพเลือนพร้อมภาพนิ่ง เครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนกลุ่มทดลอง เช่น "ใครไม่เคยฟังนิทานบ้าง" "ชอบนิทานประเภทอะไร" "ส่วนมากครูจะเล่านิทานอย่างไร" สำหรับในครั้งนี้นักเรียนจะได้ฟังนิทานอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งได้นำนิทานมาจากหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด

2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า เป็นนิทานประเภทอะไรและชี้แนะกิจกรรมก่อนฟังและหลังฟังว่าจะปฏิบัติอย่างไร เช่น ในขณะที่ฟังควรคิดตามไปด้วยและหลังจากฟังแล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

3. เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว ผู้วิจัยเริ่มเปิดเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงและฉายภาพเลื่อน ซึ่งในภาพแรกเป็นภาพเครื่องหมายคำถาม [?] ส่วนภาพต่อไปเป็นภาพตามเนื้อเรื่องของนิทาน ซึ่งในขณะที่ฉายจะปรากฏภาพและเสียงสอดคล้องกันไปจนจบเรื่อง เมื่อถึงภาพ [สวัสดิ์] ผู้วิจัยจะปิดเครื่องฉายภาพเลื่อนและเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงทันที

ประเมินผล

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ เช่น

1.1 "ควรตั้งชื่อเรื่องนิทานนี้ว่าอย่างไร?" เมื่อนักเรียนช่วยกันตอบผู้วิจัยจะเขียนชื่อเรื่องตามที่นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อบนกระดาน และผู้วิจัยเผยแพร่ชื่อเรื่องนิทานที่แท้จริงโดยฉายภาพปกหนังสือนิทานเล่มที่นำมาเล่าให้นักเรียนดูร่วมกันมีเสียงประกอบจากแถบบันทึกเสียง และแสดงรูปเล่มของหนังสือนิทานเล่มนั้นให้นักเรียนดูด้วย

1.2 "นักเรียนคิดว่า ยักษ์ แจ็ค แม่ของแจ็ค ชายแก่เจ้าของเมล็ดถั่ว มีนิสัยอย่างไร?"

1.3 "นักเรียนชอบใครที่สุด เพราะอะไร?"

2. ผู้วิจัยตรวจสอบพฤติกรรมการยืมหนังสือนิทานว่าบรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

สรุป

1. ผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนทราบว่า มีหนังสือนิทานที่น่าสนใจอีกหลายเล่มในห้องสมุดซึ่งมีจำนวน 10 ชื่อเรื่องตามที่แสดงไว้ที่ชั้นหนังสือใหม่โดยแนะนำให้อ่านสิ่ง چاپจากบรรณนิทัศน์เพื่อตัดสินใจเลือกยืมไปอ่านแล้วกล่าวขอบคุณให้นักเรียนไปขอยืมอ่านต่อไป

2. เมื่อนักเรียนขอยืมไปอ่านแล้วให้ส่งคืนในวันทดลองถัดไป แต่ก่อนที่จะส่งคืนนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือด้วย

3. นักเรียนกลุ่มทดลองช่วยกันแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 5 คน เพื่อเตรียมตัวเล่นเกมแข่งขันเล่านิทานตามแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดครั้งที่ 4 โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกนิทานจากหนังสือที่อ่านไปแล้วมาเพียง 1 เรื่อง และเลือกรูปแบบการเล่านิทานตามความถนัดของนักเรียนแต่ละกลุ่มและให้นักเรียนแจ้งความจำนงค์ว่าได้อ่านนิทานเรื่องอะไร ใช้รูปแบบอะไร เช่น เล่าโดยแสดงท่าประกอบ เล่าโดยแสดงละครประกอบ เป็นต้น ให้ผู้วิจัยทราบก่อนที่จะมีการเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน ไม่น้อยกว่า 2 วัน

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ครั้งที่ 2-3, 5-6, 8-9, 11-12, 14-15, 17-18, 20-21, 23-24

การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน

วันพุธ, ศุกร์ เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ครั้งที่ 2 และ 3 ในวันที่ 24 มกราคม 2533 และ 26 มกราคม 2533
ครั้งที่ 5 และ 6 ในวันที่ 31 มกราคม 2533 และ 2 กุมภาพันธ์ 2533
ครั้งที่ 8 และ 9 ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2533 และ 10 กุมภาพันธ์ 2533
ครั้งที่ 11 และ 12 ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2533 และ 16 กุมภาพันธ์ 2533
ครั้งที่ 14 และ 15 ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2533 และ 23 กุมภาพันธ์ 2533
ครั้งที่ 17 และ 18 ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2533 และ 2 มีนาคม 2533
ครั้งที่ 20 และ 21 ในวันที่ 7 มีนาคม 2533 และ 9 มีนาคม 2533
ครั้งที่ 23 และ 24 ในวันที่ 14 มีนาคม 2533 และ 16 มีนาคม 2533

ความคาดหวัง

การสนทนาเรื่องที่เด็กในวัยเดียวกันเขียนขึ้นด้วยสำนวนภาษาของตนเอง นอกจากจะเป็นการประเทืองปัญญาในชีวิตประจำวันแล้ว ยังช่วยพัฒนาการอ่านไปสู่ประเด็นการวิเคราะห์วิจารณ์ และสังเคราะห์อีกด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถนำสนทนาในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายได้
2. นักเรียนสามารถดำเนินการสนทนาได้
3. นักเรียนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มผู้นำสนทนาได้

เนื้อหา ได้แก่ เรื่องที่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2526 ได้เขียนขึ้นด้วยสำนวนภาษาของตนเองและ

เขียนด้วยลายมือ โดยมีภาพประกอบ ซึ่งมีความยาวไม่เกินเรื่องละ 1 หน้ากระดาษ โดยผู้วิจัย ได้คัดเลือกนำมาเสนอ 16 ชื่อเรื่อง คือ เด็กขยัน เด็กขยันมาก เจ้าหนี้สาธิตาสัน กระต่าย เจ้าเล่ห์ ชายแก่กับชนวนสีน้ำเงิน ครอบครัวของอ้อย แมวน่ารัก นกากับคนโทน้ำ เด็กเกรง พี่น้องหลงทาง น้อยเป็นเด็กใจน้อย การช่วยเหลือลูกสุนัข ถ้าฉันเป็นครู ฝันเสื้อแสนสวย สัตว์ และช้างน้อยผจญภัยพรวน โดยดำเนินการตามลำดับชื่อเรื่องดังกล่าวมานี้

สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ เรื่องที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขียน ที่นำมาเสนอ 16 ชื่อเรื่อง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยเตรียมคัดเลือกนักเรียนในกลุ่มทดลองมาครั้งละ 5 คน เพื่อเป็นกลุ่มในการนำเสนอ โดยกำหนดหน้าที่ให้นักเรียน 4 คน เป็นผู้นำเสนอในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย คือ เหตุการณ์ในเรื่อง 1 คน ตัวละคร 1 คน สำนวนภาษา 1 คน และการวาดภาพประกอบ 1 คน ส่วนนักเรียนคนที่ 5 ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา เล่าเรื่องย่อ ดำเนินการและสรุป
2. ก่อนที่จะมีการนำเสนอ นั้น ผู้วิจัยจะมอบเนื้อเรื่องที่จะนำเสนอในแต่ละครั้งให้นักเรียนกลุ่มที่ทำหน้าที่ล่วงหน้าก่อน 1 วัน โดยมอบให้ครั้งละ 1 ชื่อเรื่อง ส่วนนักเรียนที่ร่วมฟังนั้นผู้วิจัยจะแจกให้ในวันที่มีการจัดสนทนา เพื่อให้ได้อ่านประกอบและมีส่วนร่วมในการสนทนาด้วย
3. ในวันสนทนา เมื่อนักเรียนในกลุ่มทดลองพร้อมเพรียงกันในห้องทดลองแล้ว ผู้ดำเนินการสนทนาจะเล่าเรื่องย่อของเรื่องที่นำมาเสนอ ส่วนผู้นำเสนอคนอื่นๆ จะสนทนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ หรือร่วมแสดงความคิดเห็นได้
5. ผู้ดำเนินการสนทนา กล่าวสรุปเรื่องที่ได้อ่านมาทั้งหมด

สรุป ประเมินผล

1. สังเกตการทำหน้าที่ของกลุ่มนำเสนอตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของผู้ฟัง
3. ผู้วิจัยแจ้งรายชื่อนักเรียนกลุ่มที่จะนำเสนอในครั้งต่อไปให้ทราบเพื่อจะได้เตรียม

การล่วงหน้าและมอบเนื้อเรื่องให้ไปอ่าน 1 ชื่อเรื่อง และชี้แจงมอบหมายให้แบ่งหน้าที่ตามความถนัดของนักเรียนแต่ละบุคคล

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ครั้งที่ 4 การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน

วันจันทร์ที่ 29 เดือน มกราคม พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานพึงพอใจ และช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. การแข่งขันเล่านิทานเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกและเป็นการประเมินผลว่าการเล่านิทานในห้องสมุดโรงเรียนได้ผลมากน้อยเพียงไร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงศิลปะการเล่านิทานในรูปแบบที่ตนเองเลือกได้
2. นักเรียนสามารถเล่านิทานและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในเรื่องได้

เนื้อหา เป็นเนื้อเรื่องจากหนังสือนิทานที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้เลือก และนำมาเสนอ กลุ่มละ 1 ชื่อเรื่อง (กลุ่มทดลองที่ 1 ห่านไข่เป็นทอง นักเดินทางซี้คย) (กลุ่มที่ 2 แดงดำ และเด็กโง่) สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ หนังสือนิทานเล่มที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกมาเสนอ และหนังสือนิทานเล่มอื่น ๆ ที่เหลือ

กิจกรรม

1. นักเรียนในกลุ่มทดลองช่วยกันแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 5 คนเพื่อเล่นเกมแข่งขัน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกรูปแบบการเล่านิทานตามความถนัดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงการเล่านิทาน (ตามรูปแบบที่เลือกนำมาเสนอ)

ประเมินผล

1. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงจบลงผู้วิจัยจะตั้งปัญหาให้นักเรียนในกลุ่มทดลองร่วมกันตอบ เช่น - นักเรียนคิดว่า... มีนิสัยอย่างไร ? - นักเรียนชอบใครที่สุด... เพราะอะไร ? หาก ... ไม่ทำอย่างนั้นเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร ?

2. ผู้วิจัยสังเกตการแสดงออกในการเล่านิทานและการมีส่วนร่วมในการตอบปัญหา

สรุป ประเมินผลกลุ่มที่ชนะการเล่นเกมตามลำดับผลงาน (เฉพาะกลุ่มทดลองที่ 1 เท่านั้น) ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตัดสินกันภายในใจ

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 7 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

วันจันทร์ที่ 7 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.
13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้สื่อที่มีทั้งภาพและเสียงธรรมชาติจะเป็นการสร้างบรรยากาศสมจริงให้ฟังได้เห็นภาพจนเกิดขึ้น
2. การเล่าเรื่องจากหนังสือด้วยวิธีการขมวดปมเรื่องจะทำให้สนใจอยากอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่ยังไม่ทราบ ได้
2. นักเรียนขอยืมหนังสือสารคดีไปอ่านอย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง

เนื้อหา หนังสือสารคดี เรื่อง นิชที่เป็นนิช โดย สิริวัตร ช่างโชติ สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น สื่อ และอุปกรณ์

1. หนังสือสารคดีที่นำมาเล่า 1 ชื่อเรื่อง และหนังสือสารคดีที่เหลืออีก 10 ชื่อเรื่อง
2. เครื่องฉายภาพเคลื่อนไหวภาพนิ่ง และเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงพร้อมแถบเสียง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับกลุ่มทดลองเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะเล่า โดยยกเหตุการณ์ สถานที่ที่เกี่ยวข้องมาถามนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่การฟังต่อไป
2. ผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนเตรียมตัวก่อนฟัง และหลังจากฟังว่า ในขณะที่ฟังควรใช้ความคิดตามไปด้วย และเตรียมตัวช่วยกันตอบคำถามหลังจากเล่าจบแล้ว

3. ผู้วิจัยเปิดเครื่องเล่นแถบเสียงและฉายภาพเลื่อน โดยภาพแรกจะเป็นเครื่องหมายคำถาม [?] และภาพต่อ ๆ ไปจะเป็นภาพเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในหนังสือ และภาพที่หามาจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งในขณะที่ฉายนั้นจะปรากฏภาพ และเสียงสอดคล้องกันไปตลอด จนถึงภาพปริศนา คือ ภาพดอกลำโพง ที่ผู้วิจัยต้องการชมวดบมเรื่อง และภาพสุดท้ายที่มีข้อความว่า [สวัสดี] ผู้วิจัยจะปิดเครื่องฉายภาพเลื่อน และเครื่องเล่นแถบเสียงทันที

ประเมินผล

1. ผู้วิจัยตั้งปัญหาให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

1.1 "เรื่องนี้ควรตั้งชื่อว่าอย่างไร ?" เมื่อนักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นพอสมควรแล้ว ผู้วิจัยจะเปิดเครื่องเล่นแถบเสียง และฉายภาพหน้าปกหนังสือสารคดีเล่มที่นำมาเล่าให้นักเรียนดูพร้อมกับแสดงรูปเล่มหนังสือเล่มนั้นให้นักเรียนได้ดูด้วย

1.2 "นักเรียนคิดว่าคนที่รับประทานผลลำโพงจะมีอาการเป็นอย่างไรบ้าง ?"

1.3 "นักเรียนคิดว่าพืชที่มีพิษที่ยังไม่ได้กล่าวถึงควรมีอะไรบ้าง ?"

2. ผู้วิจัยตรวจสอบสถิติการข้มหนังสือสารคดีว่าบรรลุตามจุดประสงค์ฯ หรือไม่

สรุป

หลังจากที่นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในปัญหาข้อ 1.2 และ 1.3 พอประมาณแล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวเสริมว่า ตอนจบของเรื่อง และเหตุการณ์ต่อไปน่าติดตาม สนุก และตื่นเต้น แล้วกล่าวเชิญชวนให้นักเรียนไปหาอ่านเองให้จบ และนำมาเล่าให้ผู้วิจัยและเพื่อนในห้องทดลองฟังในวันทดลองถัดไป

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 10 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

วันจันทร์ที่ 12 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. ความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยจากประสบการณ์เดิมผนวกกับความคิดความรู้สึกใหม่ที่ได้จากการอ่าน
2. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น
3. การฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งจะนำไปสู่การคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับความต้องการของตน และเป็นพื้นฐานในการวิจารณ์ต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นสั้น ๆ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ได้
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในรูปของการอภิปรายกลุ่มได้

เนื้อหา ได้แก่ เนื้อเรื่องที่นักเรียนคัดเลือกนำมาเสนอ 1 ชื่อเรื่อง กลุ่มทดลองที่ 1 เลือก หนูอ่านไปโรงเรียน กลุ่มทดลองที่ 2 เลือก เด็กทันโลก

สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ หนังสือที่นักเรียนนำมาเสนอ 1 ชื่อเรื่อง และภาพประกอบเพิ่มเติม และแบบบันทึกการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งหนังสือนิทาน และหนังสือสารคดี

กิจกรรม

1. เมื่อนักเรียนขอยืมหนังสือไปอ่าน ก่อนที่จะส่งคืนหนังสือ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้ และส่งคืนผู้วิจัยทุก ๆ ครั้ง พร้อมกับเล่มหนังสือ

2. จัดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่มใหญ่ โดยจัดโต๊ะเป็นรูปตัว "U"

3. นักเรียนเลือกหนังสือที่น่าสนใจที่สุด 1 ชื่อเรื่อง และให้นักเรียนเลือกตัวแทน 1 คน ให้เล่าเรื่องย่อ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

4. ผู้วิจัยเป็นแกนนำอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เช่น เกี่ยวกับการวาดภาพประกอบเรื่อง ลักษณะของรูปเล่ม เหตุการณ์ในเรื่อง ลักษณะของตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

5. ผู้วิจัย และนักเรียนกลุ่มทดลองร่วมกันสรุปประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ

สรุป และประเมินผล

1. สังเกตการเขียนแสดงความคิดเห็นจากแบบบันทึกที่กำหนดให้
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม
3. ผู้วิจัยที่แนะนำให้นักเรียนใช้ความคิดในขณะที่อ่าน เช่น ให้ตั้งคำถามในใจอยู่เสมอว่าทำไม เพราะเหตุใด และหาคำตอบจากเรื่องให้ได้
4. เสนอแนะให้นักเรียนจดบันทึกประเด็นสำคัญ ๆ และข้อคิดที่ได้จากการอ่านหนังสือ

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 13 การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

วันจันทร์ที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่านิทานเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่กระตุ้นให้เด็กสนใจอ่านหนังสือและพัฒนาตนเองให้มีนิสัยรักการอ่าน

2. การเล่านิทานโดยใช้สื่อดึงดูดความสนใจและชักถามให้ใช้ความคิดจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในนิทานได้

2. นักเรียนขอยืมหนังสือนิทานไปอ่านอย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง

เนื้อหา นิทานเรื่อง นางฟ้าสีเขียว โดย สมกัญญา นานิชกิจ สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก

สื่อ และอุปกรณ์

1. หนังสือนิทานที่นำมาเล่า 1 ชื่อเรื่อง และหนังสือนิทานที่เหลืออีกจำนวน 10 ชื่อเรื่อง

2. เครื่องฉายภาพเลื่อนพร้อมภาพนิ่ง เครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนกลุ่มทดลอง เช่น "ใครไม่เคยฟังนิทานบ้าง" "ชอบนิทานประเภทอะไร" "ส่วนมากครูจะเล่านิทานอย่างไร" สำหรับในครั้งนี้นักเรียนจะได้ฟังนิทานอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งได้นำนิทานมาจากหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด

2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า เป็นนิทานประเภทอะไรและชี้แนะกิจกรรมก่อนฟังและหลังฟังว่าจะปฏิบัติอย่างไร เช่น ในขณะที่ฟังควรคิดตามไปด้วยและหลังจากฟังแล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

3. เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว ผู้วิจัยเริ่มเปิดเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงและฉายภาพเลื่อนซึ่งในภาพแรกเป็นภาพเครื่องหมายคำถาม [?] ส่วนภาพต่อไปเป็นภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานซึ่งในขณะที่ฉายจะปรากฏภาพและเสียงสอดคล้องกันไปจนจบเรื่อง เมื่อถึงภาพ [สวัสดี] ผู้วิจัยจะปิดเครื่องฉายภาพเลื่อนและเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงทันที

ประเมินผล

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ เช่น

1.1 "ควรตั้งชื่อเรื่องนิทานนี้ว่าอย่างไร?" เมื่อนักเรียนช่วยกันตอบผู้วิจัยจะเขียนชื่อเรื่องตามที่นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อบนกระดาน และผู้วิจัยเผยชื่อเรื่องนิทานที่แท้จริงโดยฉายภาพปกหนังสือนิทานเล่มที่นำมาเล่าให้นักเรียนดูพร้อมกับมีเสียงประกอบจากแถบบันทึกเสียง และแสดงรูปเล่มของหนังสือนิทานเล่มนั้นให้นักเรียนดูด้วย

1.2 "นักเรียนคิดว่า ยักษ์สีดำ นางฟ้าสีเขียว รอน และส้มเขียว มีนิสัยอย่างไร?"

1.3 "นักเรียนชอบใครที่สุด เพราะอะไร?"

2. ผู้วิจัยตรวจสอบพฤติกรรมการยืมหนังสือนิทานว่าบรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

สรุป

1. ผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนทราบว่า มีหนังสือนิทานที่น่าสนใจอีกหลายเล่มในห้องสมุดซึ่งมีจำนวน 10 ชื่อเรื่องตามที่แสดงไว้ที่ชั้นหนังสือใหม่โดยแนะนำให้อ่านสิ่ง چاپจากบรรณิกัศน์เพื่อตัดสินใจเลือกยืมไปอ่านแล้วกล่าวขอบคุณให้นักเรียนไปขอยืมอ่านต่อไป

2. เมื่อนักเรียนขอยืมไปอ่านแล้วให้ส่งคืนในวันทดลองถัดไป แต่ก่อนที่จะส่งคืนนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือด้วย

3. นักเรียนกลุ่มทดลองช่วยกันแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 5 คน เพื่อเตรียมตัวเล่นเกมแข่งขันเล่านิทานตามแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดครั้งที่ 16 โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกนิทานจากหนังสือที่อ่านไปแล้วมาเพียง 1 เรื่อง และเลือกรูปแบบการเล่านิทานตามความถนัดของนักเรียนแต่ละกลุ่มและให้นักเรียนแจ้งความจำนงค์ว่าได้อ่านนิทานเรื่องอะไร ใช้รูปแบบอะไร เช่น เล่าโดยแสดงท่าประกอบ เล่าโดยแสดงละครประกอบ เป็นต้น ให้ผู้วิจัยทราบก่อนที่จะมีการเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน ไม่น้อยกว่า 2 วัน

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ครั้งที่ 16 การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน

วันจันทร์ที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. การแข่งขันเล่านิทานเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกและเป็นการประเมินผลว่าการเล่านิทานในห้องสมุดโรงเรียนได้ผลมากน้อยเพียงไร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงศิลปะการเล่านิทานในรูปแบบที่ตนเลือกได้
2. นักเรียนสามารถเล่านิทานและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในเรื่องได้

เนื้อหา เป็นเนื้อเรื่องจากหนังสือนิทานหรือจากแหล่งอื่น ๆ ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้เลือก และนำมาเสนอ กลุ่มละ 1 ชื่อเรื่อง (กลุ่มทดลองที่ 1 กำหนดไปกรุงเทพฯ ครูดอย) (กลุ่มทดลองที่ 2 พ่อมด นางฟ้าสีเขียว)

สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ หนังสือนิทานเล่มที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกมาเสนอ และหนังสือนิทานเล่มอื่น ๆ ที่เหลือ

- กิจกรรม
1. นักเรียนในกลุ่มทดลองช่วยกันแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 5 คนเพื่อเล่นเกมแข่งขัน
 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกรูปแบบการเล่านิทานตามความถนัดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงการเล่านิทาน (ตามรูปแบบที่เลือกนำมาเสนอ)

ประเมินผล

1. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงจบลงผู้วิจัยจะตั้งปัญหาให้นักเรียนในกลุ่มทดลองร่วมกันตอบ เช่น - นักเรียนคิดว่า... มีนิสัยอย่างไร ? - นักเรียนชอบใครที่สุด... เพราะอะไร ? หาก ... ไม่ทำอย่างนั้นเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร ?

2. ผู้วิจัยสังเกตการแสดงออกในการเล่านิทานและการมีส่วนร่วมในการตอบปัญหา

สรุป ประเมินผลกลุ่มที่ชนะการเล่นเกมตามลำดับผลงาน (เฉพาะกลุ่มทดลองที่ 1 เท่านั้น) ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตัดสินกันเอง

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 19 การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว

วันจันทร์ที่ 5 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้สื่อที่มีทั้งภาพและเสียงธรรมชาติจะเป็นการสร้างบรรยากาศสมจริงให้ฟังได้เห็นภาพพจน์ดีขึ้น

2. การเล่าเรื่องจากหนังสือด้วยวิธีการขมวดปมเรื่องจะทำให้สนใจอยากอ่านต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่ยังไม่ทราบ ได้

2. นักเรียนขอยืมหนังสือสารคดีไปอ่านอย่างน้อย 10 ชื่อเรื่อง

เนื้อหา หนังสือสารคดี เรื่อง บึงบรเห็ด โดย ภู ตะนาวศรี สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

สื่อ และอุปกรณ์

1. หนังสือสารคดีที่นำมาเล่า 1 ชื่อเรื่อง และหนังสือสารคดีที่เหลืออีก 10 ชื่อเรื่อง

2. เครื่องฉายภาพเลือนหรือภาพนิ่ง และเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงพร้อมแถบเสียง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับกลุ่มทดลองเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะเล่า โดยยกเหตุการณ์ สถานที่ ที่เกี่ยวข้องกับคำถามนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่การฟังต่อไป

2. ผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนเตรียมตัวก่อนฟัง และหลังจากฟังว่า ในขณะที่ฟังควรใช้ความคิดตามไปด้วย และเตรียมตัวช่วยกันตอบคำถามหลังจากเล่าจบแล้ว

3. ผู้วิจัยเปิดเครื่องเล่นแถบเสียงและฉายภาพเลื่อน โดยภาพแรกจะเป็นเครื่องหมายคำถาม [?] และภาพต่อ ๆ ไปจะเป็นภาพเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในหนังสือ และภาพที่หามาจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งในขณะที่ฉายนั้นจะปรากฏภาพ และเสียงสอดคล้องกันไปตลอด จนถึงภาพปริศนาที่ผู้วิจัยต้องการหมวดหมู่เรื่อง และภาพสุดท้ายที่มีข้อความว่า [สวัสดิ์] ผู้วิจัยจะปิดเครื่องฉายภาพเลื่อน และเครื่องเล่นแถบเสียงทันที

ประเมินผล

1. ผู้วิจัยตั้งปัญหาให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

1.1 "เรื่องนี้ควรตั้งชื่ออย่างไร ?" เมื่อนักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นพอสมควรแล้ว ผู้วิจัยจะเปิดเครื่องเล่นแถบเสียง และฉายภาพหน้าปกหนังสือสารคดีเล่มที่นำมาเล่าให้นักเรียนดูร่วมกันแสดงรูปเล่มหนังสือเล่มนั้นให้นักเรียนได้ดูด้วย

1.2 "นักเรียนทราบหรือไม่ว่าพันธุ์ใหม่ของโลกชื่ออะไร ?"

1.3 "นักเรียนคิดว่ารายละเอียดต่อไปในหนังสือสารคดีนี้จะมียะไรบ้าง ?"

2. ผู้วิจัยตรวจสอบพฤติกรรมการยืมหนังสือสารคดีว่าบรรลุตามจุดประสงค์ฯ หรือไม่

สรุป

หลังจากที่นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในปัญหาข้อ 1.2 และ 1.3 พอประมาณแล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวเสริมว่า ตอนจบของเรื่อง และเหตุการณ์ต่อไปน่าติดตาม สนุก และตื่นเต้น แล้วกล่าวเชิญชวนให้นักเรียนไปหาอ่านเองให้จบ และนำมาเล่าให้ผู้วิจัยและเพื่อนในห้องทดลองฟังในวันทดลองถัดไป

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ครั้งที่ 22 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

วันจันทร์ที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2533 เวลา 13.00 - 13.30 น.

13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด

1. ความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยจากประสบการณ์เดิมผนวกกับความคิดความรู้สึกใหม่ที่ได้จากการอ่าน
2. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นทำให้โลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น
3. การฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งจะนำไปสู่การคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับความต้องการของตน และเป็นพื้นฐานในการวิจารณ์ต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นสั้น ๆ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ได้
2. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในรูปของการอภิปรายกลุ่มได้

เนื้อหา ได้แก่ เนื้อเรื่องที่นักเรียนคัดเลือกนำมาเสนอ 1 ชื่อเรื่อง กลุ่มทดลองที่ 1 เลือกปลาบึก กลุ่มทดลองที่ 2 เลือก ร่มชาขี้ชา

สื่อ และอุปกรณ์ ได้แก่ หนังสือที่นักเรียนนำมาเสนอ 1 ชื่อเรื่อง และภาพประกอบเพิ่มเติม และแบบบันทึกการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งหนังสือนิทาน และหนังสือสารคดี

กิจกรรม

1. เมื่อนักเรียนขอยืมหนังสือไปอ่าน ก่อนที่จะส่งคืนหนังสือ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้ และส่งคืนผู้วิจัยทุก ๆ ครั้งพร้อมกับเล่มหนังสือ

2. จัดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่มใหญ่ โดยจัดโต๊ะเป็นรูปตัว "U"

3. นักเรียนเลือกหนังสือที่น่าสนใจที่สุด 1 ชื่อเรื่อง และให้นักเรียนเลือกตัวแทน 1 คน ให้เล่าเรื่องย่อ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

4. ผู้วิจัยเป็นแกนนำอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เช่นเกี่ยวกับการวาดภาพประกอบเรื่อง ลักษณะของรูปเล่ม เหตุการณ์ในเรื่อง ลักษณะของตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

5. ผู้วิจัย และนักเรียนกลุ่มทดลองร่วมกันสรุปประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ

สรุป และประเมินผล

1. สังเกตการเขียนแสดงความคิดเห็นจากแบบบันทึกที่กำหนดให้
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม
3. ผู้วิจัยชี้แนะให้นักเรียนใช้ความคิดในขณะที่อ่าน เช่น ให้ตั้งคำถามในใจอยู่เสมอว่าทำไม เพราะเหตุใด และหาคำตอบจากเรื่องให้ได้
4. เสนอแนะให้นักเรียนจดบันทึกประเด็นสำคัญ ๆ และข้อคิดที่ได้จากการอ่านหนังสือ

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

บริการทุกครึ่ง การแสดงหนังสือทดลองพร้อมบรรณิกัศน์

วันจันทร์ พุธ และศุกร์ เวลา 13.00 -13.30 น.และ 13.35 - 14.05 น.

ความคิดรวบยอด การแสดงหนังสือพร้อมบรรณิกัศน์ เป็นวิธีการแนะนำหนังสือวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านหนังสือได้รวดเร็วขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกยืมหนังสือได้เร็วขึ้น
2. นักเรียนสามารถอ่านสังเขปเรื่องเพื่อตัดสินใจเลือกจากบรรณิกัศน์ได้

สื่อ และอุปกรณ์

หนังสือจำนวน 20 ชื่อเรื่อง บรรณิกัศน์จำนวน 20 แผ่น แผ่นป้ายโปสเตอร์บอกรายการ "หนังสือใหม่ที่น่าสนใจ" ขึ้นแสดงหนังสือใหม่ แผ่นภาพการ์ตูนชนิดแข็ง เป็นรูปทำหนังสือ หนังสือ และทำขึ้นถือหนังสือแนบอกและถือดินสอ ซึ่งมีความสูงขนาด 1 เมตร

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำหนังสือสารบันเทิง และสารคดีจำนวน 20 ชื่อเรื่องมาจัดทำบรรณิกัศน์สังเขป โดยนำมาตัดเป็นแผ่นติดผนังลงบนแผ่นชาร์ทเทา-ขาวชนิดหนาซึ่งได้เตรียมตัดไว้ให้มีความสูงกว่าเล่มหนังสือแต่ละเล่ม แล้วนำแผ่นบรรณิกัศน์ที่ได้ฉีกเรียบร้อยแล้ววางซ้อนไว้ด้านหลังของหนังสือแต่ละเล่ม ซึ่งรายการบรรณิกัศน์จะปรากฏอยู่เหนือขอบบนสุดของหนังสือ
2. ผู้วิจัยนำหนังสือ 20 ชื่อเรื่องพร้อมบรรณิกัศน์วางเรียงไว้ที่ชั้นหนังสือใหม่ที่นักเรียนสามารถอ่าน และเลือกหยิบได้สะดวก โดยแนะนำให้อ่านสังเขปจากบรรณิกัศน์เพื่อตัดสินใจเลือกยืมไปอ่าน แล้วกล่าวเชิญชวนให้นักเรียนไปขอยืมอ่านต่อไป

สรุป และประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่อ่านบรรณิกัศน์เพื่อตัดสินใจเลือกหนังสือ
 2. สังเกตการใช้เวลาในขั้นตอนของการเลือกหนังสือ
 3. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการแสดงหนังสือพร้อมบรรณิกัศน์
-

แผนการจัดบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

บริการทุกครึ่ง การบริการให้ยืม-คืนหนังสืออ่าน

บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา เวลา 07.30 - 16.00 น.

ความคิดรวบยอด การให้บริการยืม-คืนหนังสือที่จัดระบบอย่างเป็นระเบียบทำให้สะดวกต่อการให้บริการ และสามารถเก็บสถิติข้อมูลได้ถูกต้องรวดเร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถยืม-คืนหนังสือได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา หนังสือสารบันเทิงและหนังสือสารคดี จำนวน 20 ชื่อเรื่องที่ได้จัดเตรียมไว้แล้ว

สื่อ และอุปกรณ์

1. หนังสือจำนวน 20 ชื่อเรื่อง พร้อมบรรณนิทัศน์ 20 แผ่น
2. บัตรยืมหนังสือตามจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในแผนกยืม-คืน

กิจกรรม

1. ระบบให้บริการยืม-คืนหนังสือ นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มจะต้องดำเนินการยืม-คืนหนังสือ (ทั้งยืมอ่านภายในและยืมออก) ให้ถูกต้องตามระเบียบของห้องสมุดที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะทำบัตรยืมให้แก่ นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยจัดทำในรูปของช่องบัตรยืมที่สามารถตรวจสอบได้ทุกครั้งว่า ได้ยืมหนังสืออะไร จำนวนกี่เล่ม และแยกสีของบัตรยืมให้แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการนำไปบันทึกลงในตารางบันทึกสถิติ

2. ในกาที่ยืมหนังสืออ่านนั้น นักเรียนต้องยืมหนังสืออ่านในห้องทดลอง (ห้องสมุด) โดยกรอกรายการยืมลงในบัตรหนังสือ และสอดบัตรหนังสือไว้ในบัตรยืมของนักเรียน และนำไปวางไว้ในกล่องเรียงบัตรที่ได้เตรียมไว้ แล้วกลับไปนั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดตามความสะดวกของแต่ละบุคคล หากสามารถอ่านเสร็จในช่วงเวลานั้นและพร้อมที่จะกรอกรายการบันทึกสถิติความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ ให้ขอรับแบบบันทึกฯ จากผู้วิจัยไปดำเนินการได้ทันที ซึ่งผู้วิจัยจะต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อตอบข้อซักถาม และข้อสงสัยของนักเรียนด้วย ในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถอ่านจบเล่มภายในช่วงเวลาที่ทดลอง ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนขอยืมหนังสือเล่มนั้นกลับไปอ่านที่บ้านได้ครั้งละ 1 เล่ม และนำกลับมาเพื่อแจ้งความจำนงขอรับแบบบันทึกฯ ไปดำเนินการในวันทดลองถัดไป

3. หลังจากการทดลองสิ้นสุดลงในแต่ละวัน ผู้วิจัยจะทำการบันทึกสถิติการยืม-คืนของนักเรียนในกลุ่มทดลองแต่ละบุคคล โดยบันทึกในรูปของตาราง 2 ตาราง (รายละเอียดดูที่ตารางที่ 14 และ 15)

4. ก่อนที่จะส่งคืนหนังสือ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้ และนำส่งคืนผู้วิจัยทุก ๆ ครั้งพร้อมกับเล่มหนังสือ

สรุป และประเมินผล

สังเกตการยืม-คืนหนังสือของนักเรียนทุกครั้งว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

ตาราง 16 รายการหนังสือที่อ่านของกลุ่มทดลองที่ 1

ชื่อ (ด.ช./ด.ญ.)นามสกุล.....

ชื่อผู้แต่ง	ชื่อหนังสือ	รหัส	วัน เดือน ปี
1. จ้อย เน้นทวิชัยรินทร์	ร่วมฮาฮา	001	
2. สรรพสิทธิ์ ภิรมย์พลัด	ความสงสัยของจ้อย	002	
3. วิสา พรหมจันทร์	หมาคือ	003	
4. สมนึก พานิชกิจ	นางฟ้าสีเขียว	004	
5. สุรินทร์ สุเวนทรรักษ์	สิงโตเจ้าเล่ห์	005	
6.	อีบบจอมกน	006	
7. อำนาจ เอ็นสหาย	สิงหนัสนวดเก่ง	007	
8. อำนาจ เอ็นสหาย	หนูอ้วนไปโรงเรียน	008	
9. อัจฉรา บุญลาโบ	ช้างกับกระแต	009	
10. อุดม ดุจศรีวัชร	กระต่ายน้อยผจญภัย	010	
11. กิ่งบุญ ชีระชาติ	ปลาบิน	011	
12. นลับลึง มูลศิลป์	กีฬาโอลิมปิกสัตว์	012	
13. ภู ตะนาวศรี	เด็กทันโลก	013	
14. ภู ตะนาวศรี	นกเค้าแมวไทย	014	
15. ภู ตะนาวศรี	นกฮูกไทย	015	
16. ภู ตะนาวศรี	บึงบรเห็ด	016	
17. สุรินทร์ ช่างโซติ	พืชที่เป็นพิษ	017	
18. สุทิน สัมปโตตะวานิช	เปิดโลกดาวแดง	018	
19. อภิวัฒน์ วัฒนชัย	สนุกกับคอมพิวเตอร์	019	
20. อุดม ดุจศรีวัชร	ยาเสพติด	020	
21. บ้านเด็ก	นักฝันยักษ์	BB	

แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

ชื่อ ค.ศ.,ค.ญ.....นามสกุล.....

ชื่อผู้แต่ง.//ชื่อหนังสือ.//ครั้งที่พิมพ์.//สถานที่พิมพ์.//สำนักพิมพ์./ปีที่พิมพ์.

.....
.....

1. ตัวละครที่ข้าพเจ้าชอบ.....

เพราะ.....

2. ตัวละครที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ.....

เพราะ.....

3. ตอนที่ข้าพเจ้าชอบที่สุดในเรื่องนี้ คือ.....

เพราะ.....

4. ข้อคิด และคติเตือนใจที่ได้จากเรื่องนี้ คือ.....

.....

5. รูปเล่มมีขนาดเหมาะสมในการหยิบอ่านหรือไม่.....

6. ภาพในเล่มมีสีสวยงามหรือไม่.....

7. ขนาดตัวหนังสือในเล่มอ่านง่าย หรือยาก.....

8. จำนวนหน้าในเล่มมีมาก หรือน้อยเกินไป หรือพอดี.....

9. หากไม่มีภาพในเล่ม นักเรียนจะอ่านเข้าใจหรือไม่.....

10. อื่น ๆ.....

ตาราง 17 บทสคริปต์โลดชุดส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ลำดับ	ภาพ	แฉีกผู้มายักษ์ (A)	เสียงประกอบ
1.	ครอบครัวแฉีก	... ในชนบทห่างไกลจากตัวเมืองมีหญิงหม้ายกับลูกชายชื่อแฉีก แฉีกเป็นเด็กที่ขี้นิสัยร่าเริงช่วยแม่ทำงานทุกอย่าง โดยเฉพาะครอบครัวเขามีสมบัติชิ้นสุดท้ายที่พ่อทิ้งไว้ก่อนตายคือแม่วัว แฉีกจึงช่วยหาน้ำและหญ้ามาให้แม่วัวกินเป็นประจำและนำน้ำนมวัวไปขายเพื่อเอาเงินมาซื้ออาหารกินในแต่ละวัน ต่อมาแม่วัวเริ่มแก่ตัวลงมากจึงให้น้ำมน้อยลง วันหนึ่งแม่ของแฉีกจึงพูดกับแฉีกว่า "วัวของเราให้นมน้อยแล้วนะลูก เราไม่มีอะไรขายเพื่อนำเงินไปซื้ออาหารกินกันแล้ว พรุ่งนี้แม่วัวไปขายเถอะนะลูก พยายามขายให้ได้ราคาดีที่สุดนะ ที่จริงแม่ไม่อยากขายมันหรอก แต่เราไม่มีสมบัติอะไรเลย...."	เสียงทุบหลัก เทน้ำ ทำงาน
2.	แฉีกขายวัว	 วันรุ่งขึ้นแฉีกจึงวิ่งไปขายในตัวเมือง ในระหว่างทางเขาได้พบชายแก่คนหนึ่ง ชายแก่ถามเขาว่า "จะไปไหนล่ะพ่อหนุ่ม" แฉีกได้เล่าเรื่องให้ชายแก่ฟัง.... ชายแก่จึงซื้อวัวของแฉีก ชายแก่ส่งเมล็ดถั่วให้พร้อมกับกล่าว	เสียงนกขามเข้า

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	แฉีกผู้เข้าช้ (A)	เสียงประกอบ
2.	แฉีกชายว้าว	ว่า "รับไปเกิดเจ้าจะไม่เสียใจเพราะมันเป็นเมล็ดถั่วพิเศษ" ชายแกจึงจูงว้าวจากไป...	เสียงว้าวเดิน
3.	แม่ชว้างถั่วทั้ง	... เมื่อแฉีกกลับ ไปถึงบ้านก็ เรียกแม่ทันที "แม่ครับ..แม่ครับ..และเล่า เรื่องให้แม่ฟัง.. แม่โกรธแฉีกมากว่าเป็นเรื่องเหลวไหลแม่จึงชว้างเมล็ดถั่วออกนอกหน้าต่าง..." อาหารเย็นนี้เราไม่มีกินแล้ว นี่เย็นแล้วไม่รู้จะไปยืมอาหารจากเพื่อนบ้านที่ไหน" ...สองแม่ลูกก็เข้านอนด้วยความหิวและความเศร้า...	เสียงเคาะประตู เสียงโยนของ
4.	ต้นถั่วพิเศษ	... ต้นเข้าที่นั้นมา เมื่อสองแม่ลูก ได้พบกับต้นถั่วยักษ์จึงมองดูด้วยความตื่นเต้น "มันเป็นไปได้หรือลูก" แม่ครับขอดถั่วมันอยู่ที่ไหนละ โอ๊ะโฮ..ใหญ่จริง ๆ ขอผมปีนขึ้นไปดูได้ไหมแม่... ขณะแฉีกปีนต้นถั่วนั้น ได้พบนางฟ้าองค์หนึ่งจึงได้เล่าเรื่องราวให้แฉีกฟังว่า "ข้างบนนี้มีปราสาทยักษ์รายตนหนึ่งมันได้ฆ่าพ่อของเจ้าขณะที่เจ้ายังเล็ก ๆ อยู่ และขโมยสมบัติของพ่อเจ้ามาหมดทุกอย่างเจ้าจงกำจัดมันให้ได้ และนำทรัพย์สินสมบัติของครอบครัวเจ้ากลับคืนมา" และนางได้อวยพรให้แฉีกประสบความสำเร็จ...	เสียงยามเข้า เสียงตกใจ เสียงบรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	แฉิกผู้ฆ่ายักซ์ (A)	เสียงประกอบ
5.	ยักซ์นับเงิน	... เมื่อแฉิกป็น ไปถึงปราสาทจึงป็นแอบ เข้าไปในปราสาทยักซ์ทันที และเห็นเจ้ายักซ์ กำลังนับเงินอยู่ในห้องแฉิกจึงแอบซ่อนตัวอยู่ใน ห้องนั้น เมื่อยักซ์นอนหลับแฉิกจึงแอบหยิบเงินที่ ถูกขโมยไปกลับคืนมาและได้ต้นถั่วลงมาอย่าง รวดเร็วและเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้แม่ฟัง...	บรรเลงเร้าใจ
6.	สัตว์เลี้ยงของแฉิก	...แม่และแฉิกจึงมีเงินมากมาย ได้ซื้อ วัว ไก่ และสัตว์ต่าง ๆ มาเลี้ยงเป็นจำนวนมาก แฉิกไม่ลืมบุญคุณชายแก่ที่ให้ตัวแก่เขาเลย...	เสียงนกเสียงสัตว์
7.	ยักซ์ฝังเงิน	...วันต่อมาแฉิกได้ป็น ไปที่ปราสาทยักซ์ อีกครั้งหนึ่งเพื่อจะ ป็นนำสมบัติของเขากลับมา ให้แฉิกได้ไปซ่อนตัวอยู่ในปราสาทเช่นเคย ตกเห็นเจ้ายักซ์กลับมายังปราสาทเมื่อเจ้ายักซ์ ร้ายกินอาหารเสร็จแล้วก็สั่งภรรยาให้นำไก่มา วางไว้บนโต๊ะยักซ์ได้สั่งให้แม่ไก่ออกไข่มาเป็น ไข่ทองคำ หลังจากนั้นได้สั่งให้นำเงินมาให้ เงิน ได้บรรเลงเสียงขึ้นเองอย่างไพเราะ.....	เสียงเงิน

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	นักผู้มายักษ์ (A)	เสียงประกอบ
8.	ยักษ์หลับ	...เสียงเพลงนิทานหวานไพเราะทำให้ ยักษ์หลับสนิทจนจืดจางหายไปเอาแม่ไก่เพื่อนำไปให้ แม่ดูว่าเป็นของตนเองหรือไม่ และคว้าเอาเงิน ไปด้วย เสียงนิทานจึงร้องขึ้น "ช่วยด้วย ๆ ช่วยด้วย..."	เสียงยักษ์กรน เสียงไก่
9.	ยักษ์วิ่งไล่ตาม	เสียงนิทานร้องด้วยความตกใจกลัวที่ เห็นคนแปลกหน้าจืดจางถือเอาเงิน และไก่วิ่งไป ที่หน้าต่าง ขณะที่จืดจางหน้าต่างอยู่นั้นเจ้ายักษ์ ก็ตื่นขึ้นมาและวิ่งไล่ตามนักไป.....	บรรเลงตื้นเต้น
10.	ยักษ์ป็นต้นไม้ไล่ตาม	"เจ้าเด็กร้าย" ครั้งหนึ่งเจ้าก็เคยมา ขโมยเงินของข้าวันนี้เจ้าก็มาเอาเงินของข้าไป วันนี้เจ้าต้องตายแน่ ๆ " นักป็นลงมาตามขอดถั่วอย่างรวดเร็วและ ยักษ์ก็ป็นตามมาอย่างติด ๆ เช่นกัน แต่เจ้า เล็กกว่าจึงวิ่งได้เร็วกว่าเมื่อเจ้าใกล้จะถึง โคนต้นถั่วได้ตะโกนให้แม่นำขวานมาให้เมื่อมา ถึงนั้นเจ้ารีบใช้ขวานฟันต้นถั่วทันที เมื่อต้นถั่ว ขาดลงยักษ์จึงหล่นลงมาคอหักตายทันที....	เสียงรีบเร่ง เสียงบรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์ (A)	เสียงประกอบ
11.	สวัสดี	"สวัสดี"	เสียงบรรเลง
12.	หน้าปก	นิทานเรื่องนี้ชื่อ "แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์" หนังสือเล่มนี้อยู่ในห้องสมุดของเราแล้วนักเรียนท่านใดสนใจอ่านเพิ่มเติมขอยืมอ่านได้ตั้งแต่บัดนี้ได้เลยนะคะ...	เสียงบรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	พืชที่เป็นพิษ (B)	เสียงประกอบ
1.	ต้นตำแย	...พืชที่เป็นพิษนี้มีส่วนต่าง ๆ เหมือนกับพืชทั่ว ๆ ไปแต่อาจจะมีพิษสะสมอยู่ที่ใบ ที่ดอก ที่ผล หรือเมล็ด หรือลำต้นก็ได้ พืชบางชนิดมีสีดอกสวยงามจึงมีคนนำไปปลูกไว้ที่บ้าน และริมทางเดิน...	เสียงบรรเลง <u>สุมาวดี</u>
1.	ต้นตำแย	พิษในพืชอาจเป็นพิษที่ไม่ร้ายแรง เมื่อเราไปสัมผัสอาจจะคันน้ำเป็นพิษร้ายแรงอาจจะทำให้ผิวหนังที่กินเข้าไปถึงตายได้และแม้แต่ผิวหนังก็ยังไม่ว่าเข้าไปเกาะดังนั้นเราจึงควรระวังจากพืชต่อไปนี้... <u>ตำแย</u> มีพิษอย่างอ่อน ถ้าถูกผิวหนังจะทำให้คัน มีพิษอยู่ที่ขนซึ่งมีอยู่ทุกส่วนของต้น ตำแยงอกงามในฤดูฝน และแห้งตายในฤดูร้อน ชอบขึ้นอยู่ตามที่รกร้างทั่ว ๆ ไป...	เสียงบรรเลง <u>สุมาวดี</u> บรรเลง
2.	หมามุ่ย	<u>หมามุ่ย</u> เป็นไม้เถาเลื้อยขึ้นต้นไม้หรือที่รกร้าง พืชของหมามุ่ยอยู่ที่ขนบนผิว เมื่อผิวแก่เป็นสีน้ำตาลขนนี้จะร่วงและปลิวไปตามลมเมื่อถูกผิวหนังจะคันอยู่หลายชั่วโมง หมามุ่ยงอกงามในฤดูฝนและแห้งตายในฤดูร้อน	บรรเลง <u>บุษณ</u>

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	พืชที่เป็นพิษ (B)	เสียงประกอบ
3.	ต้นรัก	<u>รัก</u> มีดอกสวยงามทั้งสีขาว สีม่วงอ่อน เรามักจะเก็บดอกรักที่บ้านแล้วมาแกะเอาตรงใจ กลางมาร้อยเป็นมาลัย เรามักจะพบต้นรักอยู่ ตามข้างถนนเพราะเมล็ดของมันปลิวไปตามลม จึงสามารถเจริญเติบโตได้ง่ายและผิวเลื้อยชอบ อาศัยอยู่ ต้นรักมียางเป็นพิษ ซึ่งมียางอยู่ทั้งที่ใบ ลำต้น กิ่งก้าน เมื่อยางถูกผิวหนังจะทำให้คันมาก	บรรเลง <u>สุภาวดี</u>
4.	ลั่นทม	<u>ลั่นทม</u> เป็นต้นไม้ใหญ่มีดอกสวยงามหลายสี อยู่ตามสวนหรือสุสาน ลำต้น กิ่งก้าน และใบของ ลั่นทมมียางที่เป็นพิษเมื่อกถูกผิวหนังจะมีอาการคัน นานเป็นหลายชั่วโมง	บรรเลง <u>บุษลิน</u>
5.	โป๊ยเซียน	<u>โป๊ยเซียน</u> มีหนามยาวแหลมอยู่ตามลำต้น หนามเหล่านี้แหลมแล้ว อาจจะชูด่วนผิวหนังของ เราให้เป็นแผลได้ง่าย และยังมียางเป็นพิษอยู่ ตามลำต้นและใบอีกด้วยเมื่อกถูกกับผิวหนังของเรา อาจจะทำให้เป็นแผลพุพองได้.....	บรรเลง <u>สุภาวดี</u>
6.	เห็ดเมา	<u>เห็ดเมา</u> ขึ้นอยู่ตามพื้นดินหรือขอนไม้ มีรูปร่างเหมือนเห็ดที่กินได้ทั่ว ๆ ไป แต่มีส่วน แปลก เห็ดเอมามีพิษมาก เมื่อกินเข้าไปถึงตายได้	บรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	พืชที่เป็นพิษ (B)	เสียงประกอบ
6.	เห็ดเมา	ดังนั้นก่อนจะเก็บเห็ดมาทำอาหารกินต้องให้แน่ใจเสียก่อนว่ามีพิษหรือไม่	<u>บุคลิก</u>
7.	ลำโพง	<u>ลำโพง</u> ขึ้นอยู่ตามสวน ดอกมีรูปเหมือนกับลำโพง ใบและผลคล้ายกับมะเขือ แต่ผลเป็นหนามขรุขระ ภายในผลมีเมล็ดเล็ก ๆ มากมาย เมล็ดและใบมีพิษ กินเข้าไปแล้วจะมีอาการเป็นอย่างไรเอ่ย... ให้ภักเรียนช่วยหามาอ่านเพิ่มเติมจากหนังสือนะคะ ทราบอย่างไรแล้วช่วยมาพูดให้เพื่อนฟังด้วย นอกจากนี้พืชอีกหลายชนิดที่ยังไม่ได้กล่าวควรจะได้รู้จักเอาไว้จะได้ระมัดระวังตัว.....	บรรเลง <u>สภาวะ</u>
8.	สวัสดี	"สวัสดี"	บรรเลง
9.	หน้าปกหนังสือ	หนังสือสารคดีเรื่องนี้ชื่อ "พืชที่เป็นพิษ" หนังสือเล่มนี้เมื่ออยู่ในห้องสมุดของเราแล้วนักเรียนท่านใดสนใจจะอ่านเพิ่มเติมขอยืมอ่านได้ตั้งแต่บัดนี้ได้เลยค่ะ....	เสียงบรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	นางฟ้าสีเขียว (C)	เสียงประกอบ
1.	นางฟ้าถือดอกไม้	นางฟ้าสีเขียว อาศัยอยู่ตามป่าสวน น้ำใส แห่งนี้มานานแล้ว เธอเป็นเพื่อนกับเด็ก ๆ และสัตว์ทั้งหลาย นางฟ้าสีเขียวได้ลงมาจาก ต้นไม้ และอากาศบริสุทธิ์...	เพลงบรรเลง
2.	ยักษ์สีดำ	ยักษ์สีดำเกิดจากหมอกและควัน ทั้งสอง เป็นคู่กันกับนางฟ้าสีเขียว ยักษ์สีดำได้ลง มาจากควันดำและอากาศเป็นพิษ....	เพลงบรรเลง
3.	เด็กขับรถ	...วันหนึ่ง รอน ขับรถไปส่งข้าวให้ขลุ่ย และส้มเลี้ยวสองพี่น้องทราบว่า "เกิดไฟไหม้อีก แล้วเราต้องรีบไปช่วยกันดับไฟแล้วนะ" "ขึ้นมา บนรถเลยเร็วเข้า" รอนเร่งเพื่อนทั้งสอง...	เสียงรื้อร้อน เสียงสตาร์ทรถ เสียงออกรถ อย่างรวดเร็ว
4.	ยักษ์พ่นลม	..."ฮะ ฮะ ฮะข้าจะเผาให้หมดทั้งป่า" ยักษ์สีดำชู้คารามให้อำนาจเป่าลมให้ไฟลุกลาม ใหญ่โต ควันสีดำกลุ่มใหญ่ลอยขึ้นเหนือขอบฟ้า และเพิ่มพลังให้กับยักษ์สีดำ	เสียงลม

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	นางฟ้าสีเขียว (C)	เสียงประกอบ
4.	ยักษ์ล้มลง	ขณะนั้น ชล้อย สัมผัสแล้วออกความคิดว่า "เราน่าจะเรียกนางฟ้าสีเขียวมาช่วย" ทุกคนเห็นด้วย "จริงด้วย ทำไมเราลืมนางฟ้าสีเขียวไปได้" เด็ก ๆ จึงช่วยกันเรียกนางฟ้าสีเขียว	เสียงตะโกนเรียก
5.	นางฟ้าปรากฏตัว	ทันใดนั้น ฟ้าแลบเป็นทางสว่างแหวกม่าน คำนลึกลงมา เด็กต่างร้องไฮโย...ด้วยความดีใจ "นางฟ้าสีเขียวมาแล้ว"	เสียงฟ้าร้อง เสียงหัวเราะ
6.	ชนน้ำดับไฟ	เด็กช่วยกันดับไฟ "ข้าจะไม่ยอมแพ้พวกเจ้า". ยักษ์คำรามพร้อมกับพ่นเพลิงออกมาเป็นลมพัดเปลวไฟให้ลุกยิ่งขึ้น	เสียงคำรามสิงโต
7.	นาง/สายฝน	"เปรี้ยง...นางฟ้าสีเขียวส่งพลังออกมา มาต่อต้านและโปรยสายฝนลงมา เปลวไฟเริ่มอ่อนแรง และดับสนิท	เสียงฟ้าผ่า พายุ
8.	ยักษ์หายไ	"ฝากไว้ก่อน" ยักษ์สีดำนุดอย่างอ่อนแรง ก่อนจะเป็นควันสีเทา สายเล็ก ๆ จางหายไป "นางฟ้าสีเขียวชนะแล้ว ไฮโย" เด็ก ๆ พากันดีใจ	เสียงหัวเราะ

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	นางฟ้าสีเขียว (C)	เสียงประกอบ
9.	ภาพนางฟ้า / สายรุ้ง	...นางฟ้าสีเขียวก็นึกภาพออกได้โค้งรุ้ง ที่สวยงามเหมือนกับจะบอกว่าดินแดนแห่งนี้จะมี ต้นไม้ดอกไม้มีต้นน้ำลำธารที่สวยงามและฉัน จะอยู่กับต้นไม้สีเขียวตลอดไป....	เสียงบรรเลง
10.	สวัสดี	"สวัสดี"	เสียงบรรเลง
11..	ภาพหน้าปก	นิทานเรื่องนี้ชื่อ "นางฟ้าสีเขียว" หนังสือ นิทานเล่มนี้เมื่ออยู่ในห้องสมุดของเราแล้ว นักเรียน ท่านใดสนใจจะอ่านเพิ่มเติมขอยืมอ่านได้ตั้งแต่บัด นี้ได้เลยนะคะ...	เสียงบรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	บึงบรเห็ด (D)	เสียงประกอบ
1.	ฝูงจระเข้	...เมื่ออดีต 40 ปีมาแล้ว บึงแห่งนี้เคยเป็นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของจระเข้ค่อนข้างชุกชุมมาก บึงแห่งนี้มีชื่อเสียงที่สุดในประเทศไทย คือ "บึงบรเห็ด" แห่งจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งบึงแห่งนี้เนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาล เกือบ สองแสนไร่ มีตำนานเล่าขานกันว่าเป็นแหล่งที่มีจระเข้มากที่สุดในประเทศไทย... มีรถไฟวิ่งผ่านริมบึงอยู่เป็นประจำดูสวยงามมาก.....	บรรเลง เสียงรถไฟ <u>บทกลอน</u>
2.	จระเข้กินน้ำ	จระเข้จะขึ้นมาอนตากแดดตามริมบึงข้างทางรถไฟ เป็นที่ลึบตรงตาจริงใจของผู้ที่เดินทางไปตามเส้นทางนี้เป็นประจำ....	บรรเลง <u>สุภาวดี</u>
3.	จระเข้สีเขียว	...ในอดีต จระเข้ในบึงบรเห็ดจะถูกจับและถูกล่าไปเป็นสินค้าอย่างไ้มีการควบคุม เมื่อตัวใหญ่ถูกล่ามาก ๆ จึงหมดไปในที่สุดก็จับเอาตัวเล็ก ๆ มาขาย และเริ่มหายากเข้าทุกทีแม้ตัวเล็ก ๆ ก็ถูกจับไปหมดสิ้นเพราะนำไปขายได้ราคาดีมาก.....	บรรเลง <u>บทกลอน</u>

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	บึงบรเห็ด (D)	เสียงประกอบ
4.	จระเข้ / ไช้	... ในระยะหลัง ๆ นายพรานจับจระเข้ต่างหลัง ไหลมาที่บึงบรเห็ดจนไม่มีจระเข้จะให้จับอีกแล้ว จึงต้องแย่งกันออกมาหาไช้จระเข้มาขาย	บรรเลง <u>สภาวะดี</u>
5.	แมลงปอ	... ในที่สุดจระเข้จึงสูญพันธุ์จากบึงแห่งนี้ ภาพจระเข้อันมากมายในอดีตก็หายไปจึงเหลือแต่บึงอันเงียบเหงาตั้งแต่หลายสิบปีมาแล้ว...	บรรเลง <u>บุคลิก</u>
6.	นกสองตัว	...แม้จระเข้แห่งบึงบรเห็ดจะสูญพันธุ์ไปจากบึงบรเห็ดแต่บึงแห่งนี้ก็ยังเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์หลายชนิด ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ พืชพันธุ์ต่าง ๆ อีกหลายร้อยชนิด นอกจากนี้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกชื่อ "สมิธโซเนียน" ได้พบชนิดใหม่ของโลก ณ บึงบรเห็ดนี้เอง นักเรียนอยากทราบไหมคะว่านกพันธุ์ใหม่ของโลกชื่ออะไร โปรดติดตามอ่านได้จากหนังสือเล่มนี้นะคะมีภาพสีสวยงามน่าอ่านมากเลยคะ...	บรรเลง <u>สภาวะดี</u>
7.	สวัสดี	"สวัสดี"	บรรเลง

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับ	ภาพ	บึงบรเห็ด (D)	เสียงประกอบ
8.	หน้าปกหนังสือ	สารคดีเรื่องนี้ชื่อ "บึงบรเห็ด" หนังสือสารคดีเรื่องนี้มีอยู่ในห้องสมุดของเราแล้ว นักเรียนท่านใดสนใจจะอ่านเพิ่มเติมขอขยืมอ่านได้ตั้งแต่บัดนี้ได้เลยนะคะ	เสียงบรรเลง

เรื่องที่เด็กนักเรียนเขียนขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

1.

เรื่องเด็กชาย

มีครอบครัวหนึ่งคนที่มียศชั้นกลาง คุณแม่อาชีพเป็นช่างทำผม ครอบครัวนี้มีความ

ตา คุณ เป็นผู้ชายที่มี ๓ คน คนโตชื่อเอก คนกลางชื่อ เอ้ คนเล็กชื่อเอ

เอกไม่ตั้งใจเรียนหนังสืออ่านหนังสือยากกว่าคนอื่นในโรงเรียน เอ้ตั้งใจเรียนหนังสือมาก

และเอ้ก็เก่งหนังสือเกี่ยวกับ เอ ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือชอบเล่นของเล่นของตัวเองวันหนึ่ง

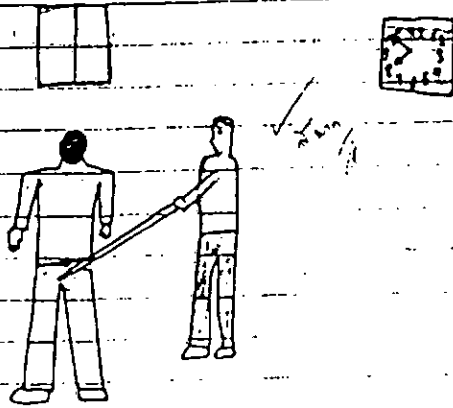
พ่อแม่ของ เอก เอ้ เอ้ จึงรู้ว่าเอ้จะไปเที่ยวข้างนอก พ่อแม่ให้เอ้ไปดูหนังสือ

และได้กำชับให้เอ้ดูหนังสือมาก ๆ เพราะใกล้จะสอบแล้วและให้เอ้ช่วยกันทำความ

สะอาดบ้าน เมื่อ พ่อแม่ ของเอก เอ้ เอ้ ไป แล้วได้ ๑ วันเอกและเอ้ไม่ทำความ

สะอาดบ้านและไม่ยอมอ่านหนังสือด้วย สักวันเอ้ทำความสะอาดบ้านและอ่านหนังสือ

เพื่อสอบเสร็จปรากฏว่าเอกและเอ้สอบได้คะแนนดีจนทำให้ทั้งครอบครัวมีความสุข

โรงเรียนประถมศึกษา...

พ.ศ. ๒๕๒๑

บทที่...

หน้า ๓/๑

๒๕

2.

เรื่องเด็กชนบท

ณ.....ป่าหิมพานต์

พ.ศ. 2526

ต/อ

มีครอบครัวหนึ่ง คุณพ่อมีอาชีพทำขายคุณแม่มีอาชีพเป็นแม่บ้านทำขนม การเงิน

มีบุตร 3 คน คนแรกชื่อ หิม คนที่สองชื่อ ดอว์ คนที่สามชื่อแดง

ทั้งสามคนพี่น้องมีนิสัยต่างกัน หิมชอบการวิ่งเล่นมากกว่าคนอื่น

ก้มข้มชอบช่วยพ่อแม่มากกว่า แดงชอบช่วยเหลือคนอื่นมากกว่า

ในหมู่บ้านจึงรักเด็กทั้งสามคน เมื่อโตขึ้นพบกันจะยิ้มให้ เมื่อเด็ก

ทั้งสามคนมีความคิดว่าเราควรเอานิสัยที่ดีมาช่วยกัน

หนึ่งพูด "ดีมากเลย" กล้ากับแถมพูดพร้อมกัน เมื่อทุกคน

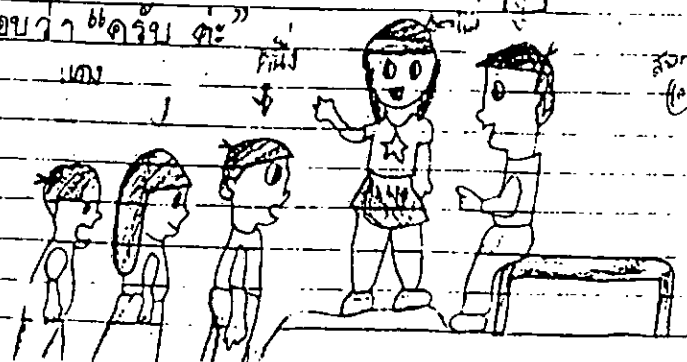
ปฏิบัติเหมือนกัน ใครๆก็พูดว่าเด็กชนบท เพราะพวกเขา

มีความดี และ ช่วยเหลือผู้อื่น ในหมู่บ้านจึงรักใคร่ใคร่

ด้วยนี้มาก พ่อของ หิม กล้าและแดง พูดว่า "เจ้าจิ้ง

จิ้งจอกมันดีกันอย่างไรจิ้งจอกไปนะ" พ่อพ่อพูดเสร็จเด็กๆ

ตอบว่า "ครับ ต๊ะ"

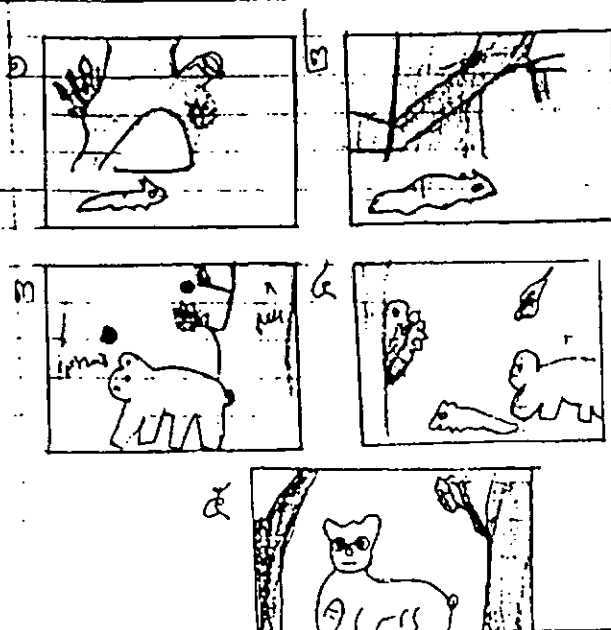
3

ปาริชาติ สดามนต์ ๒๖/๑
พ.ศ. ๒๕๒๗

เขียนเรื่องจากภาพหลายภาพ

เรื่องเจ้าหมีสายตาสั้น

กาลครั้งหนึ่งในป่าใหญ่ ชุกแก้วหนึ่งกำลังเดินเล่นในสวน
ถึง เดินไปเจินหมากก็เข้าไปถึงที่ ที่หมีใหญ่สายตาสั้นอยู่เจ้าหมี
ก็กำลังเดินเล่นอยู่พอดี พอเจ้าหมีใหญ่เขาเดินชุกแก้ว แก้ว
ชุกแก้วหาว่าไม่ว่าเจ้าหมีหมีสายตาสั้นมองเห็นไม่ค่อยชัด
จึงเข้าไปใกล้เจ้าหมีใหญ่สายตาสั้นอย่างแรง เจ้า
หมีใหญ่เจ็บเท้าไปหลายวันและไม่คิดจะไปยุ่งเกี่ยวกับชุกแก้ว
อีกแล้ว

5.

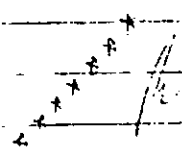
โรงเรียนประถมศึกษา มอ. ประถมมิตว
 หนองเหิน วิชา ภาษาไทย ชั้น ป.๖/๑ เลขที่ ๑๔
 เขียนเรื่องจากคำที่ให้มา พ.ศ. ๒๕๒๗

กลุ่ม ๑

นก ไก่ ช้างแก้ว ขั้ว เบ็ด

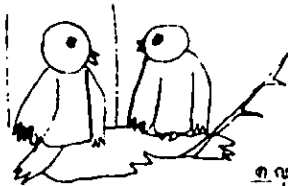
เรื่องช้างแก้วกับนกขั้วเงิน

กาลครั้งหนึ่งมีชายแก่คนหนึ่งอาศัยอยู่ท่ามกลางป่า เขามีไก่ไปอยู่
 ทั่วทั้งสวนมาก เขารักมันมาก วันหนึ่งเขาเอาขั้วไปให้ไก่ปรากฏว่า
ไก่ไม่ส่าย เขาสงสัยว่ามันมาก เขจึงเอามันให้มันกินให้ขั้วให้น้ำมัน
 มันจึงหายป่วย เขจึงคว้าเบ็ดไปจากปลา เขาเดินไปที่ลำน้ำแล้วหย่อนเบ็ด
 ลงไปในน้ำเขาได้ปลาหลายตัว ระหว่างทางกลับบ้าน เขา^{พบ} นกขั้วหนึ่ง
 ตัวมาก เขาอยากได้มันมาเป็นเพื่อนกับไก่ของเขา แต่นกพูดว่าอย่าจับ
 ขั้วไปเลย ขั้วนี้จะไม่ยอมหยอก ขั้วมีขลิบน้ำเงินเป็นประกายก่อนเมื่อออก
ชายแก่จึงบอกกับนกว่า ขั้วไม่ฆ่าเจ้าหยอก นกจึงยอมไปกับชายแก่
 ตั้งแต่นั้นมานกก็เป็นเพื่อนกับชายแก่ตลอดมา

6.

๓ ธันวาคม ๒๓/๑

๓๖๖ ๓๖๖๖๖

พ.ศ. ๒๕๒๗

เขียนเรื่องจากภาพและสิ่งที่กำหนดให้

ตุณยาย แอม นกยูง ปิง ตาเก้ง

เรื่องดาวดวงแรกของชัย

ดาวดวงแรกของชัยเป็นดาวดวงแรกที่ปรากฏบนโลก ชัยมี -
 แอมดาวดวงใจที่ชื่อว่าปิง วันหนึ่งชัยได้เห็นภาพดาวดวงใจ
 กำลังเก็บใบไม้อยู่ ชัยจึงเข้าไปถามตุณยายว่า "ยายจ๊ะ
 ทำไมชอบเก็บใบไม้ไปทำอะไร" ยายตอบว่า "ไม่เป็นไรจ๊ะยายจะ
 เก็บเอง ยายจะเสาะหาใบไม้ให้จ๊ะนะ" ยายเคยไปเก็บใบไม้ที่สวน
 ยายพบ นกยูงกำลังรำแพนหาง ยายมีลูกสาว เขาชื่อปิง -
 ปิง จ๊ะ นกยูงยายเล่าว่า ยายจะไปหาตาเก้ง มาใส่ผืนผ้า
 พอดียายตาเก้งมาในตาเก้งมีผืนผ้าลายสวยงาม ยายพูดว่า
 "ยายให้หนูจ๊ะ" ยายชอบตุณยายที่ตุณยาย "แล้วยายก็กลับบ้าน
 พอดียายกลับไปถึงบ้านยายพบนกยูงตัวที่กำลังคุยกับชัย
 ชัยจึงคิดว่า นกยูงตัวนี้คงจะชื่อปิง" เรื่องสั้น ๖๖๖

มจลันท์ ๖.๖/1 เลขที่ 11

วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2533

เขียนเรื่องจากภาพและคำที่กำหนดให้

ตอนเช้า แผล นกยูง จิน ตระกูล
แม่จ๋า

มีนกสองตัวเป็นแม่และลูกมันนั่งอยู่หน้าแผลของนกยูง
ออกไปหาอาหารนกฟ้ามาซ่อนไว้ที่แผลนกยูงไปถึงบ้าน
ตอนเช้า ตอนเช้าแม่แผล นกยูง ตาเกลียดแผล
ไปลักนกยูง วันหนึ่งแผลนกฟ้ากับนกยูงจืดจนนกยูง
ฝนก็หนาวมาก แต่ก็มิไต่ถามใจบ้านตาเห็นนกยูงจับ
แต่ไปนอนที่ตระกูลแผลจืดแล้วตาเห็นนกยูง
ตาจืดแผลมาก ๆ

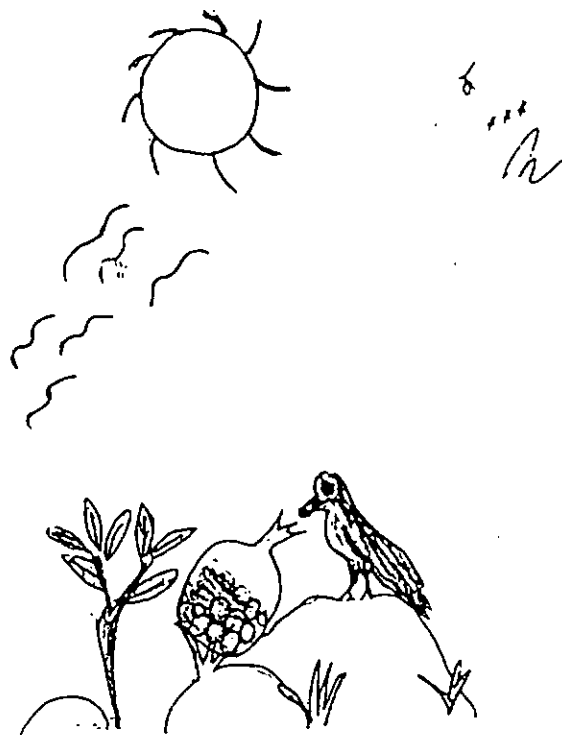
สจก

8

๑.๔ ธรรม - ๑.๔ อธิษฐาน ป.3/1

นกในสวน

ในสวนอันหนึ่ง นกทั้งหลายที่ตายแล้ว มันไปตั้งแน่นแน่นในน้ำ
 เพื่อหาเหยื่อมันปลาตาย มันไปกินในน้ำที่ไม่มีน้ำดื่ม จนไปพบคนในน้ำที่ขบขัน -
 คนนั้นจึงลงไปกินน้ำ แต่จระเข้ปากของมันไม่ถึง มันก็ให้มันจระเข้กินเสีย มันจระเข้ไปกิน
ตัวมันนั้นเห็นก่อนจระเข้จระเข้ มันไปตายก่อนจระเข้มาได้ในสวนนี้ ธรรมนั้นจึง
 ค่อยๆฟังมัน จนเกือบสิ้น มันจึงจระเข้ได้

9

โรงเรียนประถมศึกษาวัดท่าช้าง อำเภอสามพราน

ภาคเรียนที่ ๑

วิชา คณิตศาสตร์

วันที่ ๑๑/๑๑/๖๓ เลขที่ 10

เรื่อง เด็กเกเร

ตัวจริงที่มีเด็กคนหนึ่งชื่อ "เด็กเกเร" แต่เพื่อนๆ เรียกว่า "เด็ก

เกเร" เด็กเกเรชอบแกล้งเพื่อนๆ อยู่เสมอ จนเพื่อนต่างก็เบื่อและ

วันหนึ่งเด็กเกเรก็โดนคุณครูถามว่าทำไมทำแบบนั้น คุณครู

บอกว่าทำไมทำแบบนั้น คุณครูจึงทำโทษนิดหน่อย วันต่อมาเด็กเกเรก็ไปโรงเรียน

ไม่เสร็จจึงนำกลับมาทำด้วย เด็กเกเรบอกว่าเขาทำโรงเรียนด้วย

เปล่า เด็กเกเรบอกว่าเสร็จแล้วจ้ะ เด็กเกเรแม่บอกว่าเขาทำโรงเรียนด้วย

อยู่จึงทำโทษเด็กเกเรสอนว่าทำไมไม่มาหาครูใหญ่จึงจะดี เด็กได้

คำสอนแล้วเป็นเด็กดี

A

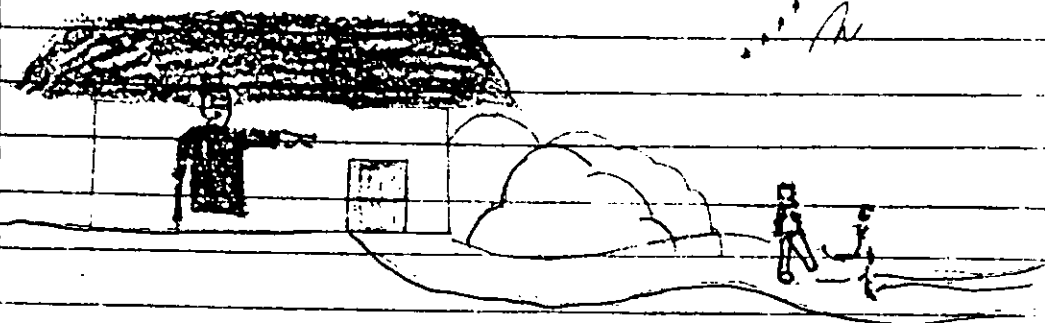
ด.ช.คู่ภักย์ ป.๒/๑

10

เรื่องพี่น้องหลงทาง

มีบ้านหลังหนึ่งมีพ่อและลูกและพี่สาว ทุกคน
ไม่รักกัน วันหนึ่งลูกสาวกับพี่สาวไปพบบ้านหลังใหญ่
อยู่หลังป่า พ่อค้าแก่ๆ พี่และน้องหลงทางกลับบ้านไม่ได้
จึงต้องกลับไปที่บ้านหลังนั้น คนแก่คนหนึ่งส่งสาวเด็ก
สองคนจึงให้ตัวที่บ้านรุ่งเช้า คนแก่จึงบอกทางกลับ
บ้านให้เด็กทั้งสอง สองพี่น้องจึงพนมมือไหว้คนแก่และ

เดินกลับบ้าน

11.

บุณยิตา

๗/๖/๖

น้อยเป็นเด็กใจดี

น้อยกำลังหัวเราะเพราะถูกขโมย น้อยคิดว่าคุณแม่

ไม่รักน้อยแล้ว น้อยจึงหนีออกจากบ้านไป -

น้อยจึงหนีไปตามถนน ไปตามถนนๆหนึ่งเขาไป

คนดีมาก น้อยจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง คนๆ

นั้นจึงบอกำให้กลับบ้านเสีย น้อยจึงทำตาม -

แต่น้อยก็ยังสงสัยว่าคุณแม่จะโกรธไหม เพราะ

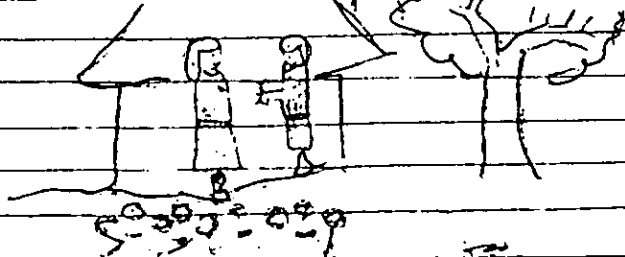
น้อยทำผิด พอกลับไปก็พบว่าคุณแม่กำลัง

ร้องไห้ น้อยจึงเข้าไปหาคุณแม่ คุณแม่บอกว่าทำไมถึง

อย่างนี้ น้อยจึงบอกให้คุณแม่และสัญญาว่า

จะไม่หนีออกจากบ้านอีก

เรื่องนี้ฉันเขียนในหนังสือช่วย ก็นิด

13

กัมภีร์ เกษ

มอนเตียร์ ปว/ร เลขที่ ๕๕

ก้านเป็นด

ก้านเป็นดรู้นั้นจะพยายามสอนนักเรียนให้เป็นคนดี

ไม่ให้เขาเป็นคนไม่ดีเพราะถ้าเขานิสัยไม่ดีทั้งจำและลึกได้นั้น

เขาอาจจะเป็นพวกอันธพาล ฉะนั้น เมื่อเขาทำผิดก็ไม่ดี

เช่น ขโมยสิ่งของของผู้อื่น ทำผิดทำโทษให้เข็ด ถ้าทำโทษแล้ว

เขายังไม่เข็ด ก็ต้องเชิญผู้ปกครองมาช่วยกันเห็นว่าผู้ปกครอง

จะให้ความร่วมมือกับฉัน คณะนักเรียนหนังสือไม่ยอมยก

หรือเรียนหนังสืออ่อน หากฉัน จะ หวเวดว่ามาล้น

ให้กับเขาเป็นเงิน ฉันจะได้เรียนหนังสือเก่งๆ

ฉันจะพยายามเป็นคนที่ดีของโรงเรียน และฉันจะไม่สู้บุญ

ในเวลาสอนหนังสือ

14

โรงเรียนประถมศึกษา พะเยา ประเทศพม่า

ชื่อ. ดญ.อาทิตย์. สีวันทา..... ชั้นประถมศึกษา. ๓./๑..... เลขที่. ๑๕..

ชื่อคนบริจาค..... เลขที่.....

ประจำการศึกษา ๒๕๔๔

วันที่

๘

พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๕๔๖

ภาค ๒๕ เดือน ๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

๕

15

ชื่อ รุ่งนภา ... เลข ๓/๑ ... เลขที่ ๒๔
 ... อารยาไทย ... วันที่ ๑๕ ... โรงเรียนวัดโพธิ์นิเวศน์.ศ. ๒๕๒๓

เรื่องเล่า

กระถางบนฟ้า

มีหูมีตา

วิเศษมาก

กินผักทุกวัน

จักษุมีอวัยวะ

ตาคน

อาตมาในสวน

ฉันเห็นนก

มี สีน้ำตาล

สีน้ำตาล

นก

มีสีน้ำตาล

นก

มีสีน้ำตาล

มีสีน้ำตาล

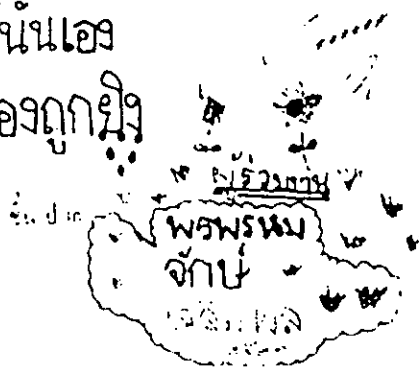

16

เพลงไทยโบราณของพราหมณ์

ช้างน้อยขี้มัวไป ไ้ให้ฉันแจ้ง
 พอเหนื่อยน้อย แล้วนั่ง ปรงปรงดูงมา
 นายพรานออกมา ตามล่าสัตว์ป่า
 ทากตัวถูกฆ่า วิ่งมาแต่ไกล
 ใช้แล้วเนื้อใหญ่ พังไม้ฉันเอง
 ใช้แล้วเนื้อใหญ่ พังไม้ฉันเอง

ภาคผนวก ค

บรรณกิจสำเนาที่ใช้ในการทดลอง

บรรณนิทัศน์สิ่ง เชปที่ใช้ในการทดลอง

หนังสือสารบันเทิง จำนวน 11 ชื่อเรื่อง

จ้อย นันทวัชรินทร์, ม.ล. ร่วมชายช้า. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 15 บาท.

ชายช้าเป็นคนที่ชอบถือนั่นคนยาว ๆ ที่มีปลายเป็นโลหะแหลมคมติดตัวไปไหนมาไหนตลอดเวลา ซึ่งนั่นมันถึงจะเก๋แต่ก็ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เป็นทั้งอาวุธป้องกันตัว เช่นใช้ต่อสู้กับผู้ร้ายปล้นจี้ ป้องกันสุนัขกัด เป็นต้น แต่ไม่สามารถใช้กันแดดกันฝนได้ เพราะมันเก๋และเปื้อนขาดใช้การไม่ได้.

บ้านเด็ก. แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2532. 24 หน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 20 บาท.

ครอบครัวแจ๊คเคยมีมาก่อน แต่พ่อของแจ๊คถูกยักษ์ฆ่าและปล้นเอาสมบัติไปหมดสิ้น จึงเหลือแต่แม่ แจ๊ค และแม่วัวเป็นสมบัติชิ้นสุดท้าย วันหนึ่งแจ๊คได้นำแม่วัวไปแลกกับเมล็ดถั่ววิเศษจากชายแก่ เมื่อแจ๊คนำมาปลูกจึงกลายเป็นต้นถั่วยักษ์ที่สูงและใหญ่มาก แจ๊คจึงปีนต้นถั่วขึ้นไปและพบกับนางฟ้า นางฟ้าจึงบอกทางให้แจ๊คไปนำสมบัติที่ถูกยักษ์ขโมยกลับคืนมา แจ๊คได้ต่อสู้กับยักษ์จนชนะและนำสมบัติกลับคืนมาได้สำเร็จ.

วิชา พรหมจันทร์. หมาด้อ. กรุงเทพฯ : องค์การคำครุสภา, 2530. 24 หน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 10 บาท.

เด็กคนหนึ่ง ได้ติดตามพ่อไปภาคใต้ของไทย ได้เที่ยวเล่นตามป่าเขา กับเพื่อน ๆ ชาวใต้ เกิดกระหายน้ำจัด เพื่อนจึงเอาหมาด้อ (เครื่องมือสำหรับตักน้ำของชาวภาคใต้ที่ทำมาจากกาบหมาก) ตักน้ำให้ดื่ม และได้พบเห็นสิ่งของเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทำมาจากกาบหมาก เช่น กระเป๋าสาน ตลอดจนของเล่นสำหรับเด็ก เป็นต้น และในส่วนท้ายของเล่มได้ให้ความหมายโดยละเอียดของคำว่า "หมาด้อ".

สมนึก พานิชกิจ. นางฟ้าสีเขียว. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2530. 12 หน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 10 บาท.

นางฟ้าสีเขียวองค์หนึ่ง มีพลังอำนาจบันดาลให้ฝนตกได้และยักยัดดำที่มีพลังอำนาจบันดาลให้เกิดไฟไหม้ได้ เมื่อมีไฟไหม้ป่าเกิดขึ้นยักยัดดำมักจะพ่นลมให้เปลวไฟลุกลามมากขึ้นและควั่นสีดำยิ่งเพิ่มพลังให้กับยักยัด ไม่มีใครต่อต้านได้ มีแต่นางฟ้าสีเขียวเท่านั้นที่ปราบยักยัดดำได้ โดยโปรยสายฝนให้ไฟดับสนิท นางฟ้าสีเขียวจึงเป็นที่รักของสัตว์ทั้งหลาย.

สรรพประสิทธิ์ ภิรมย์พลัด. ความสงสัยของจ้อย. กรุงเทพฯ : ชีรสาส์น, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 20 บาท.

จ้อยเป็นเด็กที่ฉลาดชอบสงสัยอยู่เสมอ ๆ จึงต้องซักถามให้หายสงสัย วันหนึ่งจ้อยเห็นขวดเหล้าตั้งอยู่หน้าร้าน จ้อยเกิดความสงสัยว่าเหล้าคืออะไร เหล้าจึงเล่าทั้งคุณและโทษของเหล้าให้จ้อยฟัง และจ้อยยังสงสัยอีกว่าเวลาที่ผู้ใหญ่คุยกันทำไมต้องมีการดื่มเหล้าด้วย เหล้าจึงตอบข้อสงสัยของจ้อยทั้งหมดและเหล้าได้เตือนจ้อยว่าเหล้าเป็นสิ่งที่ไม่ดีควรระแวงหลีกเลี่ยง.

สุรินทร์ สุเรนทรารักษ์. สิงโตเจ้าเล่ห์. กรุงเทพฯ : อักษราณิพัฒน์, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 7 บาท.

สิงโตแก่ตัวหนึ่ง ไม่สามารถจะออกหาล่าอาหารกินเองได้ วันหนึ่ง มันได้ไล่จับกวางน้อย แต่ไม่สามารถจะจับได้เพราะมันไม่มีกำลังที่จะวิ่งไล่ตามทัน มันเริ่มมีความคิดใหม่โดยแสวงวลัมปวยณอนอยู่ในถ้ำ สัตว์ทั้งหลายในป่ามีความเป็นห่วงต่างพากันไปเยี่ยมในถ้ำของสิงโตและถูกสิงโตจับกินหมด เหลือแต่สุนัขจึงจอกเท่านั้นที่ไม่ถูกจับกินเพราะรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม.

อ๊อบ...จอมขี้. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 10 บาท.

ครอบครัวกระรอกอาศัยอยู่ในโพรงไม้ วันหนึ่งก่อนที่แม่กระรอกจะออกไปหาอาหาร ได้ห้ามไม่ให้ลูก ๆ ออกไปเล่นในสวนของชาวสวน ลูกทุก ๆ คนเชื่อฟังแม่และเก็บผลไม้ไว้รอแม่กลับมา แต่อ๊อบไม่เชื่อฟังแม่ได้ออกไปขโมยผักผลไม้ของชาวสวนจนกระทั่งชาวสวนมาพบเข้าและไล่จับจนอ๊อบเหนื่อยแต่อ๊อบก็หนีกลับบ้านได้และยอมรับผิดกับแม่ว่าจะไม่ทำตัวเกเรอีก จะเชื่อฟังแม่.

อำนาจ เย็นสบาย. ลิ่งน้อยอวดเก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ. ราคา 18 บาท.

ลิ่งน้อยอวดเก่งตัวหนึ่งเที่ยวท้าทายสัตว์ต่าง ๆ ในป่าว่าใครจะมีความสามารถเหนือกว่ามัน สัตว์ทั้งหลายต่างเบื่อกันและไม่มีใครสนใจเจ้าลิ่งน้อย ในวันหนึ่งลิ่งน้อยได้ไปอวดเก่งกับจระเข้ จระเข้จึงท้าทายให้ลิ่งน้อยมาแข่งว่ายน้ำกับตน ลิ่งน้อยรับคำท้าทั้ง ๆ ที่มันว่ายน้ำไม่เป็น ครั้นถึงวันแข่งสัตว์ต่าง ๆ ได้ไปดูการแข่งขัน เมื่อลิ่งน้อยกระโจนลงไปในน้ำก็ร้องขอความช่วยเหลือ จระเข้จึงช่วยชีวิตเอาไว้และสอนว่าสัตว์ทุกตัวมีความสามารถไม่เหมือนกัน ลิ่งน้อยจึงรู้สำนึกผิดและเลิกนิสัยอวดเก่ง ทุกคนจึงกลับมาเป็นเพื่อนลิ่งน้อย.

อำนาจ เย็นสบาย. หนูอ้วนไปโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2529. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ. ราคา 10 บาท.

หนูอ้วนมีบ้านไม่ไกลจากโรงเรียนนัก หนูอ้วนมีนิสัยเรียบร้อยเคารพกฎจราจรไม่ยอมเดินข้ามถนนที่ไม่มีม้าลาย แต่ชอบข้ามสะพานลอยมากกว่าเพราะมีความปลอดภัยกว่า หนูอ้วนจะไม่ยอมขึ้นรถเมล์ที่มีคนห้อยโหนมาก ๆ เพราะเสี่ยงอันตรายจะร่อนกว่ารถจะว่างแต่หนูอ้วนก็ไปทันเวลาเรียนทุก ๆ เข้า.

อัจฉรา บุญลาโก. ช้างกับจระเข้. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 10 บาท.

เดิมทีช้างมีจมูกสั้น ๆ คล้ายหมูเมื่อก่อนจะดื่มน้ำในแม่น้ำก็ไม่สะดวกเพราะมีร่างกายใหญ่โต และไม่สามารถเก็บลูกไม้บนต้นไม้ได้ ช้างจึงได้ปรึกษาเพื่อนให้ช่วยทำจมูกยาว ๆ จะได้เก็บกินผลไม้บนต้นไม้ และดื่มน้ำในแม่น้ำได้สะดวก ขณะที่ช้างกำลังกำลังงัดไม้ที่แสนจะลำบากนั้นจระเข้ได้กัดจมูกช้างเพื่อหวังจะกินต่างฝ่ายต่างฉุดลากกันไปมาจนในที่สุดจมูกของช้างยืดยาวออกมาดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน.

อุดม ดุจศรีวัชร. กระต่ายน้อยผจญภัย. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529. 23 หน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 10 บาท.

เรื่องกล่าวถึงกระต่ายน้อยที่ไม่ยอมเชื่อฟังพ่อแม่ มันได้หลบหนีแม่ออกไปเที่ยวเล่นในป่ากว้างจึงได้พบกับอันตรายหลาย ๆ ประการ จนในที่สุดมันได้กลับมาพบพ่อแม่และรู้สึกสำนึกในตัวเองว่ากระทำผิด พร้อมกับสัญญาว่าต่อจากนี้ไปจะเชื่อฟังพ่อแม่และเป็นลูกที่ดี.

หนังสือสารคดี จำนวน 10 ชื่อเรื่อง

กิ่งบุญ ชีระชาติ. ปลาบึก. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2530. 10 หน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 10 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของปลาบึก เช่น ถิ่นที่อยู่ ลักษณะรูปร่าง อาหารและการผสมพันธุ์ของปลาบึก ความสำเร็จในการเพาะพันธุ์ปลาบึกด้วยการผสมเทียมที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย.

พลับพลึง มุลศิลป์. กีฬาโอลิมปิกสัตว์. กรุงเทพฯ : ตันอ้อ, 2529. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 20 บาท.

ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสถิติของสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า ไก่ สิงโตในด้านการวิ่ง กระโดดไกล กระโดดสูง การว่ายน้ำ ซึ่งมีแนวเรื่องคล้ายกับการแข่งขันกีฬาที่ให้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสัตว์ต่าง ๆ ในตอนท้ายเล่มมีคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์บางชนิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ.

ภู ตะนาวศรี. เด็กทันโลก. กรุงเทพฯ : ตันอ้อ, 2530. 24 หน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 10 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ พืช และสิ่งของที่ใหญ่ที่สุดในโลก เช่น ปลาวาฬ หอย กบยักษ์ วัวทะเล นก เต่า กิ้งก่า นกโบราณ นกที่บินไม่ได้ จระเข้ ไบไบ้ ดอกไม้ ผลไม้ เป็นต้น ตลอดจนสัตว์บกที่เลี้ยงลูกด้วยนมที่สูญพันธุ์ไปแล้วและที่ยังมีเหลืออยู่ในปัจจุบัน.

ภู ตะนาวศรี. นกเค้าแมวไทย. กรุงเทพฯ : ตันอ้อ, 2531. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 16 บาท.

กล่าวถึงนิสัย การสืบพันธุ์และความเป็นอยู่ของนกเค้าแมวซึ่งมีการสืบพันธุ์มานับเป็นพัน ๆ ปีแล้ว มันชอบออกหากินในเวลากลางคืนและส่งเสียงร้องแหลมคมเพื่อให้สัตว์อื่นตกใจกลัว ขยับตัวเมื่อสัตว์ตัวใดเคลื่อนไหวมันจะจับกินเป็นอาหารทันที นอกจากนี้นกเค้าแมวยังเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในการช่วยปราบหนุ่นาให้ชานา แต่ในปัจจุบันนกเค้าแมวเกือบสูญพันธุ์แล้ว เราควรช่วยกันอนุรักษ์นกชนิดนี้ไว้.

ภู ตะนาวศรี. นกอีกาไทย. กรุงเทพฯ : ตันอ้อ, 2531. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 16 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ การสืบพันธุ์ของอีกาไทยชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นนกที่มีนิสัยก้าวร้าว ชอบขโมยอาหารชาวบ้านและเป็นนกที่มีเล่ห์เหลี่ยมมาก แต่อีกาไทยก็จัดเป็นนกที่ฉลาดที่สุดในบรรดานกด้วยกัน นอกจากนี้ยังได้อธิบายความหมายเกี่ยวกับคำกล่าวที่ว่า "จงเอาเขียงกาต่ออย่าเอาอย่างกา" ให้เข้าใจได้ง่ายอย่างละเอียดอีกด้วย.

ภู ตะนาวศรี. บึงบรเห็ด. กรุงเทพฯ : ตันอ้อ, 2530. ไม่มีเลขหน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 16 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับตำนานฝูงจระเข้ที่มากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งเมื่อ 40 ปีที่แล้วเคยมีจระเข้อาศัยอยู่ชุกชุมมาก แต่ในปัจจุบันได้สูญพันธุ์จากบึงบรเห็ดไปแล้ว เหลือแต่นกชนิดต่าง ๆ กวาร์อยชนิด และปลาชนิดต่าง ๆ กวาร์อยชนิดที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง.

ลิรินทร์ ช่างโชติ. พืชที่เป็นพิษ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2529. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 20 บาท.

พืชที่เป็นพิษมีส่วนต่าง ๆ เหมือนกับพืชทั่ว ๆ ไปแต่อาจจะมีพิษสะสมอยู่ที่ใบ ที่ดอก ที่เมล็ด ที่ผล หรือที่ลำต้น ได้แก่ รำเพย กลอย ยี่โก ตันเบ็ดน้ำ หาม่มุ่ย ตำแย รัก ชวนชม เป็นต้น และพืชที่สะสมอยู่ในพืชเหล่านี้ อาจมีพิษอ่อน ๆ หรือร้ายแรงก็ได้ เราจึงควรระวังอันตรายจากพืชดังกล่าว และในตอนท้ายเล่มมีแบบฝึกหัดความเข้าใจเกี่ยวกับพิษของพืชชนิดต่าง ๆ ด้วย.

สุทิน สัมปัตตะวนิช. เปิดโลกดาวแดง. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2531. 24 หน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 15 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับการค้นคว้าหาความรู้และความเข้าใจถึงสิ่งมีชีวิตบนโลกและดาวดวงอื่น ๆ ในสุริยจักรวาล ว่าสิ่งมีชีวิตบนดาวดวงอื่นจะมีรูปร่างแตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตบนโลกเราหรือไม่ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงว่านักดาราศาสตร์คนใดบ้างที่ค้นพบดวงดาวบนท้องฟ้า และในส่วนท้ายของเล่มมีการถามปัญหาทางวิทยาศาสตร์พร้อมกับมีคำเฉลยด้วย.

อภิวัฒน์ วัฒนชัย. สนุกกับคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

ภาพประกอบ. ราคา 14 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อย่างง่าย ๆ ตั้งแต่ความหมายของคำว่า "คอมพิวเตอร์" ส่วนประกอบภายใน การทำงาน ภาษาที่ใช้เขียนโปรแกรม การเขียนโปรแกรม วิธีสั่งงาน ตลอดจนชนิดของคอมพิวเตอร์ และกล่าวถึงความเป็นมาของคอมพิวเตอร์ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงอนาคต.

อุดม ดุจศรีวัชร. ยาเสพติด. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529. 23 หน้า. ภาพประกอบ.

ราคา 10 บาท.

ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและโทษของยาเสพติดที่มีพิษร้ายแรงต่อชีวิตของผู้เสพ ผู้ที่หลงผิด ไปเสพยาเสพติด นอกจากจะมีโทษทางกฎหมายแล้วสังคมยังรังเกียจอีกด้วย.

บรรณานุกรมหนังสือทดลอง

หนังสือสารบันเทิง

จ้อย เน้นทิวจันทร์, ม.ล. ร่วมยายข้า. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530.

บ้านเด็ก. แจ๊คผู้ฆ่ายักษ์. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2532.

วิชา พรหมจันทร์. หมากดอ. กรุงเทพฯ : องค์การคำครุสภา, 2530.

สมนึก พานิชกิจ. นางฟ้าสีเขียว. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2530.

สรพประสิทธิ์ ภิรมย์พลัด. ความสงสัยของจ้อย. กรุงเทพฯ : ชีรสาส์น, 2530.

สุรินทร์ สุแทนธารักษ์. สิงโตเจ้าเล่ห์. กรุงเทพฯ : อักษราณิทัศน์, 2530.

อ้อบ...จอมขี้. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530. ไม่มีเลขหน้า.

อำนาจ เข้มสหาย. ลีน้อยยอดเก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530.

อำนาจ เข้มสหาย. หม้อวนไปโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2529.

อัจฉรา บุญลาโก. ช้างกับจระเข้. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2530.

อุดม ดุจศรีวัชร. กระต่ายน้อยผจญภัย. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

หนังสือสารคดี

กิ่งบุญ ชีระชาติ. ปลาบึก. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2530.

พลับพลึง มูลศิลป์. กีฬาโอลิมปิกสัตว์. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2529.

ภู ตะนาวศรี. เด็กทันโลก. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530.

ภู ตะนาวศรี. นกเค้าแมวไทย. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2531.

ภู ตะนาวศรี. นกอีโกไทย. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2531.

ภู ตะนาวศรี. บึงบรเห็ด. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530.

สิรินทร์ ช่วงโชติ. พืชที่เป็นพิษ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2529.

สุทิน สัมปัตตะวนิช. เปิดโลกดาวแดง. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2531.

อภิวัฒน์ วัฒนชัย. สนุกกับคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, 2530.

อุดม ดุจศรีวัชร. ยาเส้นติด. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายบุญถิ่น ลำสัน
เกิดวันที่	2 กันยายน 2503
สถานที่เกิด	อำเภอัญญาศรี จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านผักครู โรงเรียนชุมชนวังเพิ่ม ตำบลวังเพิ่ม อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 40220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 (สายปฏิบัติการสอน)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโสกหาด หมู่ที่ 9 ตำบลวังเพิ่ม อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 40220

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย (สอบเทียบเท่า)
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (สอบเทียบเท่า)
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ศิลป์ภาษา) จากโรงเรียนสตรีธรรมวิทยา อำเภอป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2527	อ.บ. (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2533	กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ภายหลังการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

บทคัดย่อ
ของ
บุญถิ่น ลำสัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

เมษายน 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนวัดบางนางบุญ ตำบลบางแขยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 41 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ได้มาจากการใช้เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและการสังเกตพฤติกรรม แล้วจับสลากเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 17 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 14 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 10 คนดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัย แบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 30 นาที รวม 24 คาบ โดยใช้กิจกรรมเดียวกัน คือ การเล่านิทานโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การเล่นเกมแข่งขันเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือโดยใช้แถบบันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหว การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเรื่องที่เด็กเขียน และการแสดงมุมหนังสือทดลองพร้อมบรรณนิทัศน์ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.80 ฉบับที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.81 (รวมทั้ง 2 ฉบับ เท่ากับ 0.92) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t - test แบบ Dependent วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้ ANOVA และ ใช้วิธีการทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Test)

ผลการทดลอง พบว่า

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยมีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโดยไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยมีการเสริมแรงกับ
ไม่มีการเสริมแรง มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยมีการเสริมแรงกับ
นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยไม่มีการเสริมแรงกับ
นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

READING ABILITY OF PRATHOM SUKSA IV STUDENTS AFTER
PARTICIPATING IN THE READING PROMOTION
ACTIVITIES OF THE LIBRARY

AN ABSTRACT

BY

BOONTHIN LAMSAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Library Science
at Srinakharinwirot University

April 1990

The purposes of this research were to compare the reading ability of Prathom Suksa IV students after participating in the reading promotion activities of the library.

The subjects were composed of 41 Prathom Suksa IV students studying the 3rd quarter of the academic year 1989 of Watbangnangboon School Amphoe Muang, Pathumthanee. Selection of the subjects were based on their achievement scores, completion of objective behaviors, and personal observation. They were randomly divided into 3 groups : the first experimental group of 17 students, the second experimental group of 14 students and the control group of 10 students. The randomized control group pretest - posttest design was administered. The first experimental group participated in the reading promotion activities enhanced by reinforcements while the second experimental group participated without reinforcements for a period of 30 minutes 3 times a week for 8 consecutive weeks (a total of 24 periods). The activities included story telling with slide show, story telling games, book talk with slide show, book reviews, manuscript writing by students; discussion, and book display with annotations. The control group did not participated in any of these activities

Reading ability tests were employed in measuring reading achievement. Test number 1 had a reliability of 0.80 and number 2 0.81 . The all reliability was 0.92. The tests were administered before and after the treatments. Following statistics were employed in data analyzed: t - test (dependent group), One - way analysis of variance (ANOVA) and Newman Keuls Test.

The findings were as follows :

1. The first experimental group's reading achievement score after the treatment was higher than of before treatment. The difference was statistically significant at the .01 level.

2. The second experimental group's reading achievement score after the treatment was higher than of before treatment. The difference was statistically significant at the .01 level.

3. The difference of the first experimental group's reading achievement score and the second after the treatment was not statistically significant.

4. The first experimental group's reading achievement score after the treatment was higher than that of the control group. The difference was statistically significant at the .01 level.

5. The second experimental group's reading achievement score after the treatment was higher than that of the control group but the difference was not statistically significant.